

**แนวทางการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX
กองทัพบกเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ**

โดย

**พลตรี สุรพล เจียรณัย
ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานปลัดกระทรวง
กลาโหม
กระทรวงกลาโหม**

**นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐**

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX
กองทัพบกเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ
ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ
ผู้วิจัย พลตรี สุรพล เจียรณัย **หลักสูตร** วปอ.
รุ่นที่ ๕๙

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ ความเข้มแข็ง อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ด้วยกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ให้กำลังพลในกองทัพมีความพร้อมปฏิบัติภารกิจ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความมั่นคงแห่งชาติ อีกทั้งจะเป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งต่อเยาวชนของชาติในด้านกีฬา และป้องกันเยาวชนให้พ้นจากปัญหายาเสพติด และเสนอแนะแนวทางสร้างอาชีพ และรายได้ ให้แก่ครอบครัวกำลังพล ให้มีรายได้ในระดับสูง อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายประเทศไทย ๔.๐ และเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก และวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของกำลังพลและครอบครัวให้ดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติ และศักดิ์ศรี ตามเจตนารมณ์ ในการก่อตั้ง เพิ่มความเป็นมนุษย์ขั้นนำตามแนวคิดประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐)

จะเป็นได้ว่าสำนักงานกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก นอกจากจะเป็นกิจการเพื่อการสวัสดิการให้แก่กำลังพลและครอบครัวแล้วยังตระหนักถึง ภารกิจสำคัญอันยิ่งใหญ่ที่อยู่เบื้องหลังความอยู่ดีกินดีได้อย่างมีเกียรติ ในสังคมของกำลังพลและครอบครัว ได้แก่ การมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่ง ให้แก่ อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน (Intangible Power)

ประเทศไทยเป็นประเทศเล็ก ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาทรัพยากรทั้งหลายจึงมุ่งไปที่การพัฒนาประเทศมากกว่า การพัฒนาอาวุธ ยุทโธปกรณ์แจกเช่นประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจแล้วทั้งหลาย อีกทั้งยังไม่มีกำลังทางเศรษฐกิจที่สามารถผลิตอาวุธต่าง ๆ ได้เอง จึงขาดความสามารถด้านการ

พัฒนาอาวุธ ที่ทันสมัยเท่าเทียมกับอารยะประเทศที่มีกำลัง
อำนาจทางเศรษฐกิจ

การพัฒนา การเสริมสร้างความแข็งแกร่ง อำนาจกำลังรบ
ที่ไร้ตัวตน ตามแนวทางที่สำนักงานกิจการสวัสดิการ PX
กองทัพบก ได้นำเสนอในบทวิจัยนี้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ในการ
สร้างความแข็งแกร่งของอำนาจกำลังรบ พร้อมกับสร้างความ มั่ง
คั่ง มั่นคง อย่างยั่งยืนให้แก่กำลังพลและครอบครัวตามแนวทาง
ประเทศไทย ๔.๐

คำนำ

กิจการสวัสดิการ พี เอ็กซ์ (PX- Post Exchange) กองทัพบกเป็นกิจการของกองทัพบก ที่ดำเนินการจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค รวมทั้งสินค้า หรือบริการอื่น ๆ ให้แก่ข้าราชการและครอบครัวโดยไม่มุ่งเน้นผลกำไร เพื่อให้กำลังพล และครอบครัวได้ใช้สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพดี ราคายุติธรรม และสนับสนุนการนำสินค้า หรือบริการจากหน่วย หรือกำลังพล และครอบครัวมาจำหน่าย หรือให้บริการแก่ลูกค้ของ PX อีกโสดหนึ่งด้วย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ เพิ่มความเป็นมนุษย์ชั้นนำตามแนวคิดประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐) ให้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร วิทยาศาสตร์ พลังงานและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดความมั่นคง และยั่งยืน ตามแนวคิดประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐) ของ ฯพณฯ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และเป็นแนวทางสร้างอาชีพ และรายได้ ให้แก่ครอบครัวกำลังพล ให้มีรายได้ในระดับสูง อย่างยั่งยืน ตามเป้าหมายประเทศไทย ๔.๐ ต่อไป

พลตรี

(สุรพล เจียรณัย)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญแผนภาพ	จ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๗
ขอบเขตของการวิจัย	๗
วิธีดำเนินการวิจัย	๘
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	๘
คำจำกัดความ	๘
บทที่ ๒ ทฤษฎี และแนวคิดในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐	๑๐
แนวคิดประเทศไทย ๔.๐	๑๐
ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ	๑๕
เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคงของชาติ	๒๓
ทฤษฎี แนวคิดกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก	๒๔
เอกสาร งานวิจัย เกี่ยวกับสถานภาพหนี้สินครัวเรือน	๒๖
เอกสาร เกี่ยวกับสถานะหนี้สินของครอบครัวกำลังพล	๓๐
ทฤษฎี แนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบ โมชาฟ (Moshav)	๓๓
ทฤษฎี แนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบ คิบบูตซ์ (Kibbutz)	๓๔
สรุป	๓๕
บทที่ ๓ การสร้าง เสริมประสิทธิภาพอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ด้วยการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก	๓๗
อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน กับประสิทธิภาพของกองทัพบก	๓๗
แนวทางการสร้าง เสริมประสิทธิภาพแห่งอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน	๓๘
กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก	๔๑
การสร้าง เสริมรายได้ และลดภาระหนี้สินให้แก่ครอบครัวกำลังพล	๔๓
การลดปัญหาเสพติดของครอบครัวกำลังพล	๔๕
การปลูกฝังค่านิยมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แก่ครอบครัวกำลังพล	๕๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กลยุทธ์การปฏิบัติด้วยการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก	๕๘
สรุป	๕๙
บทที่ ๔ กลยุทธ์ โครงการนำร่อง	๖๐
โครงการนำร่อง สถานที่ ผลิตภัณฑ์ นำร่อง	๖๐
กลยุทธ์การพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก	๖๑
การสร้างเสริมอาชีพ รายได้ เพื่อความมั่นคง และยั่งยืน	๖๓
โครงสร้างหน่วยงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการ	๖๔
การผลิต ฝึกอบรม ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ	๖๗
การประเมินผล การปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการฯ	
(Project Evaluation)	๗๗
สรุป	๘๓
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๘๔
สรุป	๘๔
ข้อเสนอแนะ	๙๐
บรรณานุกรม	๙๑
ประวัติย่อผู้วิจัย	๙๓

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๑-๑ คณะกรรมการที่เป็นทหารทั้งสิ้น	๔
๑-๒ รายได้และค่าใช้จ่าย	๖
๒-๑ การขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐	๑๕
๒-๒ การสร้างความมั่นคงของมนุษย์ทั้งภายใน และภายนอกประเทศ	๑๘
๒-๓ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับความสัมพันธ์ต่าง ๆ	๒๐
๒-๔ หนี้ครัวเรือน	๒๘
๒-๕ การพัฒนาชุมชนแบบ คีบบูตซ์ (Kibbutz)	๓๔
๓-๑ การสำรวจเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน	๔๔
๓-๒ โมเดลประเทศไทย	๔๔
๔-๑ โครงสร้างหน่วยงาน	๖๔
๔-๒ ช่องทางกระจายสินค้าระยะแรกที่สินค้าผลิตจากโครงการเดียว	๗๒
๔-๓ ช่องทางการกระจายสินค้า สำหรับสินค้าที่ผลิตจากหลายโครงการ	๗๒
๔-๔ วัตถุประสงค์ของ KPI	๗๔
๔-๕ แสดงวงจรระเบียบวิธีการประเมิน	๘๐

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กิจการสวัสดิการพี เอ็กซ์ (PX- Post Exchange) กองทัพบกเป็นกิจการของกองทัพบกที่ดำเนินการจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค รวมทั้งสินค้า หรือบริการอื่น ๆ ให้แก่ข้าราชการและครอบครัวโดยไม่มุ่งเน้นผลกำไร เพื่อให้กำลังพล และครอบครัวได้ใช้สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพดี ราคายุติธรรม และสนับสนุนการนำสินค้า หรือบริการจากหน่วย หรือกำลังพล และครอบครัวมาจำหน่าย หรือให้บริการแก่ลูกค้ของ PX อีกช่องทางหนึ่งด้วย

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค รวมทั้งสินค้าอื่น โดยไม่มุ่งเน้นกำไร เพื่อให้ข้าราชการ และครอบครัวซื้อสินค้า หรือ บริการที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และสนับสนุนการนำสินค้าหรือบริการจากหน่วย หรือข้าราชการ และครอบครัว มาขายหรือให้บริการ

๒. เพื่อเป็นสวัสดิการ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้แก่ข้าราชการและครอบครัว

๓. เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และเพิ่มรายได้ในการดำรงชีพของข้าราชการและครอบครัว

๔. เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานของข้าราชการ

๕. เพื่อเสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไม่มีตัวตนให้แก่กองทัพบก (ระเบียบคณะกรรมการสวัสดิการกองทัพบก ว่าด้วยกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ๒๕๕๕ : ๔)

กิจการสวัสดิการ PX มีกำเนิดมาจากร้านสวัสดิการของทหาร สหรัฐอเมริกาที่ตั้งขึ้นมาในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ หรือ ค.ศ. ๑๙๔๑ ณ เมืองดัลลัส มลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อ จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภคให้ราคาถูกกว่าท้องตลาดประมาณ ๒๐% บรรเทาภาระค่าครองชีพให้แก่ข้าราชการทหาร และครอบครัว ภายใต้นโยบายของรัฐสภาสหรัฐอเมริกา ที่กำหนดให้ยกเว้นภาษีสินค้าที่นำมาจำหน่าย จากแนวคิดที่ว่าประชาชนให้เกียรติและรักทหาร โดยมีกิจการสวัสดิการ PX ตั้งอยู่ในค่ายทหารต่าง ๆ ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา และนอกประเทศอาทิ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เยอรมนี อีรัก และอัฟกานิสถาน

เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๐ พลเอก เชษฐา ฐานะจาโร ในฐานะผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้นได้กำหนดนโยบายให้จัดตั้ง กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกไทย โดยกำหนดโครงการนำร่องใน ๕ พื้นที่ของกองทัพบกที่ ๑ ภายในกรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ กองทัพบกที่ ๒ ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา กองทัพบกที่ ๓ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก กองทัพบกที่ ๔ ค่ายฉัตรราชบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก และมณฑลทหารบกที่ ๑๓ จังหวัดลพบุรี และให้ใช้สถานที่ภายในค่ายนั้น ๆ เป็นสถานประกอบกิจการสวัสดิการ PX และ คอมมิสซารี (Commissary)

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกในปัจจุบันประกอบด้วยสาขา ๙ แห่งดังต่อไปนี้

๑. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา มณฑลทหารบกที่ ๑๑ ที่ตั้ง กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ฯ เขตบางเขน กรุงเทพฯ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ มณฑลทหารบกที่ ๑๑

๒. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา มณฑลทหารบกที่ ๑๓ ที่ตั้ง มณฑลทหารบกที่ ๑๓ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ มณฑลทหารบกที่ ๑๓

๓. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองทัพภาคที่ ๒ ที่ตั้ง กองทัพภาคที่ ๒ ค่ายสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ กองทัพภาคที่ ๒

๔. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองทัพภาคที่ ๓ ที่ตั้ง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๓ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ กองทัพภาคที่ ๓

๕. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองทัพภาคที่ ๔ ที่ตั้ง กองทัพภาคที่ ๔ ค่ายวชิราวุธ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ มณฑลทหารบกที่ ๔๑

๖. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก ที่ตั้ง หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศกองทัพบก แขวงทุ่งสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก

๗. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองพลทหารม้าที่ ๒ รักษาพระองค์ฯ ที่ตั้ง กองพลทหารม้าที่ ๒ รักษาพระองค์ฯ เขตพญาไท กรุงเทพฯ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ กองพลทหารม้าที่ ๒ รักษาพระองค์ฯ

๘. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา ศูนย์การทหารราบ ที่ตั้ง ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนรัชต์ อำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ ศูนย์การทหารราบ

๙. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองบัญชาการกองทัพบก ที่ตั้ง กองบัญชาการกองทัพบก ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพฯ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ กรมสวัสดิการทหารบก

ภาพรวมวัตถุประสงค์ และปัญหาที่ผ่านมาของกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก

วัตถุประสงค์หลักของกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกที่ผ่านมา มีดังต่อไปนี้

การจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค และอาหารสด เพื่อพัฒนาสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหารและครอบครัว ให้มีโอกาสได้บริโภคสินค้าในราคาถูกลงกว่าท้องตลาด และให้มีความสะดวกในการซื้อสินค้าจากภายในค่าย บริเวณที่พักอาศัย และเปิดโอกาสให้กำลังพลนำสินค้าที่ตนเองผลิตมาจำหน่าย เพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับกำลังพลและครอบครัวอีกด้วย

ปัญหาการดำเนินกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกที่ผ่านมา มีดังต่อไปนี้

๑. สถานประกอบกิจการสวัสดิการ PX ของแต่ละค่ายมีที่ตั้ง แตกต่างกันไปตามบริเวณต่างๆ ที่แต่ละค่ายจะจัดหาได้ ขนาดห้องใหญ่บ้าง เล็กบ้าง ไม่แน่นอน ไม่สอดคล้องกับความต้องการ

ของผู้มาใช้บริการ การตกแต่งสถานที่ ที่ส่วนใหญ่เป็นเพียง การจัดเรียง ชั้นวางสินค้าและสินค้า ตามความต้องการที่แตกต่างกันของผู้บริหารแต่ละกิจการฯ อาจเป็นไปตามลักษณะที่ดีของการวางผังสินค้า และการบริหารพื้นที่ (Schematic & Floor Management) ร้านค้าปลีกบ้าง

๒. ผลตอบแทนต่อพื้นที่ไม่เป็นไปตาม ความเหมาะสม สถานที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลา

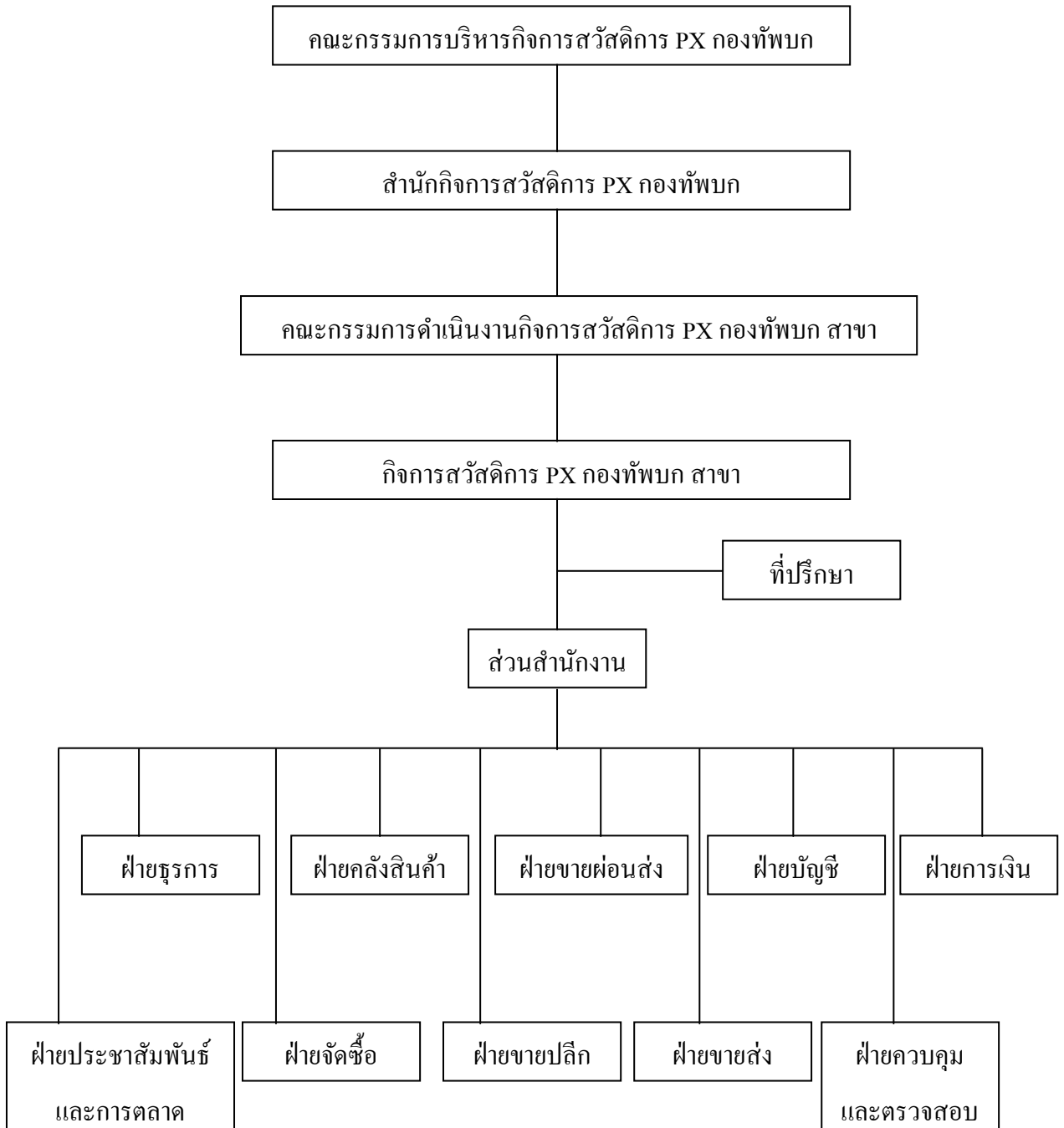
๓. การจัดเรียงสินค้า มีบ้างบางกิจการฯ ที่อาจจัดเรียงตามลักษณะที่ดีของ ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (Plan - O - Gram) ที่จัดเรียงสินค้า แต่ไม่ความสามารถเพิ่มยอดขายของสินค้านั้น ๆ ได้

๔. การบริหารสินค้า และสินค้าคงคลัง ส่วนมากเป็นไปตามความต้องการ และความรู้สึกล้วนบุคคลมากกว่าหลักการบริหารสินค้า (Safety Stock & ABC Analysis) โดยสินค้าที่มียอดขายจำหน่ายสูง อาจไม่เพียงพอต่อความต้องการ สูญเสียโอกาสในการขาย ในขณะที่สินค้า ที่ไม่เป็นที่ต้องการอาจมีคงคลังเป็นจำนวนมาก เป็นความสิ้นเปลืองและสูญเสีย งบประมาณในการลงทุน สินค้าไม่อาจสร้าง ผลการจำหน่ายและยอดขาย ได้ตามความต้องการ

๕. สินค้าที่นำมาจำหน่ายในกิจการสวัสดิการ PX ทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภค เป็นสินค้าที่สั่งซื้อจาก ผู้ผลิต หรือตัวแทนจำหน่าย โดยเจ้าหน้าที่จัดซื้อแต่ละกิจการฯ ดังนั้น วิธีการจัดซื้อดังกล่าวอาจเป็นวิธีการที่ให้ความสะดวก แก่กิจการฯ แต่ ไม่เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพด้านต้นทุนสินค้า ไม่ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดในการจัดซื้อ (Economy of Scale) และราคาจำหน่ายที่อาจสูงกว่าตลาดภายนอก

๖. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกดำเนินการโดย คณะกรรมการบริหารกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก และคณะกรรมการดำเนินกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สาขาและคณะเจ้าหน้าที่บริหาร ซึ่งล้วนแต่เป็นข้าราชการ ทหารทั้งสิ้น รายละเอียดตามแผนภาพที่ ๑-๑

แผนภาพที่ ๑ - ๑ คณะกรรมการที่เป็นทหารทั้งสิ้น

ข้าราชการทหารที่ได้รับมอบหมายให้ เป็นผู้ดำเนินกิจการสวัสดิการ PX ล้วนแล้วแต่เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการทหารทั้งสิ้น จึงขาดความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารกิจการสวัสดิการ PX ที่มี ลักษณะเป็นธุรกิจค้าปลีก (Supermarket) ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ในการบริหารจัดการ เพื่อตอบสนองและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และ

โดยเฉพาะกับการแข่งขันกับกิจการร้านค้าปลีกต่าง ๆ ของเอกชนภายนอก ที่มีความเชี่ยวชาญจากในและต่างประเทศ

๗. กลยุทธ์ราคาของกิจการฯ ไม่จูงใจให้ผู้บริโภคหันมาใช้บริการ เนื่องจากสินค้าที่ได้มาจำหน่ายนั้นซื้อจากผู้แทนจำหน่าย หรือผู้ผลิตในจำนวนไม่เพียงพอแก่การได้ราคา ที่สามารถแข่งขันได้อย่างแท้จริง

๘. กิจการสวัสดิการ PX ดำเนินกิจการ ภายใต้นโยบาย ของคณะกรรมการบริหารฯ ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการทหารระดับสูง ขาดความเชี่ยวชาญด้านการค้าปลีก ในขณะที่การแข่งขันของธุรกิจค้าปลีก ภายนอกค่ายเป็นไปอย่างดุเดือด รุนแรง เกินกว่า กิจการสวัสดิการ PX จะสามารถต่อสู้ได้เพียงลำพัง โดยปราศจาก คู่คิดธุรกิจ

๙. พฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความต้องการในการเลือกซื้อสินค้าในราคาประหยัด จากร้านค้าที่ให้ความสะดวก และรวดเร็ว ซึ่งไม่สามารถหาได้จากกิจการสวัสดิการ PX

๑๐. ระบบการปฏิบัติงานของกิจการสวัสดิการ ยังคงเป็นระบบปฏิบัติงานในรูปแบบดั้งเดิม ของ Computer ที่ล้าสมัย และเชิงซ้ำ ไม่ทันต่อความต้องการและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่าปัญหาของกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกได้ดังต่อไปนี้

ปัญหาที่กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกกำลังเผชิญอยู่และเป็นเหตุให้ กิจการไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ในขณะนี้ได้แก่

๑. อาคาร และสถานที่ปราศจากการตกแต่ง ให้เกิดความประทับใจและบรรยากาศในการซื้อสินค้า

๒. การจัดเรียงสินค้าไม่มีประสิทธิภาพ

๓. บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญและความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน

๔. ราคาไม่สามารถแข่งขันได้และไม่เป็นที่พอใจของลูกค้า

๕. ระบบปฏิบัติงานล้าสมัยและเชิงซ้ำทั้งระบบปฏิบัติการ Computer และขั้นตอน

๖. การจัดซื้อที่ไม่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการแข่งขันและกลยุทธ์ราคา

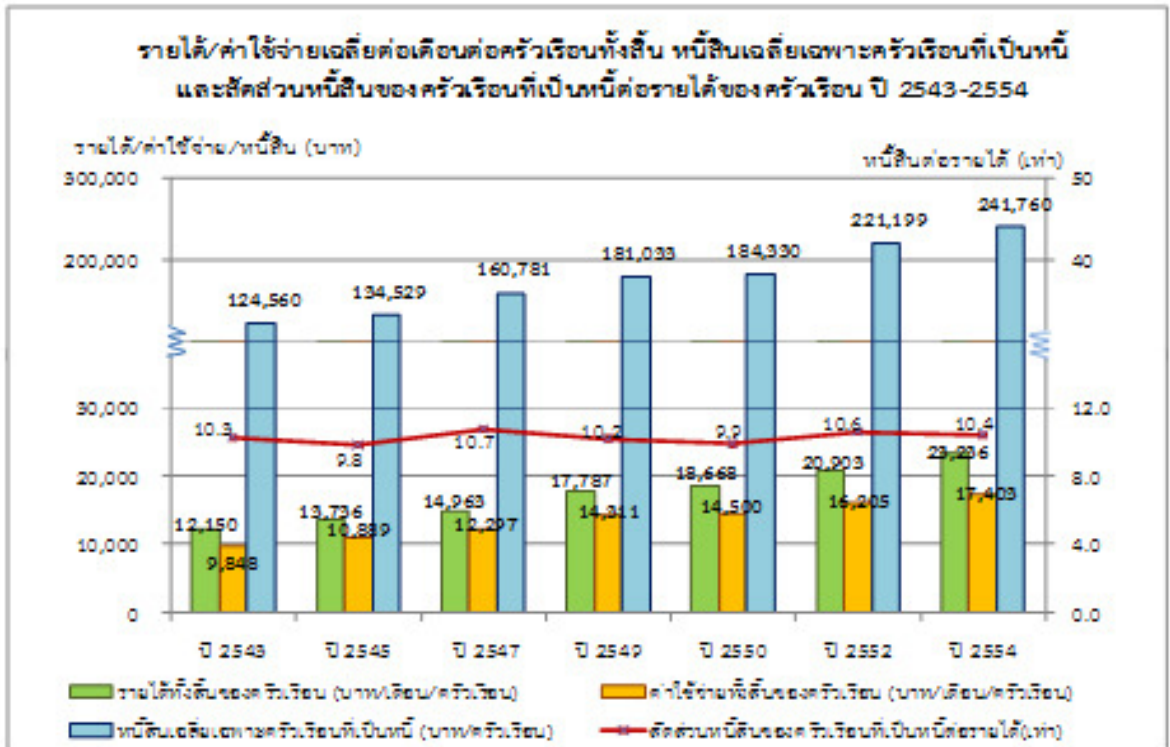
๗. การบริหารสินค้าคงคลังที่ขาดประสิทธิภาพตามหลักการบริหารสินค้า

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก กับปัญหาการดำรงชีพของกำลังพลและครอบครัว

ผู้วิจัยสนใจศึกษา กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก จะมีความสำคัญช่วยแก้ไขปัญหาการดำรงชีพของกำลังพลและครอบครัวได้อย่างไร

จากการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วง ๑ ทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้ภาคครัวเรือนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าในระหว่างปี ๒๕๔๓-๒๕๕๔ ครัวเรือนมีระดับรายได้ และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากที่มีรายได้เฉลี่ย ๑๒,๑๕๐ บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๔๓ เพิ่มเป็น ๒๓,๒๓๖ บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๕๔ ซึ่งหมายถึงอำนาจการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของครัวเรือนสูงตามไปด้วยจากที่มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปโภคบริโภคเฉลี่ย ๙,๘๔๘ บาทต่อเดือน ในปี ๒๕๔๓ เพิ่มเป็น ๑๗,๔๐๓ บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๕๔

แผนภาพที่ ๑ - ๒ รายได้และค่าใช้จ่าย

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ออนไลน์, ๒๕๖๐

แต่อย่างไรก็ตามนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ และเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดการค้าเสรี การปล่อยสินเชื่อให้แก่ครัวเรือน และการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ส่งผลให้ภาคครัวเรือนประสบกับปัญหาหนี้สินที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากที่มีปริมาณหนี้สินเฉลี่ย ๖๘,๔๐๕ บาทต่อครัวเรือนในปี ๒๕๔๓ เพิ่มเป็น ๑๓๔,๙๐๐ บาทต่อครัวเรือนในปี ๒๕๕๔ และเมื่อพิจารณาหนี้สินเฉพาะครัวเรือนที่มีหนี้ พบว่าในปี ๒๕๕๔ ครัวเรือนที่มีหนี้สินมีหนี้สินเฉลี่ย ๒๔๑,๗๖๐ บาทต่อครัวเรือน โดยกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ชลบุรี สมุทรสาคร มีหนี้สินเฉลี่ยมากกว่า ๔๐๐,๐๐๐ บาท ในขณะที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ส่วนใหญ่มีหนี้สินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท และมากกว่าร้อยละ ๔๐ นำไปใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน ส่วนครัวเรือนในภาคเหนือมีหนี้สินเฉลี่ยไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนใหญ่นำไปใช้เพื่อการเกษตรและทำธุรกิจที่ก่อให้เกิดรายได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ,ออนไลน์, http://service.nso.go.th/nso/web/article/article_๒๙.html)

เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ โดยพิจารณาจากสัดส่วนของหนี้สินต่อรายได้ พบว่า ครัวเรือนมีแนวโน้มที่สามารถชำระหนี้ได้ไม่แตกต่างกันมากนักในแต่ละปี ในขณะที่หนี้สินเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ต่ำลง

จากปัญหาหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในระดับครัวเรือนในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย หากครัวเรือนสะสมหนี้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับที่สูงแล้วความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยของครัวเรือนก็จะลดลง ส่งผลให้มาตรฐานการครองชีพต่ำลง เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ผลที่ตามมาคือ ความเครียด ปัญหาครอบครัว ขาดความสามารถ

ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่การงาน โดยเฉพาะกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงชีวิต ป้องกันประเทศ ที่มีความวิตกกังวล ต่อสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว

แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้สินของกำลังพลและครอบครัวให้ตรงจุดนั้น ควรให้ความสำคัญกับการสร้างอาชีพ เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวกำลังพล การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมค่าใช้จ่ายโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง สร้างวินัยทางการเงิน โดยการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ทั้งนี้เพื่อลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ของกลุ่มครัวเรือนที่มีปัญหา และมีความเปราะบางต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ

ผู้วิจัยสนใจศึกษา แนวทางการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ซึ่งดำเนินกิจการสวัสดิการให้กับครอบครัวกำลังพล จัดจำหน่ายสินค้า (ปัจจัยสี่) ที่จำเป็นแก่การครองชีพ จำหน่ายในราคาต้นทุนให้แก่ครอบครัว รับซื้อผลิตภัณฑ์ของครอบครัวมาจำหน่าย จึงเป็นกิจการที่มีความสำคัญสามารถช่วยลดปัญหานี้สิน ด้วยการสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวกำลังพล และสามารถเป็นศูนย์กลางกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของกำลังพลและครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ ความเข้มแข็ง อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ด้วยกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ให้กำลังพลในกองทัพบกมีความพร้อมปฏิบัติการกิจ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความมั่นคงแห่งชาติ อีกทั้งจะเป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งต่อเยาวชนของชาติในด้านกีฬา และป้องกันเยาวชนให้พ้นจากปัญหายาเสพติด และเสนอแนะแนวทางสร้างอาชีพ และรายได้ ให้แก่ครอบครัวกำลังพล ให้มีรายได้ในระดับสูง อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายประเทศไทย ๔.๐

๒. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก และวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของกำลังพลและครอบครัวให้ดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติ และศักดิ์ศรี ตามเจตนารมณ์ ในการก่อตั้ง เพิ่มความเป็นมนุษย์ชั้นนำตามแนวคิดประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐)

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพจากการวิจัย และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการนำไปปฏิบัติ จึงได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

๑. การดำเนินกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก
๒. สภาวะ ความเป็นอยู่ ของครอบครัวกำลังพลกองทัพบก
๓. อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตนกับประสิทธิภาพของกองทัพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากข้อมูลระดับปฐมภูมิ ได้แก่ การสังเกต สัมภาษณ์ สนทนา และศึกษาข้อมูลระดับทุติยภูมิ ได้แก่ การทบทวนวรรณกรรม วิเคราะห์ทฤษฎี แนวคิด เอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ แนวคิดการพัฒนาชุมชนในแบบโมซาฟ (Moshav) และคิบบุตซ์ (Kibbutz) ของประเทศอิสราเอล จากแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับและ เชื่อถือได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำผลวิจัยไปใช้ ได้แก่

๑. ทำให้ทราบแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพ ความเข้มแข็ง ของอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความมั่นคงแห่งชาติ และทำให้ทราบแนวทางส่งเสริมให้กำลังพลและครอบครัวดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีในสังคม ผ่านการส่งเสริมอาชีพ เพิ่มรายได้ ลดภาระหนี้สิน ขจัดปัญหาเสพติดในชุมชนครอบครัวของกำลังพล และเสริมสร้างวิถีหลักหินยาเสพติดด้วยกีฬา อีกทั้งช่วยปลูกฝังทัศนคติ ความเชื่อที่ถูกต้องในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองให้แก่ครอบครัวกำลังพล

๒. ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ตามแนวนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

คำจำกัดความ

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก	หมายถึง	กิจการของกองทัพบกที่ดำเนินการขายสินค้า อุปโภค บริโภค รวมทั้งสินค้าอื่น ๆ หรือบริการให้แก่ข้าราชการและครอบครัวโดยไม่มุ่งเน้นผลกำไร
ข้าราชการ	หมายถึง	ข้าราชการทหารตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้แก่ทหารประจำการ และข้าราชการกลาโหม พลเรือนที่บรรจุในอัตราทหาร
ครอบครัว	หมายถึง	บิดา มารดา คู่สมรส และบุตรของข้าราชการ และหมายรวมถึงบิดา มารดา ของคู่สมรสด้วย
สินค้าอุปโภค	หมายถึง	สินค้าที่ไม่สามารถรับประทาน หรือดื่มได้ แต่ช่วยให้ชีวิตมีความสุข ความสะดวก สบาย
สินค้าบริโภค	หมายถึง	สินค้าที่สามารถรับประทาน หรือดื่มได้ ช่วยให้ชีวิตดำรงอยู่ได้
สินค้าอื่น	หมายถึง	สินค้านอกเหนือจากสินค้าอุปโภค บริโภค หมายถึง รวมถึง อุปกรณ์ทางทหารด้วย

การบริการ	หมายถึง	กิจกรรม หรือกิจการ หรือการกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีค่า ซึ่งมีใช่เป็นการขายสินค้า
พี เอ็กซ์ (PX)	หมายถึง	Post Exchange สถานที่ขายสินค้าอุปโภค รวมทั้งสินค้าอื่น และบริการของกิจการสวัสดิการ พีเอ็กซ์ กองทัพบก
คอมมิสซารี	หมายถึง	Commissary สถานที่ขายสินค้าบริโภค รวมทั้งสินค้าอื่น และบริการ ของกิจการสวัสดิการ พีเอ็กซ์ กองทัพบก
สินค้าคงคลัง	หมายถึง	จำนวน สินค้าที่เก็บรักษาไว้ในคลังสินค้า เพื่อการขาย
Safety Stock	หมายถึง	จำนวนสินค้าที่คาดว่าจะขายได้ในแต่ละวัน ที่เก็บรักษาไว้ตามจำนวนวัน นับจากวันสั่งซื้อ ถึงวันที่จะได้รับสินค้าที่สั่งซื้อ
Schematic	หมายถึง	แผนผังการจัดวางสินค้าชนิดต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่ และ ประเภท ภายในบริเวณร้านค้า
Plan-O-Gram	หมายถึง	การจัดเรียง และแสดงสินค้า บนชั้นวางสินค้าโดยจำนวนสินค้าที่จัดเรียง หรือแสดงเป็นผลโดยตรงและสัมพันธ์ กับยอดขาย
Floor Management	หมายถึง	การบริหาร การจัดการ บนพื้นที่ต่าง ๆ ในกิจการ เพื่อให้เกิดผลตอบแทนจากการขายสูงสุด
ABC Analysis	หมายถึง	การบริหารสินค้าคงคลัง โดยแบ่งสินค้าชนิดต่าง ๆ ตามยอดขายจากมาก ไปหาน้อย มากที่สุดเป็น A รองลงมาเป็น B และ C ตามลำดับ
Economy of Scale	หมายถึง	จำนวนสินค้าที่สั่งซื้อในราคาต่ำที่สุดแต่ได้จำนวนมากที่สุด

บทที่ ๒

ทฤษฎี และแนวคิดในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เป็นกิจการสวัสดิการที่มีผลต่ออำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตนของกำลังพล และความเป็นอยู่ของครอบครัว ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ ความสำคัญดังกล่าวอยู่ที่เมื่อชาติมั่นคง ประชาชนในชาติจะสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ปลอดภัย สมศักดิ์ศรี มีอิสระในการดำรงชีพ ได้อย่างมีความหวัง มีความมั่นใจในอนาคตของตนเองและลูกหลาน ความมั่นคงของชาติจึงมีผลโดยตรงต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และความปกติสุขของคนในชาติ ในบทนี้ จะได้กล่าวถึง แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วย

๑. แนวคิดประเทศไทย ๔.๐
๒. ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ
๓. เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคงของชาติ
๔. ทฤษฎี แนวคิดกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก
๕. เอกสาร งานวิจัย เกี่ยวกับสถานภาพหนี้สินครัวเรือน
๖. เอกสาร เกี่ยวกับสถานะหนี้สินของครอบครัวกำลังพล
๗. ทฤษฎี แนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบ โมชาฟ (Moshav)
๘. ทฤษฎี แนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบ คิบบูตซ์ (Kibbutz)

แนวคิดประเทศไทย ๔.๐

ดร. สุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้กำหนดแนวคิด วางระบบ เพื่อดำเนินการตามนโยบายของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เข้ามาบริหารประเทศโดยมีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อน ประเทศ และปฏิรูปร่างต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาส ภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ที่เข้ามาในยุคศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่าง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

Professor Klaus Schwab ผู้ก่อตั้งและประธาน World Economic Forum ได้เคยกล่าวไว้ว่า “เรากำลังอยู่ในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ ที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดด จะมีการเปลี่ยนวิถีชีวิต รูปแบบการทำงาน ระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล”

ไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นวิสัยทัศน์ เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจรัฐบาล ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value Based Economy) และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา มีการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างต่อเนื่อง แบ่งเป็นยุคต่าง ๆ ได้ดังนี้

ยุคที่ ๑. Thailand ๑.๐ ประเทศไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม แล้วใช้แรงงานอย่างเดียวในการเพาะปลูก ทำไร่ ไถนา นำผลผลิตไปขาย หารายได้เลี้ยงชีพ

ยุคที่ ๒. Thailand ๒.๐ เริ่มมีภาคอุตสาหกรรมเข้ามา เอาเครื่องจักรมาช่วยงานเกษตรกรรมหรือแรงงาน เป็นยุคอุตสาหกรรมเบา ใช้เครื่องมือ เครื่องจักร ช่วยในการผลิตสินค้าที่ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง อาทิ เครื่องนุ่งห่ม กระเป๋า รองเท้า เครื่องเขียน แปรรูปอาหาร เป็นต้น

ยุคที่ ๓. Thailand ๓.๐ ไปสู่การมีอุตสาหกรรมหนักเข้ามา เราผลิตรถยนต์ ก๊าซธรรมชาติ ส่งออกเหล็กกล้า ด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงจากต่างประเทศ มีการลงทุนจากต่างประเทศบ้าง เศรษฐกิจประเทศไทยอยู่ระยะนี้มานานพอสมควร ประมาณ ๒๐ ปี ที่ไม่ได้ปรับ ไม่ได้เตรียมมาตรการลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามของภาวะเศรษฐกิจภายนอก ที่มีความผันผวนสูง และมีแนวโน้มว่าจะผันผวนรุนแรงสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นที่ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนเป็นประเทศไทย ๔.๐

ยุคที่ ๔. Thailand ๔.๐ เพื่อให้ประเทศไทย ปรับเปลี่ยนรายได้ประชาชาติจากระดับกลางสู่ระดับสูง ต้องปรับเปลี่ยนเป็น **“ทำน้อย ได้มาก”** ก็จะต้องเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” และเปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วย

๑. ภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม

๒. อย่างการเกษตรก็ต้องเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและใช้เทคโนโลยีหรือ Smart Farming โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ

๓. เปลี่ยนจาก SMEs แบบเดิมไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูง

๔. เปลี่ยนจากรูปแบบบริการแบบเดิมซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่บริการที่มีมูลค่าสูง

๕. เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้และทักษะสูง

โมเดลประเทศไทย ๔.๐ จึงต้อง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งโมเดลนี้จะสำเร็จได้ ต้องใช้แนวทาง **สานพลังประชารัฐ** โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ธนาคาร ประชาชน สถาบันศึกษาและสถาบันวิจัยต่างๆ ประกอบกับการส่งเสริม SME และ Startup เพื่อขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งมีโครงสร้างด้านการสื่อสารและโทรคมนาคมที่มีคุณภาพ มีอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมประชากรมากที่สุด เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงทุกภาคส่วนได้อย่างไม่สะดุด

๑. การขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐

เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของประเทศไทย ๔.๐ จึงต้องอาศัยการขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ” ที่มุ่งเน้นเป้าหมายครอบคลุมใน ๔ มิติดังนี้

๑.๑. ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ เป็นระบบเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่า ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เป้าหมายให้พ้นจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลาง จาก ๕,๔๑๐ ดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๗ เป็น ๑๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๗๕ อัตราการ

ขยายตัวทางเศรษฐกิจจากร้อยละ ๓-๔ เป็นร้อยละ ๕-๖% ภายใน ๕ ปี การเติบโตของจีดีพี จาก ๑.๓% ในปี ๒๕๕๖ เป็นมากกว่า ๕% ต่อเนื่องภายใน ๑๐ ปี ผลักดันไทยเป็นชาติการค้าและ ศูนย์กลางธุรกิจของภูมิภาคอาเซียนภายใน ๑๐ ปี ผลักดันไทยเป็นศูนย์กลางตลาดทุนของอาเซียน ภายใน ๑๐ ปี และมีความง่ายในการประกอบธุรกิจอยู่ใน ๑๐ ลำดับแรกของโลก

๑.๒. ความอยู่ดีมีสุขทางสังคม เป็นสังคมที่เดินหน้าไปด้วยกัน ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง ด้วยการเติมเต็มศักยภาพของผู้คนในสังคม เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม และฟื้นความสมานฉันท์ ความเป็นปึกแผ่นของคนในสังคมให้กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง

๑.๓. การยกระดับคุณภาพมนุษย์ ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ใน ศตวรรษที่ ๒๑” ควบคู่ไปกับการเป็นคนไทย ๔.๐ ในโลกที่ ๑

๑.๔. การรักษาสีงแวดล้อมให้เป็นสังคมน่าอยู่ มีระบบเศรษฐกิจที่สามารถปรับสภาพ ตามภูมิอากาศ ควบคู่ไปกับการเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ อย่างเต็มรูปแบบ มี ๑๐ เมืองที่น่าอยู่ของโลก ภายใน ๕ ปี มี ๕ เมืองอัจฉริยะอย่างเต็มรูปแบบภายใน ๑๐ ปี อันดับความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทาง cyber ต่ำกว่าอันดับ ๑๐ ของโลกภายใน ๕ ปี และต่ำกว่าอันดับ ๕ ภายใน ๑๐ ปี อันดับความเสี่ยง จากภัยก่อการร้ายต่ำกว่าอันดับที่ ๒๐ ของโลกภายใน ๕ ปี และต่ำกว่าอันดับ ๑๐ ของโลกภายใน ๑๐ ปี

สัดส่วนพื้นที่การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศเพิ่มขึ้นจาก ๒๐.๔๔% ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๓๐.๐% ภายใน ๕ ปี และเพิ่มเป็น ๔๐.๐% ภายใน ๑๐ ปี

การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มพื้นที่ชลประทานจาก ๓๐.๔๘ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๔๐ ล้านไร่ ภายใน ๕ ปี และเป็น ๖๐ ล้านไร่ ภายใน ๑๐ ปี

พื้นที่เกษตรอินทรีย์ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นเป็น ๕ แสนไร่ภายใน ๕ ปี และเป็น ๒ ล้านไร่ ภายใน ๑๐ ปี

การจัดการขยะชุมชนและขยะอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน อัตราการจัดการ ขยะชุมชนถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๑ ในปี ๒๕๕๘ เป็นร้อยละ ๕๐ ภายใน ๕ ปี และเป็นร้อยละ ๘๐ ภายใน ๑๐ ปี

๒. แนวทางการขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐

เพื่อให้แนวคิดนโยบายประเทศไทย ๔.๐ สัมฤทธิ์ผล ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการ ขับเคลื่อนด้วยแนวทางดังต่อไปนี้

๒.๑. The Human Capital Report ๒๐๑๖ โดย World Economic Forum รายงานว่าทุนมนุษย์ของไทยอยู่ในอันดับ ๓ ของอาเซียน รองจากสิงคโปร์ และมาเลเซีย ความสามารถในการใช้ทุนมนุษย์ของไทยอยู่ในระดับธรรมดา หลายภาคส่วนของไทยยังอยู่ในยุค ๒.๐ แม้แต่ภาคอุตสาหกรรม computer หรือ เทคโนโลยีต่าง ๆ ยังเป็นการรับจ้างผลิตให้ต่างประเทศ ซึ่ง ถือว่าเป็นยุค ๓.๐ เท่านั้น

การเตรียมคนไทยให้เป็นคนไทย ๔.๐ เพื่อก้าวสู่โลกที่หนึ่งจึงต้องครอบคลุมใน ๔ มิติ ได้แก่

๒.๑.๑ เปลี่ยนคนไทย จาก Thai – Thai เป็น Global Thai

๒.๑.๒ เปลี่ยนคนไทยเป็น Digital Thai

๒.๑.๓ สามารถอยู่ได้ใน Global/Digital Platform

๒.๑.๔ คนไทยสามารถอยู่ได้ใน ศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างปกติสุข จากคนไทยที่มองประโยชน์ส่วนตนเป็นคนไทยที่มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความเอื้อเฟื้อกัน

๒.๒. พัฒนาคลัสเตอร์ (Cluster) เทคโนโลยี อุตสาหกรรมแห่งอนาคต นำร่องโดยรัฐบาลด้วย ๑๐ อุตสาหกรรมแห่งอนาคต และต่อยอดใน ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีฐานแข็งแรงอยู่แล้วในระดับหนึ่ง แต่จำเป็นต้องต่อยอดให้มีการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยี วิศวกรรมนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่า เพิ่มความสามารถให้แข่งขันได้ในเวทีโลกได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next Generation Automotive) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronic)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต (Food for the Future)

การสร้าง ๕ อุตสาหกรรมใหม่ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถให้มีศักยภาพแข่งขันได้ในอนาคตที่ประกอบไปด้วย

๒.๒.๑ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics)

๒.๒.๒ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพ และเคมีชีวภาพ (Biofuels & Biochemicals)

๒.๒.๓ อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital)

๒.๒.๔ อุตสาหกรรมแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)

ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องกำหนดเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน ในการนี้ กฎหมาย ๒ ฉบับ กำลังถูกร่างเพื่อเป็นเครื่องมือใหม่ ๆ ในการส่งเสริมการลงทุนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นจากพระราชบัญญัติเดิมปี ๒๕๒๐

๒.๓. บ่มเพาะผู้ประกอบการและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเป็นการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน เปลี่ยนการเจริญเติบโตแบบรากฝอย เป็นการเจริญเติบโตแบบรากแก้ว เพื่อให้พึ่งพาตนเอง และสามารถยืนบนขาของตนเองได้

กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เป็นรากแก้วที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการและเครือข่ายวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม อันประกอบด้วย

๒.๓.๑ เปลี่ยนจากเกษตรกรดั้งเดิม (Traditional Farmers) เป็นเกษตรกรสมัยใหม่ (Smart Farmers) ที่เน้นการบริหารจัดการ และเทคโนโลยี

๒.๓.๒ เปลี่ยนวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม แบบดั้งเดิม (Traditional SMEs) เป็นวิสาหกิจสมัยใหม่ (Smart Enterprises)

๒.๓.๓ เปลี่ยนการบริการแบบดั้งเดิม (Traditional Services) ที่สร้างมูลค่าการค้าต่ำ ไปสู่การให้บริการที่มีมูลค่าสูง (High Value Services)

๒.๓.๔ ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง (High Potential Startups)

๒.๔. เสริมสร้างความแข็งแกร่งเศรษฐกิจภายในประเทศ ผ่านกลไก ๑๘ กลุ่มจังหวัด และอีก ๗๖ จังหวัด

การสร้างโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจและระบบตลาดภายในประเทศให้แข็งแกร่ง พบว่ากรุงเทพฯ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมถึงร้อยละ ๓๐.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมของ ๑๘ จังหวัดอยู่ที่ร้อยละ ๖๙.๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ

กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออกของประเทศ เป็นกลุ่มที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุดในขณะที่กลุ่มจังหวัดอื่น ๆ ยังมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมค่อนข้างน้อย

เป้าหมายของประเทศไทย ๔.๐ คือกระจายโอกาสและความมั่งคั่งสู่ระดับภูมิภาค การวิจัยเชิงบูรณาการจึงสามารถพัฒนาเป็น Innovation Hub ออกไปตามภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่

๒.๔.๑ Innovation Hub ด้านการเกษตรและอาหาร

๒.๔.๒ Innovation Hub ด้านสังคมผู้สูงอายุ

๒.๔.๓ เมืองอัจฉริยะ

๒.๔.๔ Innovation Hub ด้าน Smart Energy

๒.๔.๕ Creative Hub ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์

รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อกำหนด “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” ๒ ระยะ ในพื้นที่ ๙๐ ตำบล ๒๓ อำเภอ ๑๐ จังหวัด ได้แก่ ตาก มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา ตราด หนองคาย นครราชสีมา เชียงราย นครพนม และกาญจนบุรี

๒.๕. บูรณาการอาเซียนเชื่อมประเทศไทยสู่ประชาคมโลก ทั้งนี้ต้องมีการปฏิรูปปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐใน ๗ มิติได้แก่

๒.๕.๑ การสร้างรัฐที่น่าเชื่อถือ

๒.๕.๒ แหล่งที่มาของนโยบายสาธารณะ

๒.๕.๓ ปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และรูปแบบการปฏิบัติราชการ

๒.๕.๔ สร้างภาคีความร่วมมือระหว่างรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ

๒.๕.๕ ยกระดับขีดความสามารถในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง

๒.๕.๖ การบริหารจัดการเงินและทรัพยากร

๒.๕.๗ สร้างบรรยากาศราชการแบบไร้รอยต่อ

ทั้ง ๕ แนวทางดังกล่าวสามารถเปรียบเทียบได้ง่ายดังนี้

๑. เตรียมเมล็ดพันธุ์ยุคใหม่ ด้วยการเตรียมคนไทยให้เป็นคนไทย ๔.๐ พร้อมทั้งจะก้าวเข้าสู่โลกที่หนึ่ง

๒. เปลี่ยนจากการปักชำสู่การมีรากแก้วที่แข็งแรง ด้วยการพัฒนากลศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย

๓. การมีลำดับที่แข็งแกร่ง สามารถองกงามแผ่กิ่งก้านสาขา เป็นการบ่มเพาะผู้ประกอบการและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เสริมความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจภายในประเทศผ่าน ๑๘ กลุ่มจังหวัดและ ๗๖ จังหวัด

๔. เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศน์โลก ด้วยการบูรณาการอาเซียน เชื่อมประเทศไทยสู่ประชาคมโลก

เชื่อมประเทศไทยสู่ประชาคมโลก โดยการวางตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์เป็นชาติการค้า และเป็นหนึ่งในศูนย์กลางธุรกิจของภูมิภาค และอาเซียนซึ่งประกอบไปด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมให้บริษัทข้ามชาติจัดตั้งสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ และบริหารการค้าระหว่างประเทศในประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
 ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรม
 ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน
 แต่ละยุทธศาสตร์ได้ดำเนินการทำรายละเอียดและปฏิบัติไปบ้างแล้ว

แผนภาพที่ ๒-๑ การขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐

โมเดล การขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐

ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสอธิบายความหมายของความมั่นคงแห่งชาติไว้อย่างชัดเจนในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ณ ลานพระบรมรูปทรงม้า พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร ความว่า

“ประเทศชาตินั้นประกอบด้วย ผืนแผ่นดิน กับประชาชน และผืนแผ่นดินนั้นเป็นที่เกิด ที่อาศัย ที่อำนวยความสะดวก สุข ความมั่นคง ร่มเย็นแก่ประชาชน ให้สามารถรวมกันอยู่เป็นปึกแผ่น เป็นชาติได้ ความมั่นคง ปลอดภัย ของประเทศจึงมิได้อยู่ที่การปกป้องรักษาผืนแผ่นดินไว้ ด้วยแสนยานุภาพแต่เพียงอย่างเดียว หากจำเป็นที่ประชาชนต้องมีความวัฒนาผาสุก ปราศจากทุกข์ยากเข็ญด้วย”

หลวงวิจิตรวาทการ ให้คำนิยามไว้ว่า ความมั่นคงแห่งชาติคือ “การทรงตัวอยู่อย่างแน่นหนาถาวร ดำรงเอกราช มีเสรีภาพแห่งชาติ มีความสงบสุข ภายในประเทศ มีความแน่นอนในชีวิต และเศรษฐกิจของพลเมือง คาดหมายรายได้ของรัฐได้ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง ค่าของเงินตรา มีเสถียรภาพ รัฐไม่ต้องประสบความยุ่งยาก ไร้สาระส่าย ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ได้ง่าย ประชาชนพลเมืองรู้สึกมีความปลอดภัย มีความหวังและความไว้วางใจในอนาคต และยังไว้วางใจต่อไปอีกว่า ถึงความผันผวนหรือเหตุร้ายอันใดจะเกิดขึ้นมารัฐสามารถจะต่อสู้หรือป้องกันได้ และได้จำแนกความมั่นคงแห่งชาติออกเป็น ๔ ด้านตามภารกิจที่ชาติต้องดำเนินการ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติคือความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคม จิตวิทยา ความมั่นคงแห่งชาติด้านทหาร”

นักวิชาการและนักบริหารปัจจุบันมองว่า “ความมั่นคงของชาติเป็นความมั่นคงในลักษณะองค์รวม ที่มีความหมายมากขึ้น ครอบคลุมถึงปัจจัยทุก ๆ ด้านมากขึ้น ไม่มองเฉพาะความหมายเพียงความอยู่รอด ความปลอดภัยของรัฐ หรือความเข้มแข็งของชาติ ของชุมชน และของประชาสังคมในทุกด้าน แต่จะหมายรวมไปถึงนอกประเทศด้วย คือความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยเหตุผลว่าประเทศไม่สามารถมั่นคงได้ด้วยตนเองตามลำพัง หากเพื่อนบ้านยังไม่มั่นคง แนวคิดในลักษณะองค์รวมนี้เรียกว่า ความมั่นคงสมบูรณ์แบบ หรือความมั่นคงเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ (Comprehensive National Security)

ในอดีต ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติมักให้ความสนใจที่ภัยคุกคามจากภายนอก โดยเฉพาะภัยคุกคามทางทหาร ด้วยเหตุนี้เมื่อก้าวถึงความมั่นคงของชาติ ส่วนมากจึงเป็นที่เข้าใจว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทหารหรือการสงครามโดยตรง ซึ่งอาจเป็นความจริงในอดีตมากกว่าในปัจจุบัน จากการสำรวจความหมายของความมั่นคงของชาติแบบดั้งเดิมสรุปได้ว่า หมายถึงสภาวะการณ์ของชาติ ภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเอง อยู่ในสภาพที่มีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นการเสี่ยงใด ๆ ความเกรงกลัว ความกังวล และความสงสัย อีกทั้งมีเสรีต่อแรงกดดันต่าง ๆ ซึ่งจะประกันให้เกิดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนภายในชาติ ดำเนินไปได้อย่างอิสระ นอกจากนี้ ยังต้องมีความแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่มากระทบ และมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การให้ความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” ในแต่ละช่วงเวลาของแต่ละกลุ่มบุคคลในสังคมที่มีอุดมการณ์ครอบงำอยู่ อาจมีความหมายและองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป และให้ความสำคัญต่อความมั่นคงแห่งชาติต่างกันไป ซึ่งโดยทั่วไปรัฐหรือชาติต้องการดำรงความเป็นอยู่ ต้องการมีเสรีภาพ (liberty) คือมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของตน มีอิสระต่อแรงกดดันต่าง ๆ มีความมั่นคงปลอดภัย (security) และมีความผาสุกสมบูรณ์ (wealth) การที่จะมีสิ่งเหล่านี้ได้ รัฐต้องมีพลังอำนาจของชาติ (national power) ที่เข้มแข็ง หรือมีศักยภาพในหลายด้านด้วยกัน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในปกป้องผลประโยชน์ของชาติ (national interests) การสิ้นสุดของสงครามเย็นมี

ผลต่อแนวความคิดในการพิจารณาปัญหาความมั่นคงของชาติ จาก "สภาพแวดล้อมใหม่" ที่ความขัดแย้งในเชิงอุดมการณ์เลือนหายไป แต่กลับมีความขัดแย้งในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชาติ การศึกษาความมั่นคงภายใต้สถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

สภาความมั่นคงแห่งชาติได้กำหนดภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติไว้กว้าง ๆ ๒ ทาง คือ ภัยคุกคามจากภายใน เป็นปัญหาทางด้านการเมืองภายในประเทศ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาพื้นที่ ด้อยพัฒนา ปัญหาชายแดน ปัญหาทางด้านสังคมและจิตวิทยา และปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ภัยคุกคามจากภายนอก เช่น ปัญหาความขัดแย้งของสังคมโลก ปัญหากลุ่มประเทศมุสลิม ปัญหาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น ซึ่งพลังอำนาจของชาติจะเป็นขีดความสามารถทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคง ผ่านพ้นจากภัยคุกคามได้

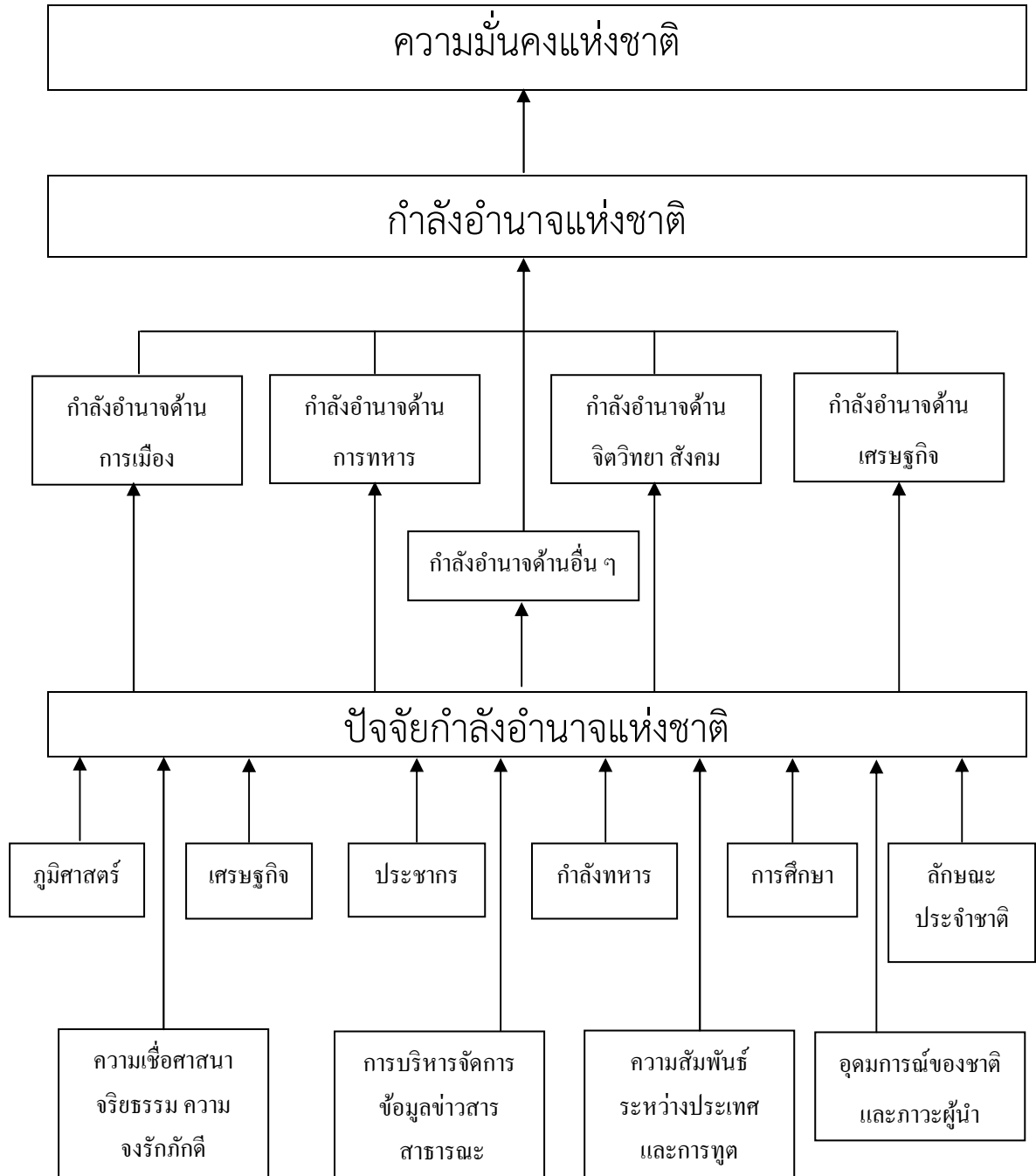
ความมั่นคงของมนุษย์ ถูกกล่าวถึงในแง่ของเสรีภาพแห่งความหวาดกลัว (Freedom from Fear) เสรีภาพจากความต้องการ (Freedom from Want) ในรายงาน "การพัฒนามนุษย์ ๑๙๙๔" ของ UNDP

รายงาน "การพัฒนามนุษย์ ๑๙๙๙" UNDP ได้กล่าวถึงความมั่นคงของมนุษย์อีกครั้งในเชิงลบ โดยชี้ว่ามนุษย์ทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนา ได้เผชิญกับกระบวนการโลกาภิวัตน์ (Globalization) จำแนกออกเป็น ๗ ประเภทได้แก่

๑. ความผันผวนทางการเงินและความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ
๒. ความไม่มั่นคงทางอาชีพและรายได้
๓. ความไม่มั่นคงทางสุขภาพ
๔. ความไม่มั่นคงทางวัฒนธรรม
๕. ความไม่มั่นคงส่วนบุคคล เช่นการเผชิญกับอาชญากรรม การค้ายาเสพติด และการค้ามนุษย์
๖. ความไม่มั่นคงทางสิ่งแวดล้อม
๗. ความไม่มั่นคงทางการเมืองและชุมชนการเกิดความตึงเครียดของสังคมเช่นสงครามระหว่างประเทศและสงครามกลางเมือง อันก่อผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมือง และความเป็นปึกแผ่นของชุมชน

สรุปความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึง การป้องกันชาติให้พ้นจากอันตรายทั้งปวง การปกป้องผลประโยชน์ของชาติ การสร้างความเข้มแข็งของชาติ ของชุมชน รวมถึงการสร้างความมั่นคงของมนุษย์ทั้งภายใน และภายนอกประเทศด้วย

แผนภาพที่ ๒-๒ การสร้างความมั่นคงของมนุษย์ทั้งภายใน และภายนอกประเทศ

ที่มา: เกื้อ วงศ์บุญสิน, ๒๕๕๒, บรรยาย วปอ.

องค์ประกอบความมั่นคงแห่งชาติ

ในการปกครองแต่โบราณ ประเทศไทยมีความมั่นคง ปลอดภัยด้วยเหตุ ๒ ประการคือ

๑. ประเทศไทยมีกำลังมาก

๒. อุปนิสัยประจำชาติของคนไทยได้แก่ ความรักอิสระ ความไม่เบียดเบียนผู้อื่น และความฉลาดในการประสานประโยชน์ของคนไทย (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, ๒๔๗๐:๙ อ้างถึงใน เอกสาร วปอ. หมายเลข ๐๐๘, ๒๕๕๒)

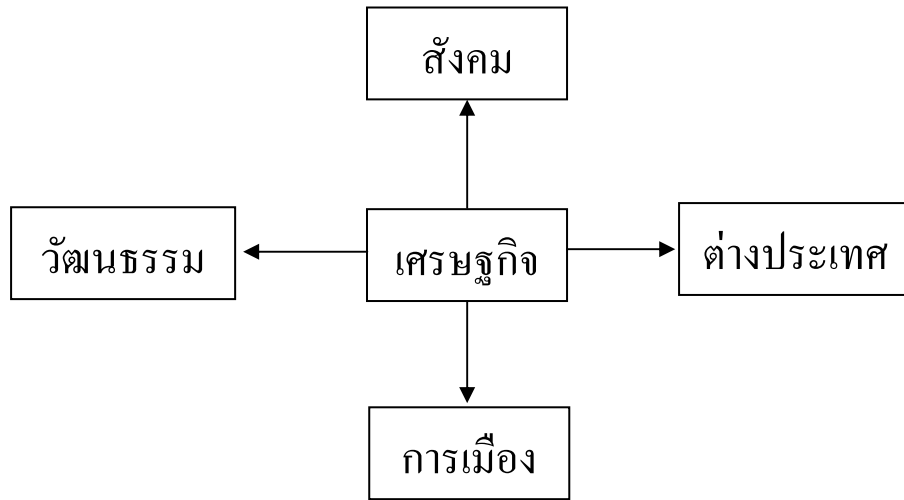
ปัจจัยพื้นฐานของพลังอำนาจแห่งชาติเป็นองค์ประกอบหลักของความมั่นคงแห่งชาติ หรือเป็นขีดความสามารถที่จะทำให้ประเทศนั้น ๆ มีความมั่นคง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลักใหญ่ ๆ อันได้แก่

๑. ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง หมายถึง สถานการณ์ทางการเมืองที่ทำให้ประชากร มีความเชื่อถือและ ศรัทธาต่อระบอบการปกครอง มีความเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่ รัฐบาลผู้ทำหน้าที่ปกครอง มีความเชื่อมั่นว่ารัฐบาลจะสามารถสร้างความเป็นธรรมในหมู่ประชากร และสามารถป้องกันความแตกแยกระหว่างชนในชาติ สามารถรักษาดินแดนให้ปลอดภัยจากการ แบ่งแยก ยึดครอง มีเอกภาพ และรักษาศักดิ์ศรีของชาติในวงการเมืองระหว่างประเทศ รัฐบาลมีความชอบธรรม และสามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอิสระ ปลอดภัยจากอิทธิพล และ กระบวนการในการดำเนินนโยบายของประเทศ ประชากร ดินแดน รัฐบาล อำนาจอธิปไตย ตลอดจน เสถียรภาพของประเทศ ปลอดภัยจากภัยคุกคามทั้งภายใน และภายนอก และที่ปฏิบัติการภายใต้อิทธิพล ของต่างประเทศ (เอกสาร วปอ. หมายเลข ๐๐๘ (เดิม), ๒๕๕๒: ๙

๒. ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ที่ทำให้ประชากรมีงาน ทำ และยอมรับนับถือระบบเศรษฐกิจของประเทศ สามารถยกฐานะทางเศรษฐกิจทั้งส่วนรวมและ ส่วนตัวให้สูงขึ้นได้ในอัตราที่เหมาะสม โดยที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่มีความแตกต่าง เหลื่อมล้ำกันมากนัก ประเทศสามารถรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ มีระบบภาษีอากรที่เหมาะสม และเป็น ธรรม สามารถพัฒนาเศรษฐกิจได้ตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ มีอิสระทางเศรษฐกิจจากต่างประเทศ มีความสามารถทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การบริการ ตลอดจนกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ (เอกสาร วปอ. หมายเลข ๐๐๘ (เดิม), ๒๕๕๓: ๙-๑๐

สถาบันทางเศรษฐกิจประกอบด้วย สถาบันการผลิต การค้า การเงิน การธนาคารและ อื่น ๆ ซึ่งทำหน้าที่กำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเช่น ผลิตอะไร ด้วยกรรมวิธีใด และจะแจกจ่าย ผลผลิตให้แก่ใครบ้าง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งระบบเศรษฐกิจเกิดขึ้นกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อ แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดจากทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการทุก อย่างของมนุษย์ได้ สถาบันทางเศรษฐกิจทำหน้าที่ควบคุมหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจเพื่อมิ ให้ขัดแย้งจนกลางเป็นความสูญเสียขึ้นและจำเป็นต้องทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลในระบบ เศรษฐกิจ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ หน่วยเศรษฐกิจ วงจรของระบบเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจของ ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย(เอกสาร วปอ. หมายเลข ๐๑๑, ๒๕๕๒: ๑๐๔)

แผนภาพที่ ๒-๓ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ

ที่มา: จรินทร์ เทศวานิช :๒๕๕๒, บรรยาย วปอ.

บทบาทสำคัญของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ

๑. บริหารทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ
๒. จัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม
๓. ดูแลความสงบเรียบร้อย
๔. เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ
๕. สร้างกฎระเบียบและกติกาก่อนเพื่อสังคม

๑. ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคม จิตวิทยา สภาพสังคมที่ทำให้ประชากรดำรงชีพได้อย่างมีปกติสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในการดำเนินชีวิต มีความเสมอภาค ภาราตราภาพ มีความรู้ความสามารถ มีวัฒนธรรม จริยธรรม และศีลธรรม รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง และต่อสังคม ตลอดจนมีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ และเกียรติภูมิของบรรพบุรุษ รวมทั้งยึดมั่นในอุดมการณ์ของชาติ

เป็นการนำความรู้เกี่ยวกับสังคม สังคมวิทยา จิตวิทยา และจิตวิทยาสังคม มาประยุกต์ใช้ ในส่วนของบุคคล กลุ่มบุคคล และรัฐบาล เพื่อพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญ ตลอดจนเพื่อความมั่นคงของชาติในที่สุด โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ พื้นฐานสังคมไทย ลักษณะของสังคมไทย สถาบันทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม โครงสร้างสังคม กำหนดให้บุคคลอยู่ในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม มีการจัดระเบียบทางสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมปรากฏการณ์ทางสังคมและมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ หลากอย่างเช่น การจัดช่วงชั้นทางสังคม บรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งหมายถึงระเบียบแบบแผน พฤติกรรมที่เป็นที่คาดหวังของสังคมโดยมีกฎเกณฑ์อื่น ๆ ที่สนับสนุนหลายอย่างเช่น ระบบค่านิยม ความเชื่อ อุดมการณ์และสถาบันทางสังคม

ซึ่งสังคมไทยมีสถาบันพื้นฐาน ๕ สถาบันคือสถาบันครอบครัว สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนา สถาบันทั้งหลายจะดำรงอยู่ได้นั้นต้องมาจาก การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ซึ่งเป็นกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อมของมนุษย์ในสังคม ตั้งแต่เกิดจนตาย (เอกสาร วปอ.หมายเลข ๐๑๒, ๒๕๕๒: ๑๖๙)

ลักษณะประจำชาติไทย พอสรุปได้ดังนี้

๑. เมตตา กรุณา ใจกว้างขวาง เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่
๒. ชอบความสนุก รักสบาย จนบางครั้ง ดูเหมือนขาดระเบียบวินัย
๓. รักความเป็นไท รักอิสรภาพ เสรีภาพ เป็นตัวของตัวเอง
๔. รักสันโดษ ไม่กระตือรือร้นมาก เกรงใจผู้อื่น และไม่ประสงค์จะรบกวนผู้อื่น
๕. มีขันติ อดทน อดกลั้น
๖. รู้จักประสานประโยชน์ ประนีประนอม โอนอ่อน ผ่อนตาม โอกาสอันควร
๗. สุภาพ อ่อนโยน ยิ้มง่าย มีไมตรีและให้เกียรติชาวต่างประเทศ
๘. ชอบโอ้อ่า กล่าวได้ กล่าวเสีย ใจนักเลง ชอบพนัน
๙. เคารพผู้อาวุโส กตัญญูรู้คุณ รักพวกพ้อง
๑๐. นิยมบุคลการ มากกว่าอุดมการณ์ และยกย่องอำนาจ

ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์และการผสมผสานกันของลักษณะความเข้มแข็งมั่นคงของพลเมืองอันมีองค์ประกอบดังนี้

๑. สถาบันที่เป็นองค์คุณแห่งชาติ ได้แก่ ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องดำรงรักษา เสริมสร้างให้มีมั่นคง แข็งแกร่ง ประวัติศาสตร์ชาติไทยได้บ่งบอกไว้ชัดเจนว่า ชาติไทย อยู่นรอดปลอดภัยตลอดมาเพราะคนไทยยึดมั่นในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
๒. ความมั่นคง เข้มแข็งของพลเมือง คนที่อยู่ในสังคมต้องมีความสุข คุณภาพ และคุณธรรม ผู้บริหารประเทศต้องเป็นหลักในการสร้างสรรค์ให้ประชาชนมีคุณภาพ สุขภาพ คุณธรรม และเป็นธรรม

๓. ความมั่นคงด้านคุณภาพของคนในชาติได้แก่

๓.๑ การศึกษา ที่จะทำให้คนในชาติฉลาด รอบรู้ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคม มีจุดมุ่งหมายไปสู่ชีวิตที่มีอุดมการณ์ ทำงานร่วมกันเป็นทีม กับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบหน้าที่และส่วนรวม

๓.๒ ปลุกฝังให้มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย การมีระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญแก่ชีวิต ส่งผลสะท้อนไปสู่สังคมโดยรวมได้ ความประพฤติดีก็ตามถ้าเป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่ดีก็จะส่งผลที่ดี

๓.๓ ความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ความรับผิดชอบดังกล่าวจะทำให้การปฏิบัติงานใด ๆ ลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑. ความมั่นคงด้านสุขภาพของพลเมือง การพัฒนาสุขภาพ พลานามัย เพื่อให้มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าต่อสังคม ประเทศชาติ การบริหารสาธารณสุขเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อคนในชาติมีสุขภาพกายใจที่สมบูรณ์ในการจรจรโลงสังคมที่มีคุณภาพต่อไป ถ้าประชาชนอ่อนแอ เศรษฐกิจทรุด ประเทศชาติย่อมทรุดไปด้วย

๒. ความมั่นคงด้านคุณธรรม นอกจากคนในสังคมจะมีความรู้ ความสามารถแล้ว หากไร้ซึ่งคุณธรรม ก็เชื่อว่า ความรู้ ความสามารถนั้นย่อมไม่ส่งผลดีต่อสังคม และประเทศชาติได้ เพราะมนุษย์จะใช้ความรู้ความสามารถที่มีเอารัด เอาเปรียบ ข่มเหงรังแกผู้อื่นได้

๓. ความเป็นธรรม คนในสังคมต้องได้รับหลักประกันด้านเสรีภาพ และความปลอดภัย ได้รับความยุติธรรม ความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันอาทิ โอกาสในการศึกษา ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย

๑. ความมั่นคงแห่งชาติด้านการทหาร หมายถึงขีดความสามารถด้านการทหารที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งอำนาจกำลังรบของชาติ ความพร้อมรบ ความมีประสิทธิภาพของอาวุธ ยุทธโศปกรณ์ การใช้อาวุธ ความมีวินัย ขวัญและกำลังใจอื่น ๆ มีการจัดการ การฝึก การศึกษา สวัสดิการ ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี สามารถเอาชนะศัตรูผู้รุกรานทั้งจากภายในและภายนอกประเทศได้

องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางทหารได้แก่

๑. กำลังอำนาจทางทหาร คืออำนาจกำลังรบที่จัดไว้แล้ว และศักยสงคราม

๒. ลักษณะวิชาด้านการทหาร ได้แก่การพัฒนาหลักนิยม ระบบการฝึก การอาวุธ กำลังสำรอง การส่งกำลังบำรุง การข่าว ซึ่งเป็นภารกิจของหน่วยทหาร การประยุกต์ใช้ทรัพยากรทางทหาร เพื่อการพัฒนาประเทศ และการพาณิชย์ ความร่วมมือกับหน่วยทหารต่าง ๆ ในต่างประเทศ เพื่อความมั่นคงของภูมิภาค การวิจัย และพัฒนากองทัพ เพื่อการพึ่งพาตนเอง และความเป็นสากล

๓. แนวคิดและสภาวะแวดล้อมด้านการทหารในปัจจุบันได้แก่กำลังรบที่ได้จัดเตรียมไว้แล้วอันได้แก่กำลังรบ และอาวุธยุทธโศปกรณ์ที่ได้เตรียมไว้แล้วพร้อมใช้ได้ทันที และศักยสงครามซึ่งหมายถึงความสามารถที่จะผลิตกำลังรบเพิ่มขึ้น ผลิตอำนาจกำลังรบอันประกอบด้วยกำลังอำนาจทางเศรษฐกิจ กำลังอำนาจทางการเมือง ขวัญและกำลังใจเมื่อเกิดการสู้รบ และการสนับสนุนจากพันธมิตร

นอกจากนี้แนวคิดและสภาวะแวดล้อมทางการทหารยังประกอบไปด้วย การรบแบบเบ็ดเสร็จและหลักการทำสงคราม รวมทั้งการปฏิบัติการทหารที่มีใช้สงคราม

๔. ความสำคัญของกำลังอำนาจแห่งชาติด้านการทหาร กำลังอำนาจทางทหารถือว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้เพื่อดำรงความมั่นคงของชาติและ ควบคุม ครอบครองรัฐอื่น

ในยุคเกษตรกรรมเราใช้กำลังทหารเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง หรือ การขยายอาณาเขต

ในยุคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวทางอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้วัตถุดิบ และแรงงานจำนวนมาก กำลังทหารจึงถูกใช้ไปในการล่าอาณานิคม

ต่อมาเป็นปฏิวัติเทคโนโลยี เป็นยุคข่าวสาร คอมพิวเตอร์ประเทศที่มีความเจริญด้านเทคโนโลยี จึงมีความได้เปรียบ กำลังทหารยังคงถูกใช้ในเรื่องแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐ และเสริมสร้างสันติภาพในอีกโศตหนึ่ง

๒. ความมั่นคงแห่งชาติด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประเทศที่มีการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างทั่วถึง เป็นการนำศาสตร์ วิชาความรู้แขนงต่าง ๆ ไปผลิตสินค้า หรือบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนความมั่นคงด้านพลังงานได้แก่การใช้พลังงานธรรมชาติได้แก่ สายลม แสงแดด น้ำ น้ำมัน ฯลฯ และพลังงานแปรรูปได้แก่ พลังงานไฟฟ้า ถ่านโค้ก แก๊สหุงต้ม ไปบริหาร จัดการและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

ความมั่นคงแห่งชาติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่ประเทศต้องอนุรักษ์ อย่างยั่งยืน บริหาร จัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

เราสามารถแบ่งทรัพยากรธรรมชาติตามลักษณะการใช้งานออกได้ดังนี้

๑. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่รู้จักหมดสิ้นได้แก่ น้ำ อากาศ สายลม แสงแดด
๒. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วสามารถทดแทนได้ในระยะสั้น หรือระยะยาวได้แก่ ป่าไม้ สัตว์ ดิน เป็นต้น

๓. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป ไม่สามารถหามาทดแทนได้ หรืออาจทดแทนได้แต่ต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานนับล้านปี หรือถือว่าไม่อาจทดแทนได้คือ น้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซ เป็นต้น

เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคงของชาติ

เมื่อกล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติไปแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาควคู่กันไปคือปัจจัยหรือภัยที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงควบคู่กันไป เป็นการศึกษาถึงลักษณะของความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโลกนี้แล้วส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ซึ่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันมีความสลับซับซ้อน และความยุ่งยากมากขึ้น แม้ว่าในปัจจุบันประเทศชาติจะพ้นไปจากสงครามเต็มรูปแบบแล้วก็ตาม แต่ก็ยังประสบปัญหาความไม่มั่นคงนานาประการอันได้แก่

๑. ความไม่มั่นคง ปลอดภัย จากการขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ของชาติ (National Interests) นับเป็นภัยคุกคามจากภายนอกประเทศนั่นเอง

๒. ความไม่มั่นคงจากภัยคุกคามภายใน (Threats)

เพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทางเดียวกัน และสามารถศึกษาถึงปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงได้อย่างสมบูรณ์แล้ว พล. ต. พจน์ พงศ์สุวรรณ (บทความทาง Internet) ได้พิจารณาภัยคุกคามความมั่นคงของชาติในกรอบของ ภัยคุกคามภายใน และภัยคุกคามจากภายนอก

ภัยคุกคามภายในประเทศ

เราสามารถพิจารณาภัยคุกคามภายในประเทศได้ในมิติต่าง ๆ ดังนี้

๑. ความขัดแย้งทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน
๒. ความขัดแย้งทางการเมือง
๓. ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
๔. ปัญหาความยากจน
๕. ปัญหายาเสพติด
๖. ระบาดวิทยา
๗. แรงงานข้ามชาติและปัญหาการค้ามนุษย์
๘. ปัญหาความมั่นคงด้านพลังงาน

๙. ปัญหาความมั่นคงด้านอาหาร
๑๐. ภัยพิบัติธรรมชาติ
๑๑. อาชญากรข้ามชาติ
๑๒. ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาโลกร้อน
๑๓. ปัญหาความเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
๑๔. ปัญหาการก่อการร้าย

(ที่มา: อีรันทน์ นันทขว้าง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย,ม.ป.ป.)

ในการพิจารณา วิเคราะห์องค์กร จึงต้องสำรวจผลกระทบของบทบาทและการกระทำขององค์กรในประเด็นปัญหาสำคัญว่ามีผล กระทบต่อความมั่นคงของชาติในปัจจุบันอย่างไร และมีแนวโน้มจะเกิดปัญหาความมั่นคงในอนาคตของชาติของชาติอย่างไร เพื่อให้สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ในแก้ปัญหาความมั่นคงได้ต่อไป

ปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงไม่ว่าจากภายนอกหรือภายในสามารถแบ่งกลุ่มภัยคุกคามออกได้เป็น ภัยคุกคามด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และการทหาร

ภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านการเมือง เป็นการสำรวจ ตรวจสอบการดำเนินงานและนโยบาย ด้านการเมืองขององค์กร และประเทศมหาอำนาจ เพื่อวิเคราะห์ถึงความมั่นคงของชาติ ว่าจะมีผลกระทบทั้งระยะสั้น หรือระยะยาว ในเชิงบวก หรือลบอย่างไร

ภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ เป็นการสำรวจ วิเคราะห์ นโยบายด้านเศรษฐกิจของ องค์กร ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ว่ามีผลกระทบในเชิงลบ หรือบวก ต่อความมั่นคงของไทยทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างไรดังนั้นการสำรวจ วิเคราะห์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงจึงต้องมองในรูป นโยบายและการดำเนินงานขององค์กรและประเทศต่าง ๆ เป็นหลัก

ภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา เป็นการสำรวจตรวจสอบแนวคิด นโยบายขององค์กร และประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจว่าสิ่งที่กระทำ หรือกำหนดเป็นนโยบายต่อสังคมโลกส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงทางสังคม จิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของคนในชาติในระยะสั้น หรือระยะยาว อย่างไร

ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชาติอย่างไร ปัญหาหาเสพติด ปัญหาการอพยพประชากรโลก มีผลต่อประเทศไทยอย่างไร

ทฤษฎี แนวคิดกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก

กิจการสวัสดิการพี เอ็กซ์ (PX- Post Exchange) กองทัพบกเป็นกิจการของกองทัพบกที่ดำเนินการจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค รวมทั้งสินค้า หรือบริการอื่น ๆ ให้แก่ข้าราชการและครอบครัวโดยไม่มุ่งเน้นผลกำไร เพื่อให้กำลังพล และครอบครัวได้ใช้สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพดี ราคายุติธรรม และสนับสนุนการนำสินค้า หรือบริการจากหน่วย หรือกำลังพล และครอบครัวมาจำหน่าย หรือให้บริการแก่ลูกค้าของ PX อีกโสดหนึ่งด้วย

วิสัยทัศน์

เป็นกิจการเพื่อสวัสดิการในการตอบสนองความต้องการสินค้าอุปโภค บริโภคและบริการอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่กำลังพลและครอบครัวให้สามารถดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี (เอกสารประกอบการสัมมนา กรกฎาคม ๒๕๔๙)

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค รวมทั้งสินค้าอื่น โดยไม่มุ่งเน้นกำไร เพื่อให้ข้าราชการและครอบครัวซื้อสินค้า หรือ บริการที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และสนับสนุนการนำสินค้าหรือบริการจากหน่วย หรือข้าราชการ และครอบครัว มาขายหรือให้บริการ
๒. เพื่อเป็นสวัสดิการ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้แก่ข้าราชการและครอบครัว
๓. เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และเพิ่มรายได้ในการดำรงชีพของข้าราชการและครอบครัว
๔. เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานของข้าราชการ
๕. เพื่อเสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไม่มีตัวตนให้แก่กองทัพ (ระเบียบคณะกรรมการสวัสดิการกองทัพ ว่าด้วยกิจการสวัสดิการ PX กองทัพ ๒๕๕๕:๔)

กิจการสวัสดิการ PX มีกำเนิดมาจากร้านสวัสดิการของทหาร สหรัฐอเมริกาที่ตั้งขึ้นมาในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ หรือ ค.ศ. ๑๙๔๑ ณ เมืองดัลลัส มลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อ จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภคให้ราคาถูกกว่าท้องตลาดประมาณ ๒๐% บรรเทาภาระค่าครองชีพให้แก่ข้าราชการทหาร และครอบครัว ภายใต้นโยบายของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ที่กำหนดให้ยกเว้นภาษีสินค้าที่นำมาจำหน่าย จากแนวคิดที่ว่าประชาชนให้เกียรติและรักทหาร โดยมีกิจการสวัสดิการ PX ตั้งอยู่ในค่ายทหารต่าง ๆ ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา และนอกประเทศอาทิ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เยอรมนี อีรัก และอัฟกานิสถาน

เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๐ พลเอก เชษฐา ฐานะจาโร ในฐานะผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้นได้กำหนดนโยบายให้จัดตั้ง กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกไทย โดยกำหนดโครงการนำร่องใน ๕ พื้นที่ของกองทัพภาคที่ ๑ ภายในกรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ กองทัพภาคที่ ๒ ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา กองทัพภาคที่ ๓ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก กองทัพภาคที่ ๔ ค่ายวชิราวุธ จังหวัดนครศรีธรรมราช หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก และมณฑลทหารบกที่ ๑๓ จังหวัดลพบุรี และให้ใช้สถานที่ภายในค่ายนั้น ๆ เป็นสถานประกอบ กิจการสวัสดิการ PX และ คอมมิสซารี (Commissary)

ลักษณะการดำเนินกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีดังต่อไปนี้

๑. สถานประกอบกิจการสวัสดิการ PX ของแต่ละค่ายมีที่ตั้ง แตกต่างกันตามบริเวณต่าง ๆ ที่แต่ละค่ายจะจัดหาได้ ขนาดห้องใหญ่บ้าง เล็กบ้าง ไม่แน่นอน ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มาใช้บริการ การตกแต่งสถานที่ ที่ส่วนใหญ่เป็นเพียง การจัดเรียง ชั้นวางสินค้าและสินค้า ตามความต้องการที่แตกต่างกันของผู้บริหารแต่ละกิจการฯ อาจเป็นไปตามลักษณะที่ดีของการวางผังสินค้า และการบริหารพื้นที่ (Schematic & Floor Management) ร้านค้าปลีกบ้าง

ผลตอบแทนต่อพื้นที่จึงอาจไม่เป็นไปตาม ความเหมาะสม สถานที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลา

๑. การจัดเรียงสินค้า มีบ้างบางกิจการฯ ที่อาจจัดเรียงตามลักษณะที่ดีของ ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (Planogram) ที่จัดเรียงสินค้า ตามความสามารถในการสร้างยอดขายของสินค้านั้น ๆ

๒. การบริหารสินค้า และสินค้าคงคลัง ส่วนมากเป็นไปตามความต้องการ และความรู้สึกส่วนบุคคลมากกว่าหลักการบริหารสินค้า (Safety Stock & ABC Analysis)

สินค้าที่มียอดจำหน่ายสูง อาจไม่เพียงพอต่อความต้องการ สูญเสียโอกาสในการขาย ในขณะที่สินค้า ที่ไม่เป็นที่ต้องการอาจมีคงคลังเป็นจำนวนมาก เป็นความเสี่ยงและสูญเสียงบประมาณในการลงทุน สินค้าไม่อาจสร้าง ผลการจำหน่ายและยอดขาย ได้ตามความต้องการ

๓. สินค้าที่นำมาจำหน่ายในกิจการสวัสดิการ PX ทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภค เป็นสินค้าที่สั่งซื้อจาก ผู้ผลิต หรือตัวแทนจำหน่าย โดยเจ้าหน้าที่จัดซื้อแต่ละกิจการฯ

วิธีการจัดซื้อ ดังกล่าวอาจเป็นวิธีการที่ให้ความสะดวก แก่กิจการฯ แต่ ไม่เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพด้านต้นทุนสินค้า ไม่ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดในการจัดซื้อ (Economy of Scale) และราคาจำหน่ายที่อาจสูงกว่าตลาดภายนอก

๔. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกดำเนินการโดย คณะกรรมการบริหารกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก และคณะกรรมการดำเนินกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สาขาและคณะเจ้าหน้าที่บริหาร ซึ่งล้วนแต่เป็นข้าราชการ ทหารทั้งสิ้น

เอกสาร งานวิจัย เกี่ยวกับสถานภาพหนี้สินครัวเรือน

ตามนิยามของธนาคารแห่งประเทศไทย หนี้ครัวเรือน หมายถึง เงินให้กู้ยืมที่สถาบันการเงินให้แก่บุคคลธรรมดาที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ ซึ่งบุคคลธรรมดาอาจนำเงินที่กู้ยืมไปใช้เพื่อการใช้จ่ายใช้สอยต่างๆ หรือเพื่อประกอบธุรกิจ โดยข้อมูลหนี้ครัวเรือนจะครอบคลุมเฉพาะเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยเก็บข้อมูลได้ ดังนั้น หนี้ครัวเรือนในที่นี้จึงไม่รวมหนี้นอกระบบ

โดยทั่วไปแล้ว หนี้ครัวเรือนหากอยู่ในระดับที่เหมาะสมและสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจการเงินเช่น การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชากรย่อมจะช่วยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ผ่านเงินกู้ยืมที่ครัวเรือนนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภคหรือประกอบธุรกิจต่างๆ อย่างไรก็ตาม หากหนี้ครัวเรือนอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องเป็นเวลานานจนไม่สอดคล้องกับระดับรายได้ ก็อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนจนเป็นปัญหาต่อสถาบันการเงินที่ปล่อยกู้ได้

หนี้ครัวเรือนขยายตัวเร่งขึ้นมากในช่วงปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕ โดยประเภหนี้สินเชื่อที่เร่งตัวขึ้นมากที่สุด คือ สินเชื่อเพื่อเช่าซื้อรถยนต์ สาเหตุหลักที่ทำให้หนี้ครัวเรือนไทยสูงขึ้น ได้แก่

นโยบายค้ำประกันรถยนต์คันแรกของภาครัฐ และ

ภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำซึ่งเอื้อต่อการก่อหนี้ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเสริมอื่น ๆ เช่นความต้องการกู้ยืมเพื่อซ่อมแซมบ้านหลังน้ำท่วมปี ๒๕๕๔และการแข่งขันปล่อยสินเชื่อรายย่อยของสถาบันการเงิน ส่วนหนึ่งเพราะธุรกิจขนาดใหญ่หันไประดมทุนผ่านการออกหุ้นกู้แทน

มาตรการ Debt Service Ratio-DSRหรือสัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ เป็นหนึ่งในมาตรการที่สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนได้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลสถาบัน การเงินสามารถบังคับใช้หรือ ขอความร่วมมือไม่ให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อแก่ผู้ที่มี

ระดับ DSR สูงเกินกว่าระดับที่หน่วยงานกำกับดูแลเห็นว่าอาจส่งผลให้ ผู้กู้เริ่มมีปัญหาในการชำระหนี้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสถาบันการเงินที่ปล่อยกู้ได้ ตัวอย่างเช่น การกำหนดระดับ DSR ของผู้กู้ที่ไม่เกิน ๖๐% หมายความว่าผู้กู้ที่มีรายได้เฉลี่ย ๑๐๐ บาทต่อเดือน และมีหนี้ที่ต้องจ่ายเกินกว่า ๖๐ บาทต่อเดือนแล้ว จะไม่สามารถกู้ยืมเงินเพิ่มเติมจากสถาบันการเงินได้อีกจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่หลายประเทศนำมาใช้แก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน แต่สำหรับประเทศไทยอาจยังไม่มีควมจำเป็นต้องนำมาตราการนี้มาใช้ในทันที เนื่องจากสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยเริ่มปรับดีขึ้นแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ โดยหนี้ครัวเรือนขยายตัวชะลอลงต่อเนื่อง ตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอลงและสถาบันการเงินเพิ่มความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น โดยข้อมูลล่าสุด ณ สิ้นไตรมาสที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ หนี้ครัวเรือนมียอดคงค้าง ๑๐.๒๒ ล้านล้านบาท ขยายตัวเพียงร้อยละ ๗.๗ ชะลอลงมากเมื่อเทียบกับช่วงที่ขยายตัวสูงสุดไตรมาสที่ ๒ ปี ๒๕๕๕ ที่ร้อยละ ๑๘.๑ อย่างไรก็ตาม สัดส่วนของหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยมาอยู่ที่ร้อยละ ๘๔.๗ ส่วนหนึ่ง

นอกจากนี้ ผลกระทบของหนี้ครัวเรือนต่อระบบสถาบันการเงินไทยคาดว่าจะยังค่อนข้างจำกัด เนื่องจากผู้ปล่อยกู้หลักแก่ภาคครัวเรือน ๓ อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนรวมกันถึงประมาณร้อยละ ๘๗ ของหนี้ครัวเรือนทั้งระบบ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทางการและมีกลไกการดูแลความเสี่ยงของตนเอง นอกจากนี้เมื่อดูจากวัตถุประสงค์การกู้ยืมพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่กู้ยืมเพื่อใช้ลงทุนในสินทรัพย์ เช่น บ้าน รถยนต์ และเพื่อประกอบธุรกิจ มากกว่านำไปใช้จ่ายส่วนบุคคล โดยในส่วนของสินเชื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อรถยนต์นั้นเป็นสินเชื่อที่มีหลักประกัน ซึ่งสถาบันการเงินสามารถยึดเพื่อขายชำระหนี้ ได้หากผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้ปัจจุบัน สิ่งที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยมุ่งเน้นและดำเนินการอยู่ คือ การสร้างวินัยทางการเงินแก่ภาคครัวเรือน และการขยายฐานสมาชิกของบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (National Credit Bureau-NCB) เพื่อให้กลไกตลาดทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งอยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมด้านฐานข้อมูลในกรณีที่มีควมจำเป็นต้องนำมาตราการ DSR มาใช้ในอนาคต

“ศูนย์วิจัยกสิกรไทย” ได้ออกมาประเมินในเบื้องต้นว่า แนวโน้มตัวเลข “หนี้ครัวเรือน” ในไตรมาสที่ ๒ ปี ๒๕๕๘ จะขยับเพิ่มขึ้นไปแตะที่ระดับ ๘๐.๕-๘๐.๗% ต่อจีดีพี หรือขยายตัว ๖-๖.๒% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และสิ้นปี ๒๕๕๘ มีโอกาสและความเป็นไปได้สูงที่ “หนี้ครัวเรือน” จะขยับเพิ่มขึ้นไปแตะที่ระดับ ๘๑.๕% ต่อจีดีพี จากกรอบคาดการณ์ที่ ๘๑-๘๒% ต่อจีดีพี

อย่างไรก็ตาม ปัญหา “หนี้ครัวเรือน” ยังจัดเป็นปัญหาที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะยังมีปัจจัยหลายๆ อย่างที่สามารถขับเคลื่อนสัดส่วน “หนี้ครัวเรือนสะสม” ของไทยให้ขยับเพิ่มขึ้นได้ อาทิ อัตราดอกเบี้ยที่ลดลง ซึ่งอาจกลายเป็นความเปราะบางของภาคครัวเรือนได้ นี้อาจกลายเป็น “การบ้าน” ชั้นสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะต้องเร่งหาแนวทางแก้ปัญหา เพราะอาจไม่ใช่เพียงปัจจัยเดียวที่เข้ามากระตุ้นการเติบโตของปัญหาดังกล่าว

แผนภาพที่ ๒-๔ หนี้ครัวเรือน

สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี

และการขยายตัวของการใช้จ่ายภาคครัวเรือน

หน่วย : %

ปี	สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี	อัตราการขยายตัวของ การใช้จ่ายภาคครัวเรือน
2555	71.5	6.6
2556	76.3	0.3
2557	79.8	0.6
2558	*82.0	2.1
2559	*83.5	*2.7

หมายเหตุ : * ตัวเลขประมาณการ

อนึ่งรายงานสรุป.ร.บ.หนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี ณ ไตรมาส 3/2558 อยู่ที่ 81.1%

ที่มา : ธปท., สศช., เอชเอสบีซี, ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

อย่างไรก็ตามที่จะต้องจับตาคือ การเพิ่มของสถานการณ์หนี้ครัวเรือนในปี ๒๕๕๙ ในกลุ่มนี้ภาคเกษตรจากผลกระทบของภัยแล้ง

แม้แนวโน้มหนี้สินครัวเรือนจะชะลอตัวต่อเนื่อง แต่ต้องติดตามภาวะภัยแล้งที่จะมีผลกระทบต่อการทำงานและรายได้ของกลุ่มเกษตรกร จากปรากฏการณ์เอลนีโญและปริมาณน้ำลดลง ที่อาจซ้ำเติมความสามารถการชำระหนี้ของครัวเรือนในปี ๒๕๕๙

รายงานจาก สศช. พบว่าสิ้นปี ๒๕๕๘ การจ้างงานในภาคเกษตรลดลง ๓.๖% (จากผู้มีงานทำ ๓๘.๓๗ ล้านคน) ส่วนการจ้างนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ๑.๖% โดยภาวะภัยแล้งทำให้การจ้างงานภาคเกษตรในปี ๒๕๕๘ ลดลงเหลือ ๑๒.๒๗ ล้านคน เทียบจากที่มีการจ้างงาน ๑๒.๗๓ ล้านคนใน

ปี ๒๕๕๗ หรือลดลงถึง ๔.๖ แสนคน ขณะที่จำนวนเกษตรกรที่เป็นหนี้ทั้งสิ้นมี ๘.๒๘ ล้านคน คิดเป็น ๖๗.๖% ของเกษตรกรทั้งหมด เฉลี่ยหนี้สินต่อคน ๑.๙๔ แสนบาท

สอดคล้องกับนางสาวนลิน ฉัตรโชติธรรม นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคาร เอชเอสบีซี ประเทศไทย กล่าว ถึงภาพรวมหนี้ครัวเรือนในปี ๒๕๕๘ ยังไม่ดีขึ้นและที่แย่ลงไปกว่าเดิมคือครัวเรือนภาคเกษตรจาก ๒ปัจจัยคือ

๑. เศรษฐกิจที่ฟื้นช้ากว่าคาด และ
๒. ราคาสินค้าภาคเกษตรตกต่ำต่อเนื่อง

เทียบภาระหนี้ของคนในเมืองปี ๒๕๕๖ ที่เกิดจากผลของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจภาครัฐหลังน้ำท่วม (ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕) อาทิโครงการรถคันแรก มาตรการเงินช่วยเหลือซ่อมแซมบ้าน ฯลฯ มาในปี ๒๕๕๘ หนี้ครัวเรือน กลุ่มคนในเมืองเริ่มเพลาลง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะรายได้ของคนกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น แต่สิ่งที่ยังแย่ลงก็คือหนี้ครัวเรือนภาคเกษตร ชนบทในภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากราคาโภคภัณฑ์ปรับตัวลง ปัญหาภัยแล้ง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำปรับขึ้นซ้ำ ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ในกลุ่มภาคเกษตรด้อยลง การแก้ไขหนี้ยากขึ้น จึงเป็นกลุ่มที่น่าเป็นห่วง” เธอกล่าว

แนวโน้มการเพิ่มของหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี อยู่บนสมมติฐาน โดย เอชเอสบีซีประเมินว่า หาก Normal GDP (เศรษฐกิจที่แท้จริงบวกอัตราเงินเฟ้อ) ปี ๒๕๕๙ ปี ๒๕๖๐ ขยายตัวที่ ๕.๒% และ ๖.๓ % ตามลำดับ ขณะที่การขยายของสินเชื่อครัวเรือนเติบโตเฉลี่ยปีละ ๖ % จะทำให้หนี้ครัวเรือนภายในสิ้นปี ๒๕๕๙ ถึงจุดสูงสุดที่ ๘๓.๕ % ก่อนจะค่อยๆปรับตัวลง แต่หากสินเชื่อครัวเรือนขยายตัว ๖.๕% และเศรษฐกิจยังขยายตัวช้า หนี้ครัวเรือนมีโอกาสแตะถึง ๘๔% และจะเป็นตัวถ่วงการเติบโตของเศรษฐกิจไทย

ทั้งนี้ ธปท. ได้รายงานภาวะเศรษฐกิจในเดือนมกราคม ๒๕๕๙ ว่าเครื่องชี้การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนเริ่มมีสัญญาณแผ่ว เนื่องจากผลบวกจากปัจจัยชั่วคราวที่เริ่มหมด ประกอบกับปัจจัยที่สนับสนุนการบริโภคในเดือนนี้แผ่วลง จากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับลดลงเล็กน้อยตามความกังวลเกี่ยวกับภาวะภัยแล้งและการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ขณะที่รายได้ครัวเรือนภาคเกษตรที่หดตัวยังเป็นปัจจัยถ่วงของการบริโภค โดยการใช้จ่ายในหมวดสินค้าคงทนกลับมาหดตัวถึง ๖.๓% หลังขยายตัวได้ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ การใช้จ่ายในหมวดสินค้าคงทนปรับลดลง หลังผู้บริโภคเร่งซื้อไปแล้วในช่วงปลายปี ๒๕๕๘ จากผลของมาตรการภาครัฐที่ให้นำค่าใช้จ่ายมาลดหย่อนภาษีเงินได้ไม่เกิน ๑.๕ หมื่นบาท เป็นต้น

สถานการณ์หนี้ครัวเรือนที่ยังอยู่ในระดับสูง อีกทั้งหนี้ค้างชำระยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงอย่างชัดเจน ถือเป็นโจทย์ใหญ่ภาครัฐ ทางหนึ่ง การหวังให้การบริโภคภาคเอกชนที่มีสัดส่วนกว่า ๕๐% ของจีดีพี เข้ามาเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจชดเชยภาคส่งออกที่หดตัว มีข้อจำกัดมากขึ้นอีกด้านกลุ่มหนี้ที่มีความเปราะบางสูง “ภาคเกษตร” จะเยียวยาอย่างไรไม่ให้แย่ไปกว่าเดิมหรือลามไปกระทบกลุ่มนอกภาคเกษตร เป็น ๒ ปมที่ต้องแก้ไปพร้อมกัน

ในด้านภาระหนี้สินพบว่า หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของผู้มีรายได้น้อยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๕๘ มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำนวน ๑๖๐,๘๕๔.๒๘ บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๐๑ จากปี ๒๕๕๖ ที่มีจำนวน ๑๔๑,๐๘๙.๒๓ บาท

ผู้มีรายได้น้อยมีภาระการชำระหนี้เฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยในปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๕,๐๘๐.๑๘ บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๘๕ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีจำนวน ๔,๓๑๐.๘๖ บาท ทั้งนี้ จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยระบุว่าครัวเรือนในกลุ่มภาคเกษตรมีความเสี่ยงด้านการผิมนัดชำระหนี้มากกว่าครัวเรือนกลุ่มอาชีพอื่น ๆ สะท้อนจากสัดส่วนภาระในการชำระหนี้ต่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Debt Service Ratio: DSR) ที่อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ ๓๖.๗ ซึ่งอยู่ในระดับใกล้เคียงกับเกณฑ์มาตรฐานวัดความเปราะบางในการชำระหนี้ที่ระดับร้อยละ ๔๐

ครัวเรือนรายได้น้อย (รายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน) เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด เนื่องจากมีภาระหนี้ที่อยู่ในระดับสูง ในขณะที่สภาพคล่องต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับครัวเรือนกลุ่มอื่น ๆ

นอกจากนี้ กลุ่มครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยบางส่วนยังมีการกู้เงินจากบุคคลอื่นภายนอกครัวเรือน ซึ่งคาดว่าจะเป็แหล่งเงินกู้นอกระบบร้อยละ ๗.๑๒ ทั้งนี้ เนื่องจากการกู้เงินนอกระบบใช้เวลาสั้นกว่ากู้เงินในระบบซึ่งทันต่อความต้องการ

นอกจากนี้ ยังใช้เอกสารน้อย ไม่ต้องตรวจสอบหลักฐานทางการเงินรวมถึงไม่ต้องมีหลักทรัพย์หรือบุคคลค้ำประกัน ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการขาดแหล่งเงินกู้ในภาวะฉุกเฉินรวมถึงขาดการออมเงินสำหรับใช้จ่ายในภาวะฉุกเฉิน ครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยที่มีภาระหนี้สินมีสถานะทางการเงินที่น่าสนใจ ดังนี้รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีแนวโน้มเติบโตลดลง ในขณะที่รายจ่าย

เฉลี่ยต่อเดือนมีแนวโน้มเติบโตเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๕๘ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๒๘ ต่อปี ส่วนรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๖๘ ต่อปี ส่งผลให้สัดส่วนค่าใช้จ่ายรายได้เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๙๖.๖๓ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ ที่อยู่ที่ร้อยละ ๙๔.๔๕

รายได้เหลือจ่ายต่อเดือนในปี ๒๕๕๘ เท่ากับ ๖๑๑.๒๐ บาท ลดลงถึงร้อยละ ๓๖.๖๓ ต่อปี สะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มรายได้น้อยที่แยลงและฝืดเคืองมากขึ้น

ครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยที่มีภาระการชำระหนี้ต่อเดือนยังคงมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคและรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ โดยในปี ๒๕๕๘ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีจำนวน ๑๘,๑๒๔.๐๗ บาท ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคและการชำระหนี้มีจำนวน ๒๒,๕๙๓.๐๕ บาท สูงกว่าถึง ๔,๔๖๘.๙๘ บาทซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นอาจเป็นสัญญาณ ที่บ่งบอกได้ว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวยังไม่สามารถหลุดพ้นจากปัญหาหนี้สิน และความยากจนได้เลยตราบใดที่ยังมีภาระหนี้สินหรือมีรายได้ที่ยังไม่เพียงพอต่อภาระค่าใช้จ่าย

เอกสาร เกี่ยวกับสภาวะหนี้สินของครอบครัวกำลังพล

ภาระหนี้สิน เป็นสิ่งที่สามารถเกิดได้กับมนุษย์และนิติบุคคล ทุกคนโดยเฉพาะผู้ที่มีรายได้น้อย แต่มีความจำเป็นต้องชำระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นจำนวนเงินที่มากกว่า รายได้ที่มี นับเป็นหนี้สินที่เกิดจากความจำเป็น ภาระหนี้สินมีทั้งส่วนดี และไม่ดี เช่นการกู้ยืมเพื่อประกอบกิจการ หรือธุรกิจต่าง ๆ แล้วได้รับผลตอบแทนจากการประกอบการไปชำระหนี้สิน

ในทางกลับกันการกู้ยืมเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก หรือของใช้ฟุ่มเฟือยอื่น ๆ เป็นการใช้จ่ายแล้วสิ้นเปลืองหมดไป ไม่มีผลตอบแทนใด ๆ จากการกู้หนี้ยืมสิน เป็นภาระหนี้สินที่ไม่จำเป็นก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า ความสามารถในการสร้างรายได้

ความจำเป็นในการครองชีพของผู้มีรายได้น้อย นับเป็นความจำเป็นที่ต้องกู้หนี้ยืมสิน เพื่อการดำรงชีพให้เพียงมีความอยู่รอดเท่านั้น

กิตติ สมสนั่น (๒๕๔๘:๗) ภาวะหนี้สิน หมายถึง ความผูกพันทางกฎหมายระหว่างบุคคล ฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้ มีความชอบธรรมที่จะบังคับอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าลูกหนี้ ให้จำต้องมอบทรัพย์สิน กระทำการ หรือดเว้นกระทำการอย่างใด อย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้

พิชชากร แจ่มศรี (๒๕๕๐:๘) อเนก สำราญรุ่งเรือง (๒๕๕๐:๙) ภาวะหนี้สิน หมายถึง จำนวนหนี้สินที่คิดเป็นจำนวนเงิน ระยะเวลาที่เป็นหนี้ อัตราดอกเบี้ย และสาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้

Podatelna กล่าวว่ภาวะหนี้สิน หมายถึง การเป็นหนี้ครัวเรือน และหนี้อื่น ๆ ดังต่อไปนี้

๑. การกู้ยืม พันธบัตรที่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย อันเป็นหนี้สินระยะยาว
๒. พันธบัตรรัฐบาล
๓. หนี้จากการใช้เครดิต สินเชื่อต่าง ๆ

อาจกล่าวได้ว่าภาวะหนี้สินของครอบครัวกำลังพล หมายถึง ภาวะผูกพันทางหนี้สิน ตามกฎหมายที่ครอบครัวกำลังพลมีต่อเจ้าหนี้ ทั้งในระบบและนอกระบบ หรือบุคคลทั่วไป โดยบุคคลในครอบครัวกำลังพลนั้นมีหน้าที่ต้องชำระหนี้ที่มีภาวะผูกพันนั้นตามระยะเวลาที่กำหนด

ภาวะหนี้สินของครอบครัวกำลังพล

กำลังพลนับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ และสังคมอย่างยิ่ง แต่มีรายได้และผลตอบแทนน้อย โดยเฉพาะทหารชั้นประทวน กำลังพลชั้นประทวนจึงเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่อง มีเกียรติ ศักดิ์ศรี แต่ปัจจุบัน เกียรติและศักดิ์ศรีเหล่านั้นได้ถดถอยลงเป็นลำดับเนื่องจากภาวะหนี้สิน อันอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

งานวิจัยเรื่องปัญหาหนี้สินข้าราชการทหารกองทัพบกของ รัชณี แสนฤทธิ์ (๒๕๓๘) พบว่าข้าราชการทหารมีรายจ่ายที่จำเป็นแก่การครองชีพ และรายจ่ายเกี่ยวกับสังคม ที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สิน โดยกำลังพลส่วนใหญ่ยอมรับว่า ปัญหาหนี้สินทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล ไม่มีสมาธิในการทำงานอาจจะเกิดข้อบกพร่อง หรือความเสียหายต่อราชการได้

การมีภาวะหนี้สินทำให้หมดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งที่ได้ใช้ชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชการที่ ๙) อีกทั้งตั้งใจประหยัดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินด้วยตนเอง

รัชณี แสนฤทธิ์ ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการทหาร และลูกจ้างกองทัพบกไว้ดังนี้

๑. สร้างอาชีพเสริมแก่ครอบครัวกำลังพล เพื่อเพิ่มรายได้
๒. จัดสวัสดิการสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพราคาถูก เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย
๓. ควบคุม และลดกิจกรรมทางสังคมลง ให้มีเท่าที่จำเป็น
๔. ส่งเสริมการออมทรัพย์
๕. สนับสนุนการศึกษาแก่กำลังพลเพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่สูงขึ้น ตำแหน่งสูงขึ้น สามารถสร้างรายได้ให้มากขึ้น รู้จักวางแผนการทำงาน การใช้ชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหาหนี้สินได้ต่อไป

๖. อบรมจริยธรรม เพื่อลดความฟุ้งเฟ้อในการใช้ชีวิต และค่านิยมที่ไม่สอดคล้องกับรายได้

๗. ประกาศยกย่อง ชมเชยข้าราชการที่ใช้ชีวิตตามแนวทางประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ

๘. ให้คำแนะนำ ปรีกษาปัญหาการครองชีพต่าง ๆ ของข้าราชการทหาร

สาเหตุของภาระหนี้สินกำลังพลประกอบด้วย ๒ ปัจจัยหลักคือ

๑. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ รายได้น้อยแต่รายจ่ายมาก ขณะที่สังคมปัจจุบัน เป็นสังคมบริโภคนิยม ค่านิยมการใช้สินค้า และมีสมาชิกในครอบครัวจำนวนมาก ก่อให้เกิดหนี้สินตามมา

๒. ปัจจัยด้านสังคม สังคมไทยเป็นสังคมเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ภาษีสังคมสูง ผู้ที่ขาดการวางแผนการใช้ชีวิตที่ดี จะมีภาระค่าใช้จ่ายสูง ภาระหนี้สินสูง ขณะที่มียาได้น้อย ไม่เพียงพอ กับภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าว

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาระหนี้สิน

ทหารชั้นประทวนส่วนใหญ่ มีรายได้เฉพาะจากเงินเดือนที่ต่ำกว่าสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (ค่าใช้จ่ายประจำวันสูง) จึงมีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ยากจน) และมีปัญหาการเงินปัญหาหนี้สินมาก (ทรงวิทย์ วงศ์พระถาง: ๒๕๔๗) อย่างไรก็ตามพอจะสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีภาระหนี้สินจำนวนมากของกำลังพลโดยเฉพาะชั้นประทวนได้ดังนี้

๑. แหล่งที่มาของระดับรายได้ทหารชั้นประทวน อาจแบ่งออกได้เป็น ๒ แหล่งคือ เงินเดือนที่ได้รับเป็นประจำทุกเดือน และเบี้ยเลี้ยงเมื่อต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามคำสั่งราชการ ซึ่งยังไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพได้ตามสถานะภาพอันสมควร (สรุปจากบัญชีเงินเดือนปี ๒๕๔๗)

๒. ค่านิยมในการใช้ชีวิต (Life Style) ภาษีสังคมในหมู่ประชาชนคนไทย นับว่าเป็นค่าใช้จ่ายจำนวนมากสำหรับครัวเรือนที่ต้องจ่ายไปโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในแต่ละเดือนอาทิ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับศาสนา (ทำบุญกุฐิน ผ้าป่า สร้างพระ ฯลฯ) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์บุคคล (บวช แต่งงาน วันเกิด งานศพ ฯลฯ)

๓. ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคม กระแสสังคม ค่านิยมความสะอาดทาสบายอาทิ การรับประทานอาหารนอกบ้าน แม้แต่อาหารกลางวัน (ประชาชนในหลายประเทศที่ได้ชื่อว่ามี ความเจริญก้าวหน้า และแม้แต่ประเทศอินเดีย จะรับประทานอาหารกลางวันที่นำมาจากบ้าน) การไปจับจ่ายใช้สอยในห้างสรรพสินค้า สถานบันเทิงเรีงรมย์ต่าง ๆ

ผลกระทบจากภาระหนี้สิน

จากปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาระหนี้สินดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้ทหารชั้นประทวน กำลังพล และครอบครัวต้องกู้เงินจากแหล่งเงินทุนทั้งในระบบ และนอกระบบเพื่อให้มีเงินเพียงพอแก่การดำรงชีพในแต่ละเดือน จึงก่อให้เกิดผลกระทบจากภาระหนี้สินดังต่อไปนี้

๑. ผลกระทบด้านจิตใจ อันเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งของทหาร ที่ทำหน้าที่ปกป้องประเทศชาติ ให้ประชาชนอยู่อย่างสงบ ร่มเย็น หากทหารรั้วของชาติมีสุขภาพกาย สุขภาพใจไม่สมบูรณ์อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ อันหมายถึงความมั่นคงของชาติ รายได้ที่ไม่เพียงพอ ภาระหนี้สินที่ล้นพ้นตัว ก่อให้เกิดความเครียด วิตกกังวล ว้าวุ่นใจ ขาดสมาธิในการปฏิบัติงาน และเกิดความเจ็บป่วยในที่สุด

๒. ผลกระทบด้านสังคม ภาระหนี้สินของกำลังพล ส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจโดยเฉพาะการปกป้องประเทศ อันเป็นสังคมขนาดใหญ่ ที่ภาครัฐควร ตระหนักถึงและเร่งแก้ไขเพื่อผลลัพธ์ระยะยาว จากการศึกษาของ กาญจนา พูลแก้ว (๒๕๔๔) พบความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างภาระหนี้สินและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ของข้าราชการชั้นประทวน การป่วย สาย ลาขาด เพื่อหลบหน้าเจ้าหนี้ หรือเพื่อไปหาเงิน หรือ ประกอบอาชีพเสริมเพื่อหาเงินมาชำระหนี้ ก่อให้เกิดผลลัพธ์ในการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า ไม่มี ประสิทธิภาพตามเป้าหมายพอสรุปได้ดังนี้

๓. กำลังพลที่มีปัญหาภาระหนี้สิน มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

๔. กำลังพลที่มีปัญหาภาระหนี้สิน เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ไม่มีปัญหาภาระหนี้สินแล้วจะ ขาดความกระตือรือร้นและเฉื่อยชากว่า กำลังพลที่ไม่มีปัญหาภาระหนี้สินจะมีจิตใจแจ่มใส สดชื่น กระตือรือร้น กระปรี้กระเป่า มีความคิดสร้างสรรค์กว่า

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาภาระหนี้สินและการชำระหนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนรายได้คงเหลือหลังหักชำระ หนี้แล้วเป็นอย่างมาก กำลังพลที่มีปัญหาดังกล่าว ไม่อาจดำรงชีพประจำวันได้อย่างเพียงพอ ต้องกู้หนี้ยืมสินเพิ่มขึ้น มาเพื่อให้เพียงพอแก่ค่าใช้จ่ายประจำวัน ทำให้เป็นหนี้ทวีเพิ่มขึ้นอย่างไม่ที่สิ้นสุด

สามารถ เตชะวงศ์ (๒๕๔๓) สรุปว่า เมื่อผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ หรือมีเงินเหลือไม่ เพียงพอแก่การดำรงชีพ ทำให้ต้องกู้ยืมมากขึ้นเพื่อบริโภค

ภาระหนี้สินของกำลังพลชั้นผู้น้อยเกิดจาก รายได้ที่ได้รับมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับ รายจ่ายและค่าครองชีพที่สูงขึ้น การเข้าสู่ปัญหาภาระหนี้สินจึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงได้ยาก

ทฤษฎี แนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบ โมชาฟ (Moshav)

โมชาฟ (Moshav) คือหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตร ปกครองตนเองของประเทศอิสราเอล ภายในหมู่บ้านแต่ละแห่งของ โมชาฟ ประกอบด้วยสมาชิก ๖๐-๒๐๐ ครอบครัว แต่ละครอบครัวสามารถ มีที่ดิน มีบ้าน มีปัจจัยทางการเกษตรเป็นของตนเอง โดย โมชาฟเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการตลาด การนำ ผลผลิตออกสู่ตลาด ขณะเดียวกับที่จำหน่ายอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ให้แก่สมาชิกในราคาถูกลง รวมทั้งให้ สมาชิกได้ใช้ที่ดิน ใช้น้ำเพื่อการเกษตรอย่างเท่าเทียมกัน

รายได้ของสมาชิก โมชาฟ ไม่จำเป็นต้องเท่าเทียมกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงินทุน และศักยภาพของแต่ละคน แต่ละครอบครัว

ปัจจุบันอิสราเอลมี โมชาฟอยู่ประมาณ ๔๕๐ แห่งทั่วประเทศ

หลักการ โมชาฟ

๑. ที่ดินในโมชาฟเป็นของรัฐ
๒. การทำเกษตรกรรมต้องใช้แรงงานภายในครอบครัวเท่านั้น
๓. สมาชิกต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน
๔. ผลผลิตของแต่ละครอบครัวต้องจำหน่ายผ่านโมชาฟ เท่านั้นโดยโมชาฟ เป็นผู้จัดการปัจจัย การเกษตรและให้ความรู้ในการทำเกษตรกรรมแก่สมาชิก

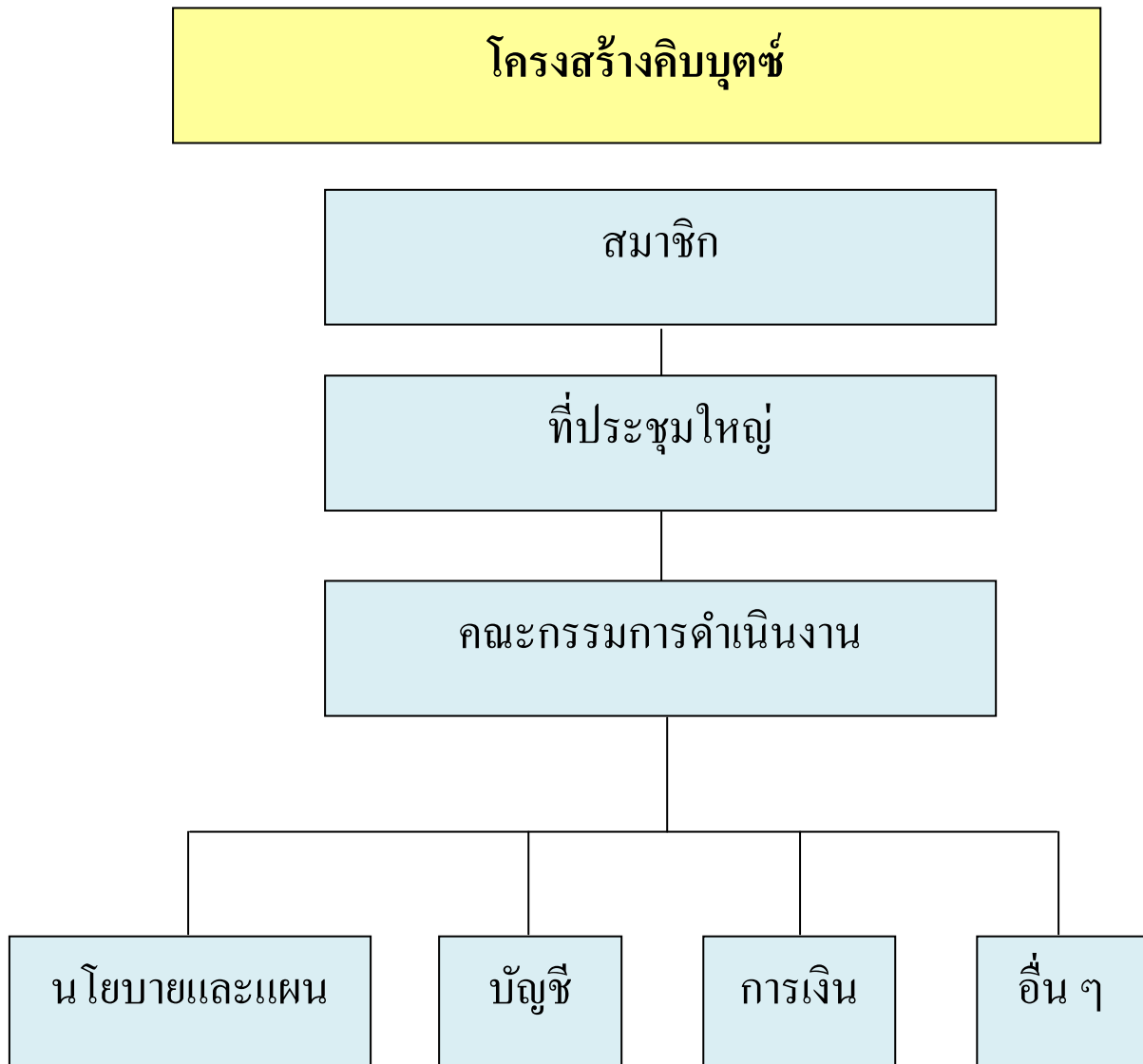
จะพบว่าความเจริญก้าวหน้าของโมซาฟนั้นกอร์ปขึ้นมาจาก ความร่วมมือ ร่วมใจกันของ สมาชิกโดยมีรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานด้านการเกษตร เงินทุน ที่ดิน เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ วิชาความรู้ด้านการเกษตร การตลาด ตลอดจนความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็น

ทฤษฎี แนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบ คิบบูตซ์ (Kibbutz)

คิบบูตซ์ (Kibbutz) เป็นชุมชนที่กลุ่มบุคคลมาอยู่ร่วมกันโดยสมัครใจ มีอุดมการณ์ร่วมกัน ทรัพย์สินทั้งหมดเป็นของส่วนกลางที่ต้องใช้ร่วมกัน สมาชิกทุกคนจะได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องทำร่วมกัน โดยใช้การเกษตรเป็นหลัก หรือเรียกว่า คอมมูน (Commoun)

ปัจจุบันประเทศอิสราเอลมี คิบบูตซ์ ๒๕๖ แห่งทั่วประเทศ เป็นคิบบูตซ์ระดับหมู่บ้าน เข้าที่ดินจากรัฐมีสมาชิกประมาณ ๑ แสนคน เป็นเยาวชนอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ถึง ๒๐,๐๐๐ คน จากการสำรวจพบว่าสมาชิกที่เป็นวัยรุ่น และคนที่ไม่มีครอบครัวมีจำนวนเพิ่มขึ้น

แผนภาพที่ ๒-๕ การพัฒนาชุมชนแบบ คิบบูตซ์ (Kibbutz)

อธิบายเพิ่มเติม ฟาร์มที่เรียกว่าโมซาฟและ คิบุตส์ ของชุมชนนั้นต่างกันอย่างไร

โมซาฟ คือหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตร ปกครองตนเองภายในชุมชนแบบประชาธิปไตยมีสมาชิกแต่ละแห่งประมาณ ๖๐ - ๒๐๐ ครอบครัว แต่ละครอบครัวสามารถมีที่ดินเพื่อทำการเกษตรของตนเอง มีบ้านของตนเอง มีเครื่องมือทำการเกษตรของตนเอง โดยโมซาฟรับผิดชอบด้านการตลาดและจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ให้สมาชิกในราคาถูก รวมทั้งจัดการให้สมาชิกทุกคนได้ใช้น้ำและที่ดินเท่าเทียมกัน สรุปสั้น ๆ คือการรวมตัวของเกษตรกรหลายเจ้าเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง

ในขณะที่คิบุตส์นั้นมีมาก่อนโมซาฟ เป็นชุมชนที่ถือว่าเป็นนิติบุคคล จะมองว่าเป็นเหมือนบริษัทก็ได้ ลักษณะคล้ายคอมมูนในสมัยสังคมนิยมซึ่งสมาชิกเป็นเจ้าของทรัพย์สินร่วมกันและได้รับการแบ่งปันผลกำไรตามผลงานที่ทำได้ในแต่ละปี โดยสมาชิกนอกจากจะได้เงินปันผลแล้ว ถ้าทำงานในคิบุตส์ก็จะได้เงินเดือนจากทางคิบุตส์อีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ทั้งโมซาฟ และคิบุตส์จะเป็นฟาร์มเกษตรแล้ว หลายแห่งยังเปิดบ้านพักที่เรียกว่าชิมเมอร์ (กระท่อม) ไว้ภายในเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาพักโดยตกแต่งบรรยากาศให้สวย งามร่มรื่นท่ามกลางธรรมชาติ คุฏโศค เย็นทรวง, ออนไลน์, <http://sameaf.mfa.go.th/th/diplomatdiary/detail.php?ID=๑๐๖๘>

สรุป

เนื้อหาของ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ได้นำเสนอในบทที่ ๒ สรุปได้ดังนี้ กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เป็นกิจการสวัสดิการที่มีผลต่ออำนาจกำลังรบที่ไว้ตัวตนของกำลังพลและความเป็นอยู่ของครอบครัว ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ แผนนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจรัฐบาล ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value Based Economy) และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี จะต้องเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่ สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เปลี่ยนจาก SMEs แบบเดิมไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูงเพื่อให้แนวคิดนโยบายประเทศไทย ๔.๐ สัมฤทธิ์ผล ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการให้คนไทยสามารถอยู่ได้ใน ศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างปกติสุข จากคนไทยที่มองประโยชน์ส่วนตน เป็นคนไทยที่มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อส่วนรวมมีความเกื้อกูลกัน

UNDP ได้กล่าวถึงความมั่นคงของมนุษย์ โดยชี้ว่ามนุษย์ทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนา ได้เผชิญกับกระบวนการโลกาภิวัตน์ (Globalization) อาทิ ความผันผวนทางการเงินและความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ ความไม่มั่นคงทางอาชีพและรายได้ ความไม่มั่นคงส่วนบุคคล เช่นการเผชิญกับ การค้ายาเสพติด ในอีกด้านหนึ่งความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา ขึ้นอยู่กับความมั่นคง แข็งแรงของพลเมือง คนที่อยู่ในสังคมต้องมีความสุข คุณภาพ และคุณธรรม ผู้บริหารประเทศต้องเป็นหลักในการสร้างสรรค์ให้ประชาชนมีคุณภาพ สุขภาพ คุณธรรมและเป็นธรรม โดยเฉพาะความเป็นธรรม คนในสังคมต้องได้รับหลักประกันด้านเสรีภาพ และความปลอดภัย ได้รับความยุติธรรม ความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

กิจการสวัสดิการพี เอ็กซ์ (PX- Post Exchange) กองทัพบกเป็นกิจการของกองทัพบกที่ดำเนินการจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค รวมทั้งสินค้า หรือบริการอื่น ๆ ให้แก่ข้าราชการและ

ครอบครัวโดยไม่มุ่งเน้นผลกำไร เพื่อให้กำลังพล และครอบครัวได้ใช้สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพดี ราคายุติธรรม และสนับสนุนการนำสินค้า หรือบริการจากหน่วย หรือกำลังพล และครอบครัวมาจำหน่าย หรือให้บริการแก่ลูกค้าของ PX อีกประการหนึ่ง กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกดำเนินการ โดย คณะกรรมการบริหารกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก และคณะกรรมการดำเนินกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สาขาและคณะเจ้าหน้าที่บริหาร ซึ่งล้วนแต่เป็นข้าราชการ ทหารทั้งสิ้น

กำลังพลนับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ และสังคมอย่างยิ่ง แต่มีรายได้และผลตอบแทนน้อย โดยเฉพาะทหารชั้นประทวน ข้าราชการทหารมีรายจ่ายที่จำเป็นแก่การครองชีพ และรายจ่ายเกี่ยวกับสังคม ที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สิน โดยกำลังพลส่วนใหญ่ยอมรับว่า ปัญหาหนี้สินทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล ไม่มีสมาธิในการทำงานอาจเกิดข้อบกพร่อง หรือความเสียหายต่อราชการได้

การมีภาระหนี้สินทำให้หมดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งที่ได้ใช้ชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชการที่ ๙) อีกทั้งตั้งใจประหยัดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินด้วยตนเอง ได้มีนักวิชาการท่านหนึ่ง รัชนิ แสนฤทธิ์ ที่ได้กล่าวถึงในบทนี้ ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการทหาร และลูกจ้างกองทัพบกไว้หลายประการ อาทิ สร้างอาชีพเสริมแก่ครอบครัวกำลังพล เพื่อเพิ่มรายได้, จัดสวัสดิการสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพราคาถูก เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย และ ส่งเสริมการออมทรัพย์ เป็นต้น

ตัวอย่างแนวคิดของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องและน่าสนใจซึ่งได้นำเสนอในบทนี้ ได้แก่ การพัฒนาชุมชนแบบ โมชาฟ (Moshav) คือหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตร ปกครองตนเองของประเทศอิสราเอล แต่ละครอบครัวสามารถมีที่ดิน มีบ้าน มีปัจจัยทางการเกษตรเป็นของตนเอง โดย โมชาฟเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการตลาด การนำผลผลิตออกสู่ตลาด รายได้ของสมาชิก โมชาฟ ไม่จำเป็นต้องเท่าเทียมกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงินทุน และศักยภาพของแต่ละคน แต่ละครอบครัว ความเจริญก้าวหน้าของโมชาฟนั้นกอร์ปขึ้นมาจาก ความร่วมมือ ร่วมใจกันของสมาชิก โดยมีรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน ปัจจัยพื้นฐานด้านการเกษตร เงินทุน ที่ดิน เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ วิชาความรู้ด้านการเกษตร การตลาด ตลอดจนความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็น

ในขณะที่การพัฒนาชุมชนแบบ คิบบูตซ์ (Kibbutz) เป็นชุมชนที่กลุ่มบุคคลมาอยู่ร่วมกันโดยสมัครใจ มีอุดมการณ์ร่วมกัน ทรัพย์สินทั้งหมดเป็นของส่วนกลางที่ต้องใช้ร่วมกัน สมาชิกทุกคนจะได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องทำร่วมกัน

ในบทต่อไปจะศึกษาถึง การสร้าง เสริมประสิทธิภาพอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ด้วยการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PXของกองทัพบก ซึ่งจะประกอบด้วย อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน กับประสิทธิภาพของกองทัพ, แนวทางการสร้างเสริมประสิทธิภาพอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน โดยการสร้างเสริมรายได้ และลดภาระหนี้สินให้แก่ครอบครัวกำลังพล การลดปัญหาสาเหตุติดของครอบครัวกำลังพล การปลูกฝังค่านิยมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แก่ครอบครัวของกองกำลังพล ตลอดจนกลยุทธ์การปฏิบัติด้วยการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PXของกองทัพบก

บทที่ ๓

การสร้างเสริมประสิทธิภาพอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ด้วยการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก

ในบทนี้จะกล่าวถึง การสร้างเสริมประสิทธิภาพของอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ด้วย
กิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก ประกอบด้วย

๑. อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน กับประสิทธิภาพของกองทัพ
๒. แนวทางการสร้างเสริมประสิทธิภาพอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน โดยกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก เพื่อ
 - ๒.๑ การสร้างเสริมรายได้ และลดภาระหนี้สินให้แก่ครอบครัวกำลังพล
 - ๒.๒ การลดปัญหาเสพติดของครอบครัวกำลังพล
 - ๒.๓ การปลูกฝังค่านิยมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แก่ครอบครัวของกำลังพล
 - ๒.๔ กลยุทธ์การปฏิบัติด้วยการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก

อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน กับประสิทธิภาพของกองทัพ

ปัจจัยสำคัญด้านพลังอำนาจทางทหารที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งชัยชนะนั้น
ประกอบด้วย ๒ ส่วนได้แก่ อำนาจกำลังรบที่มีตัวตน และอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน

อำนาจกำลังรบที่มีตัวตน (Tangible) เช่น อาวุธยุทโธปกรณ์ ยุทธภัณฑ์ กำลังพล
ยานพาหนะ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ต้องทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อทรงไว้ซึ่งประสิทธิภาพของอำนาจกำลังรบ

อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน (Intangible) เช่น ขวัญ กำลังใจ (ความอยู่ดี มีสุข ของ
ครอบครัว การได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงาน) ความเสียสละ ความรักชาติ
รักแผ่นดิน ความมูมานะอดทน การฝึกซ้อมต่าง ๆ

อำนาจกำลังรบทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าวมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน อำนาจกำลังรบ
ตามกล่าวแล้วสามารถวัดได้จากการผสมผสานกัน ๔ อย่างดังนี้

๑. การดำเนินกลยุทธ์ (MANEUVER) เป็นการเคลื่อนย้ายกำลังอย่างสอดคล้องกับข้าศึก
เพื่อให้ได้มาและดำรงไว้ซึ่งความได้เปรียบเหนือข้าศึก

๒. อำนาจการยิง (FIRE POWER) เป็นอำนาจการทำลายที่จำเป็นที่ทำให้ข้าศึกหมด
ความสามารถและหมดกำลังใจในการต่อสู้

๓. การพิทักษ์หน่วย (PROTECTION) เป็นการถนอมรักษาศักยภาพในการสู้รบของกำลัง
พลให้สามารถนำไปใช้ ณ ตำบลและเวลาที่แตกหักในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ การปฏิบัติที่มุ่งตอบโต้อำนาจการยิงและการดำเนินกลยุทธ์ของข้าศึกโดยการ
ปฏิบัติเกี่ยวกับการระวังป้องกัน การป้องกันภัยทางอากาศ การกระจายกำลัง การกำบัง การซ่อน
พราง การข่มอาวุธข้าศึก และความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่

๓.๒ การปฏิบัติที่มุ่งเพื่อรักษาสุขภาพและขวัญกำลังใจ ในการต่อสู้อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับสุขภาพ ขวัญ ความสามัคคี ความรักหมั่นรักคณะ การปรนนิบัติบำรุง การซ่อมบำรุง การประหยัด การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ การรักษาพยาบาล การเวชกรรมป้องกัน และการส่งกลับผู้บาดเจ็บ

๔. ความเป็นผู้นำ (Leader Ship) เป็นผู้กำหนดความมุ่งหมายให้แนวทางและแรงกระตุ้นในการสู้รบเป็นผู้ผสมผสานการดำเนินกลยุทธ์ อำนาจการยิง และการพิทักษ์หน่วยให้เกิดผลสูงสุด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับลักษณะผู้นำและการเตรียมการก่อการรบ โดยการปฏิบัติเกี่ยวกับ การวางแผน ความพร้อมรบ ด้านส่งกำลังบำรุง การฝึก การควบคุม การพัฒนากำลังรบ อาวุธยุทโธปกรณ์ ฯลฯ

ประเทศไทยเป็นประเทศเล็ก ๆ ที่กำลังพัฒนา อีกทั้งยังมีงบประมาณไม่เพียงพอแก่การพัฒนากองทัพให้ยิ่งใหญ่ เกรียงไกรทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม ที่มีความพร้อมด้านทรัพยากร เทคโนโลยี และงบประมาณกองทัพจำนวนมหาศาลได้ ถึงแม้ประเทศเล็ก ๆ เหล่านี้จะมีกำลังงบประมาณซื้ออาวุธประสิทธิภาพสูงประจำการในกองทัพได้ แต่ความเป็นจริงแล้ว ประเทศผู้ผลิตและจำหน่ายอาวุธ ย่อมต้องวางระบบป้องกันตนเองไว้แล้ว ยากที่ประเทศผู้ซื้อจะมีอาวุธที่ทรงประสิทธิภาพทัดเทียมได้โดยง่าย

หนทางที่ดีที่สุดที่ประเทศเล็ก อย่างประเทศไทย ประเทศที่ต้องพึ่งพา อาวุธ และยุทธปัจจัยจากประเทศมหาอำนาจต้องกระทำให้ทัดเทียมประเทศมหาอำนาจได้คือ การพัฒนาอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน เพราะใช้งบประมาณ และทรัพยากรที่จำเป็นน้อยกว่า

ขวัญและกำลังใจคือสิ่งเดียว ที่จะเรียกพลัง ความสามารถในตัวกำลังพลออกมาใช้ได้ อย่างเต็มที่ ด้วยความรวดเร็ว ทันท่วงที และทรงพลังอำนาจ

การพัฒนาอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ในทัศนะของกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกนั้น นับว่าเป็นภาระกิจที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาอำนาจกำลังรบให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะการสร้างความปลอดภัย การสร้างเสริมรายได้ ลดรายจ่าย ลดภาระหนี้สิน ครอบครัวกำลังพล ให้กำลังพลและครอบครัวดำรงชีพได้อย่าง ภาคภูมิใจ มีเกียรติ และศักดิ์ศรี มีพลังอำนาจในการปฏิบัติการทางทหาร ได้อย่างไรซิดจำกัด

แนวทางการสร้าง เสริมประสิทธิภาพแห่งอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน

สิ่งสำคัญของกองกำลังทางทหารที่ทำให้สามารถบรรลุภารกิจได้ คือ ความแน่นแฟ้น และความเป็นปึกแผ่นของการปกครองบังคับบัญชาในการเชื่อฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเหนือตนที่ถูกต้องตามกฎหมายโดยมิบ่เกิดพื้นฐานเป็นวัฒนธรรมองค์กรและคุณลักษณะเฉพาะที่สำคัญหลายประการดังนี้

๑. การฝึกศึกษา การสอน การอบรม ตลอดช่วงระยะเวลาการรับราชการในทุกระดับของตำแหน่งและชั้นยศ โดยจะมีการฝึกสอน อบรม ให้ความรู้ ทั้งหลักสูตรตามแนวทางการรับราชการ และหลักสูตรพิเศษต่างๆ ต่อเนื่องตลอดเวลา เช่น หลักสูตรนายสิบ (จำ) ขั้นต้น, นายสิบ (พัน จำ) อาวุโส ชั้นนายร้อย (เรือ), ชั้นนายพัน (นายนาวา) หลักสูตรส่งกำลังบำรุง หลักสูตรปลัดบัญชี หลักสูตรนายทหารอาวุโส หลักสูตรโรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพ หลักสูตรโรงเรียนเสนาธิการทหาร หลักสูตรวิทยาลัยการเหล่าทัพ หลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) ที่ศึกษาร่วมกับ

ข้าราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ ข้าราชการการเมือง นักธุรกิจภาคเอกชน ฯลฯ ซึ่งหลักสูตรทางทหารหลายหลักสูตรเป็นตัวอย่างพื้นฐานให้ส่วนราชการ พลเรือนและองค์กรภาคธุรกิจเอกชนนำไปเป็นตัวอย่างและปรับเปลี่ยนเป็นหลักสูตรอื่นๆ อีกมากมาย สำหรับนายทหารชั้นนายพลใหม่ทุกท่านเมื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แล้วจะมีหลักสูตรการปฐมนิเทศนายทหารชั้นนายพลของกองทัพไทยปีละ ๒ รุ่นให้เข้าศึกษาด้วย

๒. การนับถือระบบอาวุโสรุ่นก่อนข้างเคร่งครัด ในระหว่างรุ่นพี่ รุ่นน้อง จะเคารพนับถือกันตั้งแต่เป็นนักเรียนในโรงเรียนทหาร ไม่ว่าจะหลักสูตรในระดับใด เช่น หลักสูตรพลทหารกองประจำการ นักเรียนดุริยางค์ หลักสูตรนักเรียนนายสิบทหารบก นักเรียนจำทหารเรือ นักเรียนจำอากาศ นักเรียนแผนกที่ทหาร นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนพยาบาล นักเรียนแพทย์ทหาร นักเรียนนายร้อย (บก เรือ อากาศ) ฯลฯ ส่วนใหญ่ทั้งหมดเป็นนักเรียนประจำแบบกินนอนร่วมกันอย่างน้อย ๑ ปี จนถึง ๖-๗ ปี กินข้าวหม้อเดียวกันมา ได้รับการอบรมสั่งสอนและระบบซ่อมปรับปรุงลักษณะทางทหาร (TREAT) ที่เข้มงวดมาก จึงมีความเข้มแข็ง อดทน และรู้จักอุปนิสัยใจคอโดยเฉพาะรุ่นพี่ที่ติดๆ กันเป็นอย่างดี เรียกพี่เรียกน้อง รุ่นน้องที่มียศและตำแหน่งสูงกว่าก็ให้เกียรติรุ่นพี่ๆ ในทุกโอกาสที่เหมาะสม จึงเป็นความรักใคร่ผูกพันทางใจที่ส่งผลต่อเนื่องไปจนเกษียณอายุราชการ จะมีอยู่บ้างที่มีความขัดแย้งกันจากเรื่องส่วนตัวและอิทธิพลภายนอกแต่ก็เป็นส่วนน้อยมาก ถือเป็นเรื่องปกติของมนุษย์ปุถุชนทั่วไป

๓. การแต่งตั้งโยกย้าย เป็นจุดแข็งสำคัญที่ทำให้เป็นปีกแผ่นเพราะมีการกระจายอำนาจจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงอย่างแท้จริง ให้ผู้บังคับบัญชาระดับเหนือกว่า เลือกผู้ใต้บังคับบัญชาที่เป็นผู้บังคับหน่วยรองของตนเองได้ และพิจารณาความดีความชอบและลงทัณฑ์ สามารถให้คุณและโทษโดยไม่มีการแทรกแซง และผลประโยชน์อื่นใดเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น หน่วยที่มีความสำคัญได้แก่ หน่วยระดับกองพันในกองทัพบก ตำแหน่งผู้บังคับกองพัน ในชั้นยศ พันโทหรือพันเอกบางกองพัน ผู้บังคับการกรม (พันเอก(พ.)) สามารถเลือกได้ ผู้บัญชาการกองพล (พลตรี) สามารถเลือกผู้บังคับการกรมได้ แม่ทัพภาค (พลโท) สามารถเลือกผู้บัญชาการกองพล (พลตรี) ได้ด้วยการเสนอแต่งตั้งตามระเบียบหลักเกณฑ์ขั้นตอนที่ทางคณะกรรมการเหล่าทัพกำหนด จะมีน้อยมากๆ ด้วยเหตุผลความเหมาะสมและความจำเป็นอื่นๆ ของผู้บังคับบัญชาระดับสูงจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข จึงทำให้การปกครองบังคับบัญชาเป็นไปอย่างแน่นแฟ้น ส่วนการแต่งตั้งนายทหารชั้นนายพล มี พ.ร.บ.จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการแต่งตั้งนายทหารชั้นนายพล พ.ศ.๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับมา ๖ ปีแล้ว

๔. การดูแลเอาใจใส่ด้านการทำงานและสวัสดิการ ผู้บังคับหน่วยทุกระดับชั้นจะต้องดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในเรื่องการปฏิบัติงานและสภาพความเป็นอยู่รวมครอบครัวด้วย สำหรับยุทธโศภรณ์และสิ่งอุปกรณ์สำคัญที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานจะมีการกำหนดอัตราแจกจ่ายไว้อย่างแน่ชัด เบิกจ่ายตามระยะเวลากำหนดรวมทั้งจัดสรรงบประมาณประเภทต่างๆ เช่น ในงบปกติประจำ งบพัฒนา งบพิเศษ ฯลฯ ให้เพียงพอ เช่น การบริหารหน่วย การสาธารณูปโภค การฝึกศึกษา การปฏิบัติการ เบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก เบี้ยเลี้ยงฝึก เบี้ยเลี้ยงสนาม ฯลฯ ผู้บังคับหน่วยทุกระดับชั้นต้องเอาใจใส่ดูแลและเลี้ยงดูลูกน้องให้อยู่ดีมีสุขตามขีดความสามารถที่ตนเองมี นอกจากนั้น สวัสดิการส่วนรวมก็จะมีหลากหลาย เช่น บ้านพักอาศัยในพื้นที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน การจัดทำประกันชีวิต

พิทักษ์พลสำหรับข้าราชการทหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนสำหรับบุตรหลาน ร้านค้า สวัสดิการ โรงพยาบาล ศูนย์กีฬา สถานพักผ่อน สหกรณ์ออมทรัพย์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (อพศ.) ฯลฯ อย่างเหมาะสมเพียงพอ นอกจากนี้ ในเรื่องเงินได้รายเดือนนอกจากเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเหมือนกับข้าราชการประเภทอื่นแล้วยังมีเงินเพิ่มต่างๆ สำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ และค่าเสี่ยงภัยบวกเติมเข้าไป เช่น เงินเพิ่มการสู้รบ เงินเพิ่มนักบินและช่างเครื่อง เงินเพิ่มโดดร่ม เงินเพิ่มทำลายวัตถุระเบิด เงินเพิ่มผู้อารักขาบุคคลสำคัญ เงินเพิ่มผู้ปฏิบัติงานควบคุมจราจรทางอากาศ เงินเพิ่มผู้ปฏิบัติงานในเรือหลวง เงินเพิ่มผู้ปฏิบัติงานใต้น้ำ ฯลฯ โดยมีคณะกรรมการข้าราชการทหาร (กขท.) กระทรวงกลาโหมเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลดูแลต่อไปคาดว่า จะมีเงินเพิ่มของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ทางกฎหมาย เงินเพิ่มสำหรับทหารกองประจำการผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามแผนป้องกันประเทศ เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษผู้ปฏิบัติภารกิจป้องกันประเทศ เงินเพิ่มวิทยฐานะของข้าราชการทหารที่ทำหน้าที่ครูผู้สอนในสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม ฯลฯ ซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการกับส่วนราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. กฎหมายที่ใช้บังคับ นอกจากจะต้องปฏิบัติตน เช่น พลเมืองดีทั่วไปซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมายอาญากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายปกครอง ฯลฯ แล้วยังมีกฎหมายเฉพาะทางทหารที่เปรียบเสมือนเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับบัญชาและให้อำนาจทหาร ได้แก่ พระราชบัญญัติวินัยทหาร พ.ศ.๒๔๗๖ ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาทหารส่งลงทัณฑ์ ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ทัณฑ์กรรม กัก ชัง และจำขังแก่ผู้กระทำผิดวินัยได้ มีประมวลกฎหมายอาญาทหาร พ.ศ.๒๔๕๔ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ มีมาตราสำคัญที่บัญญัติไว้ ในมาตรา ๑๗ "ผู้ใดทานใช้ให้เป็นนายทหารบังคับกองทหารใหญ่ น้อย ป้อมค่าย เรือรบ หรือสถานที่อย่างใด ๆ ของทหาร ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถ้ายังมีทันสิ้นกำลังและสามารถที่มันจะป้องกันและต่อสู้ข้าศึก มันยอมแพ้ ยกกองทหาร ป้อมค่าย เรือรบ หรือสถานที่นั้นๆ ให้แก่ศัตรู เสียไซร์ ทานว่าโทษมันถึงประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตหรือมิฉะนั้นให้จำคุกมันไว้ตั้งแต่ห้าปีจนถึงยี่สิบปี ในมาตรา ๒๗"

ผู้ใดเป็นทหาร ถ้ามันมิได้มีเหตุอันควรที่จะกระทำได้และมันบังอาจทำลายหรือละทิ้งเครื่องศาสตราวุธ กระสุนดินปืน เสบียง ม้า หรือเครื่องยุทโธปกรณ์อย่างใด ๆ ก็ดีหรือทำให้ของนั้นๆ วิปลาสบุบสลายไปก็ดี ทานว่ามันมีความผิดต้องระวางโทษตามสมควรดังจะว่าต่อไปนี้คือ ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้นต่อหน้าราชศัตรู ทานให้ลงอาญามันเป็นสามสถานคือ สถานหนึ่งให้ประหารชีวิต สถานที่สองให้จำคุกตลอดชีวิต สถานี่สามให้จำคุกตั้งแต่ปีหนึ่งขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี

มีพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๔๕๗ มีมาตราสำคัญที่บัญญัติไว้ มาตรา ๔ เมื่อมีสงครามหรือจลาจลขึ้น ณ แห่งใดให้ผู้บังคับบัญชาทหาร ณ ที่นั้น ซึ่งมีกำลังอยู่ใต้บังคับไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน หรือเป็นผู้บังคับบัญชาในป้อมหรือที่มั่นอย่างใด ๆ ของทหารมีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึก เฉพาะในเขตอำนาจหน้าที่ของกองทหารนั้นได้ แต่จะต้องรีบรายงานให้รัฐบาลทราบโดยเร็วที่สุด และในมาตรา ๖ ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึกให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเหนือเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยุทธ การระงับปราบปราม หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย และเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนต้องปฏิบัติตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

และยังมี พ.ร.บ.ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ.๒๔๘๘ ในมาตรา ๑๓ ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษา วางบทลงโทษผู้กระทำความผิดต่อกฎหมายทหารหรือกฎหมายอื่นในทางอาญา ในคดีซึ่ง

ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในขณะกระทำความผิด และมีอำนาจสั่งลงโทษบุคคลใดๆ ที่กระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

ตามที่กล่าวมาแล้วตั้งแต่ต้น จะเห็นได้ว่ากองกำลังทหารนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว ยังมีอีกหนึ่งพลังอำนาจที่ไม่มีตัวตนแต่มีผลทางด้านจิตวิทยาที่สำคัญยิ่ง คือ พลังอำนาจแฝง เพียงแต่ แสดงกำลัง (SHOW OF FORCE) เท่านั้น ข้าศึกศัตรูอาจเกรงกลัว ไม่ต้องทำการสู้รบก็มีชัยชนะได้จึงน่าจะเป็นที่คาดหวังของสังคมไทยสุดท้ายว่ากองกำลังทางทหารสามารถประยุกต์นำไปใช้ป้องกันและป้องปรามทั้งช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติประเภทต่างๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ฯลฯ เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศได้ในหลายๆ โอกาส และในหลายๆ เหตุการณ์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจที่ถูกต้องและชอบธรรมของผู้นำกองกำลังทางทหารนั่นเอง

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก

สำนักงานกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เป็นอีกหน่วยงานที่สำคัญหน่วยหนึ่งของกองทัพบก กำกับ ดูแล ร้านค้าสวัสดิการ PX จำนวน ๙ แห่งที่ตั้งอยู่แตกต่างกัน ๙ หน่วยงาน มีกำลังพลรวมกันกว่า ๑ แสนนายไม่นับสมาชิกในครอบครัวกำลังพลอีกประมาณ ๓ แสนคน รวมแล้ว ๙ หน่วยงานมีผู้บริโภคระมาณ ๔ แสนคน หากใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค บริโภคในครัวเรือนขั้นต่ำประมาณ ครอบครัวละ ๒๐๐-๓๐๐บาทต่อวัน จะเป็นมูลค่าตลาดประมาณ ๒๐-๓๐ ล้านบาทต่อวัน หรือ ๖๐๐-๙๐๐ ล้านบาทต่อเดือน เป็นจำนวนที่เพียงพอแก่การสร้างอาชีพเสริมให้แก่ สมาชิกครอบครัวกำลังพล โดยการผลิตสินค้าเพื่อการอุปโภค บริโภคที่จำเป็นแก่การบริโภคประจำวัน อาทิ พืช ผัก ผลไม้ หรือผลพลอยได้จากการเพาะปลูก เช่นปุ๋ยอินทรีย์ ส่งไปจำหน่ายให้แก่ร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกทั้ง ๙ แห่ง

กองทัพบกมีพื้นที่ดินว่างเปล่าในเป็นจำนวนมากตามภาคต่าง ๆ ที่ยังมีได้ใช้ประโยชน์ ในแต่ละค่าย มีครอบครัวกำลังพลจำนวนมากที่แม่บ้าน ภรรยา หรือญาติ หรือลูกหลานวัยทำงาน ที่ว่างงานด้วยข้อจำกัดส่วนบุคคล สำนักงานกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สามารถสร้างอาชีพให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้ โดยอาศัยพื้นที่ว่างเปล่าของกองทัพบกในการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม โดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ของภาครัฐ อาทิ กรมวิชาการเกษตร (เพาะปลูกพืช) กรมพัฒนาที่ดิน (คุณภาพดิน ทำปุ๋ย) กรมประมง (เลี้ยงสัตว์น้ำ อาหารสัตว์น้ำ) กรมปศุสัตว์ (เลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก อาหารสัตว์บก สัตว์ปีก) เป็นต้นในการอบรมให้ความรู้ในการทำเกษตรสมัยใหม่ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐ (สร้างอาชีพ สร้างรายได้) แก่ สมาชิกครอบครัวกำลังพล เพื่อส่งไปจำหน่ายยังร้านค้าสวัสดิการทั้ง ๙ แห่ง หรืออาจจะเพิ่มจำนวนร้านค้าในอนาคตได้อีก หากโครงการประสบความสำเร็จ

ทำไมต้องเป็นอาชีพเกษตรกรรม

อาชีพเกษตรกรรม สามารถเป็นอาชีพที่ยั่งยืน สร้างรายได้ให้เกิดความมั่นคง และมั่นคงให้แก่ครอบครัวกำลังพลได้เป็นอย่างดี หากสำนักสวัสดิการ PX กองทัพบก ดำเนินการตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐ และหากพิจารณาอย่างถ่องแท้แล้วจะพบว่าอาหารของมนุษย์และสัตว์ล้วนแล้วแต่มาจากภาคการเกษตรทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นพืชผัก (พืชไร่ พืชสวน) ประมง ปศุสัตว์

มีการประมาณกันว่าจำนวนพลเมืองโลกจะเพิ่มขึ้นจาก ๗ พันล้านคนในปัจจุบันเป็น ๙ พันล้านคนในอีกประมาณ ๓๓ ปีข้างหน้า (ปี ค.ศ. ๒๐๕๐ - ที่มา : องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ - FAO) ในวันนั้นเราจะทำอย่างไรที่จะไม่ให้เกิดวิกฤตการณ์อาหาร อาหารที่ผลิตได้ในปัจจุบันจะไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงพลเมืองโลกที่เพิ่มขึ้นอีก ๒ พันล้านคนอีกต่อไป นอกจากปริมาณอาหารจะไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงพลเมืองโลกแล้ว ราคาอาหารจะเป็นสิ่งที่มนุษย์ทั่วไปเข้าถึงได้ยาก

ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน เจ็ดประเทศที่ผลิตอาหารเลี้ยงชาวโลกจำนวน ๗ พันล้านคนได้ ในปัจจุบัน เราไม่อาจนิ่งเฉยต่อสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตอันใกล้นี้ได้ การเตรียมการ และป้องกันวิกฤตการณ์อาหารโลกเป็นสิ่งที่ประเทศไทยต้องตระหนักเสียแต่วันนี้ อย่างน้อยลูกหลานไทย จะไม่ต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ดังกล่าว

กลยุทธ์ส่งเสริมอาชีพเกษตรกร และการผลิตด้านเกษตรกรรม

การส่งเสริมอาชีพเกษตรกร

การส่งเสริมอาชีพเกษตรกรแก่ครอบครัวกำลังพลให้มีรายได้อย่างมั่นคง มั่นคงอย่างยั่งยืนตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐ จึงมีความเป็นไปได้อย่างแน่นอน

ผลลัพธ์ที่ได้ทางตรงได้แก่

การสร้างอาชีพ การเพิ่มรายได้ ลดภาระหนี้สิน ให้แก่ครอบครัวกำลังพล เป็นการสร้างรายได้ประชาชาติ อีกทางหนึ่ง จากปานกลางสู่ระดับสูง ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐

ผลลัพธ์ทางอ้อมได้แก่

กำลังพลและครอบครัว (และบุคคลภายนอก) สามารถซื้อสินค้าอุปโภค บริโภคที่ผลิตจากครอบครัวกำลังพลได้ในราคาถูกลงกว่าท้องตลาด เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว และกองทัพ

ผลพลอยได้

การผลิตสินค้าจากโครงการหนึ่งย่อมจะมีผลพลอยได้ไปสู่อีกโครงการหนึ่ง อาทิ กลุ่มผู้เพาะปลูก ย่อมต้องมีเศษพืช เศษผัก เศษผลไม้ ปฏิเสธจากการเลี้ยงสัตว์ตักค่าง สิ่งเหล่านี้สามารถนำไปทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ หรืออาหารสัตว์ได้

ดังนั้นผลพลอยได้ของโครงการหนึ่ง สามารถนำไปเป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าของอีกโครงการหนึ่งหมุนเวียนไป เป็นการได้มาซึ่งวัตถุดิบที่มีราคาสมเหตุสมผล ผลิตสินค้าจำหน่ายในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาดทั่วไป นับเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวกำลังพลที่ดีอีกโสดหนึ่ง

กลยุทธ์การผลิตด้านเกษตรกรรม

๑. เพื่อป้องกันมิให้เกิดการแข่งขันกันเองในอนาคต หากแต่ต้องเป็นความร่วมมือกันผลิตในอนาคตเราควรดำเนินการดังนี้

๒. กำหนดพื้นที่เพาะปลูก หรือการเลี้ยงสัตว์น้ำ สัตว์บก หรือสัตว์ปีกให้เหมาะสมกับชนิดพืชสภาพท้องถิ่น หรือสภาพภูมิอากาศในแต่ละภาคที่กองทัพบกมีพื้นที่จัดสรรให้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าว

๓. กำหนดชนิดพืช สัตว์น้ำ สัตว์ปีก ที่สามารถเพาะปลูก หรือเลี้ยงได้ในพื้นที่ ที่กำหนด

๔. กำหนดกลุ่ม จำนวนสมาชิกจากครอบครัวกำลังพลที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ เพื่อทำการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติจากความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐอาทิ กรมวิชาการ

เกษตร กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น สมาชิกอาจจะเป็นบุคคลภายนอกที่มีความชำนาญ แต่ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ

๕. พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ จัดหาได้จากหน่วยงานของกรม ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว
๖. ฝึกอบรมการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การผลิตปัจจัยผลิตต่าง ๆ ด้วยตนเอง
๗. ฝึกอบรมการตัดแต่ง บรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่ง การจำหน่ายแก่สมาชิก
๘. กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์แก่กลุ่มการผลิตต่าง ๆ
๙. ประสานหน่วยงานรับรองคุณภาพต่าง ๆ อาทิ มาตรฐานเกษตรปลอดภัย – GAP มาตรฐานการผลิต บรรจุปลอดภัย – GMP รับรองคุณภาพของแต่ละกลุ่ม
๑๐. สร้างตรา สัญลักษณ์ประจำสินค้าของกลุ่ม ควรเป็นตรา สัญลักษณ์เดียวกันทั้งประเทศ

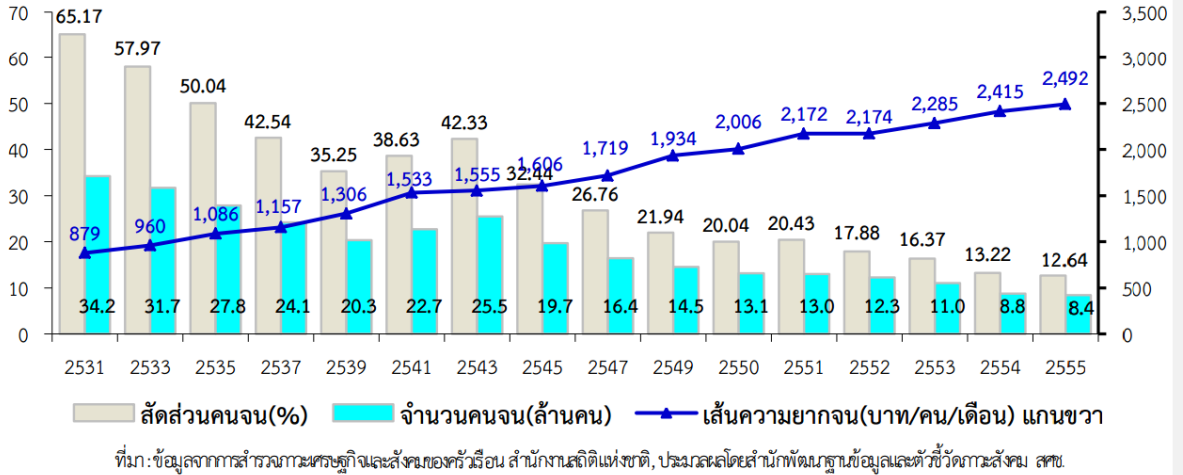
การสร้าง เสริมรายได้ และลดภาระหนี้สินให้แก่ครอบครัวกำลังพล

ปัจจุบันกำลังพลผู้มีรายได้น้อย และมีภาระที่ต้องรับผิดชอบภายในครอบครัวสูง แต่ไม่มีรายได้เสริมหันไปใช้วิธีการกู้เงินนอกระบบมาแก้ปัญหาทางการเงินของตนเอง จนทำให้ไม่สามารถผ่อนชำระได้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดในการช่วยแก้ปัญหาหนี้นอกระบบ การรวบรวมปัญหาของหนี้นอกระบบของแต่ละคนจึงมีความจำเป็น เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหนี้นอกระบบของกำลังพล

การพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลและประสิทธิภาพหน่วยทหาร ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บังคับบัญชาหน่วยทุกระดับชั้น ต้องให้ความสนใจ เพราะ “คน” เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้การปฏิบัติการกิจและหน้าที่ของกองทัพบรรลุผลหรือไม่ ดังนั้น การพัฒนากำลังพลของกองทัพ นอกจากจะเน้นการพัฒนาด้านความรู้ ระเบียบวินัย และสุขภาพร่างกายแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องพัฒนาควบคู่กันไป คือ คุณธรรม จริยธรรม สร้างอุดมการณ์ความรักชาติบ้านเมือง กตัญญูต่อแผ่นดิน มีความจงรักภักดีต่อกองทัพ ต่อประเทศชาติ และต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

รายได้ประชาชาติ (National income) หมายถึงรายได้ของประชากรในประเทศใดประเทศหนึ่งรวมกันในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือมูลค่าของสินค้าและบริการรวมทั้งหมดที่ประชากรของประเทศนั้นผลิตได้ในรอบระยะเวลาหนึ่ง (ปกติ๑ ปี)

แผนภาพที่ ๓ - ๑ การสำรวจเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันประเทศไทยยังติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” จึงต้องการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อย ได้มาก” ก็จะต้องเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” และเปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมอย่างการเกษตรก็ต้องเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและใช้เทคโนโลยีหรือ Smart Farming โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการเปลี่ยนจาก SMEs แบบเดิมไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูงเปลี่ยนจากรูปแบบบริการแบบเดิมซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่บริการที่มีมูลค่าสูงเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้และทักษะสูง

แผนภาพที่ ๓ - ๒ โมเดลประเทศไทย

หลายประเทศได้กำหนดโมเดลเศรษฐกิจรูปแบบใหม่เพื่อสร้างความมั่งคั่งในศตวรรษที่ ๒๑ อาทิ สหรัฐอเมริกาพูดถึง A Nation of Makers อังกฤษกำลังผลักดัน Design of Innovation ขณะที่จีนได้ประกาศ Made in China ๒๐๒๕ ส่วนอินเดียกำลังขับเคลื่อน Made in India หรืออย่างเกาหลีใต้ก็วางโมเดลเศรษฐกิจเป็น Creative Economy เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยเอง ณ ขณะนี้ยังติดอยู่ใน “กับดักประเทศรายได้ปานกลาง” จะเห็นได้จากในช่วง ๕๐ ปีที่ผ่านมา ในช่วงระยะแรก (พ.ศ.๒๕๐-๒๕๓๖) เศรษฐกิจไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องอยู่ที่ ๗-๘% ต่อปี อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาถัดมา (พ.ศ.๒๕๓๗-ปัจจุบัน) เศรษฐกิจไทยเริ่มมีการเติบโตในระดับเพียง ๓-๔% ต่อปีเท่านั้น ประเทศไทยจึงมีอยู่แค่ ๒ ทางเลือก หากเราปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจได้สำเร็จ ประเทศไทยจะกลายเป็น “ประเทศที่มีรายได้ที่สูง” แต่หากทำไม่สำเร็จ ก้าวข้ามกับดักนี้ไปไม่ได้ ประเทศไทยก็จะตกอยู่ใน “ทศวรรษแห่งความว่างเปล่า” ไปอีกยาวนาน

ภาวะเป้าหมายของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ “ประเทศไทย ๔.๐” คือ การขับเคลื่อน ๕ กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภายในระยะเวลา ๓-๕ ปีข้างหน้า

กระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ภายใต้ “ประเทศไทย ๔.๐” มี ๓ ประเด็นที่สำคัญ

๑. เป็นจุดเริ่มต้นของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม
๒. เป็น “Reform in Action” ที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อมๆ กัน
๓. เป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด “ประชารัฐ” โดยเป็นประชารัฐที่ผนึกกำลังกับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ การวิจัยพัฒนา และบุคลากรระดับโลก ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการ “รู้จักเต็ม รู้จักพอ และรู้จักปัน”

การลดปัญหาเสพติดของครอบครัวกำลังพล

๑. ยาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลาย ๆ ครั้ง

ลักษณะสำคัญของสารเสพติด จะทำให้เกิดอาการ และอาการแสดงต่อผู้เสพดังนี้

๑. เกิดอาการดี้อยา หรือต้านยา และเมื่อติดแล้ว ต้องการใช้นั้นในปริมาณมากขึ้น
๒. เกิดอาการขาดยา ถอนยา หรืออยากยา เมื่อใช้นั้นเท่าเดิม ลดลง หรือหยุดใช้
๓. มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจ อย่างรุนแรงตลอดเวลา
๔. สุขภาพร่างกายทรุดโทรมลง เกิดโทษต่อตนเอง ครอบครัว ผู้อื่น ตลอดจนสังคมและประเทศชาติ

ยาเสพติด แบ่งได้หลายรูปแบบ ตามลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

๑. แบ่งตามแหล่งที่เกิด ซึ่งจะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑.๑ ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) คือยาเสพติดที่ผลิตมาจากพืช เช่น ฝิ่น กระท่อม กัญชา เป็นต้น

๑.๒ ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) คือยาเสพติดที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน เป็นต้น

๒. แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ

๒.๑ ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๑ ได้แก่ เฮโรอีน แอลเอสดี แอมเฟตามีน หรือ ยาบ้า ยาอีหรือยาเลิฟ

๒.๒ ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๒ ยาเสพติดประเภทนี้สามารถนำมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ได้ แต่ต้องใช้ภายใต้การควบคุมของแพทย์ และใช้เฉพาะกรณีที่จำเป็นเท่านั้น ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน โคเคน หรือโคคาอิน โคเคอีน และเมทาโดน

๒.๓ ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๓ ยาเสพติดประเภทนี้เป็นยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดประเภทที่ ๒ ผสมอยู่ด้วย มีประโยชน์ทางการแพทย์ การนำไปใช้เพื่อจุดประสงค์อื่น หรือเพื่อเสพติด จะมีบทลงโทษกำกับไว้ ยาเสพติดประเภทนี้ ได้แก่ ยาแก้ไอ ที่มีตัวยาโคเคอีน ยาแก้ท้องเสีย ที่มีฝิ่นผสมอยู่ด้วย ยานี้ดระงับปวดต่าง ๆ เช่น มอร์ฟีน เพทิดีน ซึ่งสกัดมาจากฝิ่น

๒.๔ ยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๔ คือสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ยาเสพติดประเภทนี้ไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัดโรคแต่อย่างใด และมีบทลงโทษกำกับไว้ด้วย ได้แก่ น้ำยาอะเซติคแอนไฮไดรย์ และ อะเซติลคลอไรด์ ซึ่งใช้ในการเปลี่ยนมอร์ฟีนเป็นเฮโรอีน สารคลอซูไดอีเฟครีน สามารถใช้ในการผลิตยาบ้าได้ และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอีก ๑๒ ชนิด ที่สามารถนำมาผลิตยาอีและยาบ้าได้ในยาเสพติดประเภทที่ ๑ ถึง ๔ ได้แก่ ทุกส่วนของพืชกัญชา ทุกส่วนของพืชกระท่อม เห็ดขี้ควาย เป็นต้น

๓. แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ซึ่งจะแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๓.๑ ยาเสพติดประเภทกดประสาท ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน สารระเหย และยากล่อมประสาท

๓.๒ ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน กระท่อม และโคคาอิน

๓.๓ ยาเสพติดประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี ดีเอ็มพี และเห็ดขี้ควาย

๓.๔ ยาเสพติดประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน กล่าวคือ อาจกดกระตุ้นหรือหลอนประสาทได้พร้อม ๆ กัน ตัวอย่างเช่น กัญชา

๔. แบ่งตามองค์การอนามัยโลก ซึ่งจะแบ่งออกได้เป็น ๙ ประเภท คือ

๔.๑ ประเภทฝิ่น หรือ มอร์ฟีน รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟีน ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน เพทิดีน

๔.๒ ประเภทยาพิทูเรท รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน ได้แก่ เซโคบาร์บิทัล อะโมบาร์บิทัล พาราลดีไฮด์ เมโพรบาเมท ไดอาซีแพม เป็นต้น

๔.๓ ประเภทแอลกอฮอล์ ได้แก่ เหล้า เบียร์ วิสกี้

๔.๔ ประเภทแอมเฟตามีน ได้แก่ แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน

๔.๕ ประเภทโคเคน ได้แก่ โคเคน ใบโคคา

๔.๖ ประเภทกัญชา ได้แก่ ใบกัญชา ยางกัญชา

๔.๗ ประเภทใบกระท่อม

๔.๘ ประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี ดีเอ็นที เมสตาลีน เมล็ดมอNINGกลอรี่
ต้นลำโพง เห็ดเมาบางชนิด

๔.๙ ประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจาก ๘ ประเภทข้างต้น ได้แก่ สารระเหยต่าง ๆ เช่น
ทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด และบุหรี่

๕. วิธีการเสพยาเสพติด

กระทำได้หลายวิธี ดังนี้คือ

๕.๑ สอดใต้หนังตา

๕.๒ สูบ

๕.๓ ดม

๕.๔ รับประทานเข้าไป

๕.๕ อมไว้ใต้ลิ้น

๕.๖ ฉีดเข้าเหงือก

๕.๗ ฉีดเข้าเส้นเลือด

๕.๘ ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ

๕.๙ เหน็บทางทวารหนัก

๖. ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในประเทศไทย ได้แก่

๖.๑ ยาบ้า

๖.๒ ยาอี ยาเลฟ หรือ เอ็กซ์ตาซี

๖.๓ ยาเค

๖.๔ โคเคน

๖.๕ เฮโรอีน

๖.๖ กัญชา

๖.๗ สารระเหย

๖.๘ แอลเอสดี

๖.๙ ฝิ่น

๖.๑๐ มอร์ฟีน

๖.๑๑ กระท่อม

๖.๑๒ เห็ดขี้ควาย

๗. สาเหตุของการติดยาเสพติด

มีหลายประการ ดังนี้คือ

๗.๑ อยากลอง อยากรู้ อยากเห็น อยากสัมผัส ซึ่งเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของ
มนุษย์ โดยคิดว่า "ไม่ติด" แต่เมื่อลองเสพเข้าไปแล้วมักจะติด

๗.๒ ถูกเพื่อนชักชวน ส่วนใหญ่พบในกลุ่มเยาวชน ทำตามเพื่อน เพราะต้องการ การยอมรับจากเพื่อนฝูง หรือถูกชักจูงว่าใช้แล้วทำให้สมองปลอดโปร่ง หรือใช้แล้วทำให้ขยันจึงเหมาะแก่ การเรียน และการทำงาน

๗.๓ ถูกหลอกลวง โดยอาศัยรูปแบบสีสนสวยงาม ทำให้ผู้รับไม่อาจทราบได้ว่า สิ่ง ที่ตนได้รับเป็นยาเสพติด

๗.๔ ใช้เพื่อลดความเจ็บปวดทางกาย อันเนื่องมาจากโรคภัยไข้เจ็บ จนเกิดการติดยา เพราะใช้เป็นประจำ

๗.๕ เกิดจากความคนอง และขาดสติยั้งคิด ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นยาเสพติด แต่อยากแสดง ความเก่งกล้า อวดเพื่อน จึงชวนกันเสพจนติด

๗.๖ ภาวะสิ่งแวดล้อมรอบตัว เอื้ออำนวยที่จะส่งเสริม และผลักดันให้หันเข้าหา ยาเสพติด เช่น ครอบครัวแตกแยก สมาชิกในครอบครัวขาดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภาวะเศรษฐกิจ ปีบบังคับให้ทำเพื่อความอยู่รอด อยากรวยเร็ว หรือพักอาศัยอยู่ ในแหล่งที่มีการเสพและค้ายาเสพติด ๘. โทษ/พิษภัย ของยาเสพติด

การใช้ยาเสพติด มีโทษและพิษภัยรอบตัว นอกจากจะส่งผลกระทบต่อทางไม่ดีโดยตรง ต่อตัวผู้เสพแล้ว ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ยังส่งผลกระทบต่อทางอ้อมไปยังครอบครัวผู้เสพ ตลอดจน เศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติอีกด้วย

ผู้จำหน่ายหรือมีเฮโรอีนไว้ในครอบครอง น้ำหนักไม่เกิน ๑๐๐ กรัม จำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท เกิน ๑๐๐ กรัม ประหารชีวิตหรือจำคุกตลอด ชีวิต

- มีเฮโรอีนไว้ในครอบครอง โทษจำคุกตั้งแต่ ๑-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐- ๑๐๐,๐๐๐ บาท

- ผู้เสพเฮโรอีนมีโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ บาท

- มีกัญชาไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย โทษจำคุกตั้งแต่ ๒-๑๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐-๑๕๐,๐๐๐ บาท

- ผู้ใดเสพกัญชา จำคุกไม่เกิน ๑ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

- มีกัญชาไว้ในครอบครอง โทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

- ผลิต (ปลูก) กัญชา จำคุกอย่างต่ำ ๒ ปี และปรับอย่างต่ำ ๒๐,๐๐๐ - ๑๕๐,๐๐๐บาท

สารระเหย สารเสพติด ผิดกฎหมาย

ยา ไอซ์ (ice) น้อยคนนักที่จะได้สัมผัส..เนื่องด้วยราคาที่แพง และต้องนำเข้าจาก ต่างประเทศ มักจะใช้กันในกลุ่มคนมีเงิน มีการศึกษา ในรูปแบบปาร์ตี้ตามสถานที่ต่างๆ

ยา ไอซ์ (ice) หรือ เมทแอมเฟตตามีน (Metamphetamine) เป็นอนุพันธ์หนึ่งของยาบ้า มีโครงสร้างทางเคมีคล้ายๆ กัน

ยา ไอซ์ (ice) มีลักษณะของเม็ดยาเป็นผลึกคล้ายน้ำแข็งจึงเป็นที่มาของชื่อยา ไอซ์ ความบริสุทธิ์ของยาก่อนข้างสูง ออกฤทธิ์แรงกว่ายาบ้ามาก จึงมีคนเรียกว่า"หัวยาบ้า"

ยาบ้า (Amphetamine)

เป็นสารกระตุ้นอย่างแรง ที่มีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งมีการแสดงผลคล้ายสารอะดรีนาลีน (adrenaline หรือ epinephrine) ซึ่งมีอยู่ในร่างกายแต่ให้ผลในการกระตุ้นยาวนานกว่าสารอะดรีนาลีนของร่างกายมาก

แอมเฟตตามีน แม้จะเป็นสารที่ผิดกฎหมาย แต่ก็มีการใช้ทางการแพทย์ เนื่องจากเป็นยาที่ใช้รักษาอาการ hyperactivity (สมาธิสั้น) ในเด็ก, โรควุ้น และ Narcolepsy (เป็นอาการหลับอย่างกะทันหัน และก็มีมักจะหลับอย่างชนิดที่ฝันลูกตา ฝันใจ) รวมถึงความผิดปกติเกี่ยวกับการหลับ

แอมเฟตตามีน สามารถรับประทาน สูดดม และฉีด ชื่ออื่นของแอมเฟตตามีนได้แก่ speed, uppers, white crosses, dexies, bennies, black beauties, crystal and crank

อาการผิดปกติที่เกิดจากการเสพยาบ้า (Amphetamine)

ผู้เสพยาจะมีอาการพูดมาก อารมณ์ดี ครื้นเครงกว่าปกติ น้ำหนักตัวลด มีเหงื่อออกมากกว่าเดิม ได้ยินและเห็นภาพหลอน นอนไม่หลับ ใจสั่น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ตื่นเต้นกระวนกระวาย มีพฤติกรรมก้าวร้าวและทำลาย ควบคุมสติไม่ได้ ในกรณีที่เสพยาเกินขนาดอาจมีอาการหัวใจเต้นผิดปกติ ความดันโลหิตสูง สับสน ชัก หรือหมดสติได้รูปพรรณของยาบ้าที่นำไปใช้เสพยา

ยาบ้าจะมีลักษณะเป็นเม็ดหรือแคปซูลเหมือนยารักษาโรคทั่วไป ส่วนใหญ่จะเสพยาโดยการกลืนเม็ดลงไปในกระเพาะอาหาร หรือเสพยาโดยการเผาไฟแล้วสูบควันซึ่งเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ในหมู่คนเสพยาบ้าในไทย ส่วนรูปแบบที่มีลักษณะเป็นผงละเอียดสีขาวจะเสพยาโดยวิธีสูดดมเข้าไปในโพรงจมูก และรูปแบบที่เป็นสารละลายใสบรรจุในหลอดแก้วจะเสพยาโดยวิธีฉีดเข้าหลอดเลือดดำ

ห่วยยาบ้า (Metamphetamine)

เป็นรูปแบบหนึ่งของแอมเฟตตามีน ที่มีฤทธิ์รุนแรงที่สุด ซึ่งครั้งหนึ่งเคยใช้อย่างกว้างขวางในหลายประเทศ ปัจจุบันเป็นยาที่ห้ามใช้อย่างเด็ดขาด แม้ว่าจะทำได้ง่ายในครัวเรือน (homemade) จะมีลักษณะเป็นผงสีขาวละเอียด เป็น crystal หรือ chunks สีของยาจะมีตั้งแต่ขาวถึงเหลือง เสพโดยการกิน สูดดม หรือ ฉีดเข้าเส้น

เมทแอมเฟตตามีนมีชื่อเรียกอื่นๆ เช่น crank, crystal, meth, speed, go-fast, go, crystalmeth, zip, chris, cristy, ice

๒.หลักในการหลีกเลี่ยงและป้องกันการติดสิ่งเสพติด

๑. เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ ครู และคนอื่นๆ ที่น่านับถือและหวังดี
๒. เมื่อมีปัญหาควรปรึกษาครอบครัว ครู หรือผู้ใหญ่ที่น่านับถือ ไม่ควรเก็บปัญหานั้นไว้หรือหาทางลี้ภัยโดยใช้สิ่งเสพติดช่วยหรือ ใช้เพื่อเป็นการประชด
๓. หลีกเลี่ยงให้ห่างไกลจากผู้ติดสิ่งเสพติด หรือผู้จำหน่ายสิ่งเสพติด
๔. ถ้าพบคนกำลังเสพยาสิ่งเสพติด หรือจำหน่ายให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่
๕. ศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด เพื่อจะได้ป้องกันตัวและผู้ใกล้ชิดให้ห่างจากสิ่งเสพติด
๖. ต้องไม่ให้ความร่วมมือเข้าไปเกี่ยวข้องกับเพื่อนที่ติดสิ่งเสพติด เช่นไม่ให้ยืมเงิน
๗. ไม่หลงเชื่อคำชักชวนโฆษณา หรือคำแนะนำใดๆ หรือแสดงความแก่กล้าเกี่ยวกับการเสพยาสิ่งเสพติด

๘. ไม่ใช้ยาอันตรายทุกชนิดโดยไม่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ และควรใช้ยาที่แพทย์แนะนำให้ตามขนาดที่แพทย์สั่งไว้เท่านั้น

๙. หากสงสัยว่าตนเองจะติดสิ่งเสพติดต้องรีบแจ้งให้ผู้ใหญ่ทราบ

๑๐. ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา หรือคำสอนของศาสนาทุกศาสนา เพราะทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายให้บุคคลประพฤติแต่สิ่งดีงามและละเว้นความชั่ว การร่วมมือร่วมใจกันป้องกันการติดสารเสพติด และชักชวนให้ผู้อื่น ลด ละ เลิกสารเสพติด โดยใช้ทักษะต่างๆ ทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการให้กำลังใจ ฯลฯ ก็จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาสารเสพติดให้พ้นไปจากสังคมไทยได้

๑. การป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด

การป้องกันและแก้ไขปัญหากลับเกี่ยวกับสารเสพติด ควรมีการดำเนินงานซึ่งต้องได้รับความร่วมมือกันอย่างจริงจังจากทุกฝ่าย เพื่อให้ปัญหากลับเกี่ยวกับสารเสพติดลดลง นับเป็นการสร้างสังคมที่สงบสุขและปลอดภัย ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยบทบาทสำคัญจากทุกฝ่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังนี้

๑.๑ บทบาทของตนเอง นับเป็นบทบาทสำคัญ ที่จะสามารถช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ดี โดยเยาวชนแต่ละคนควรปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑.๑ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับโทษ และพิษภัยของสารเสพติด นับเป็นเกราะป้องกันตัวที่ดีที่สุดที่จะช่วยให้พ้นจากสารเสพติดได้

๑.๑.๒ มีความภาคภูมิใจในตนเอง โดยรู้สึกว่ามีคุณค่าไม่ควรทำลายชีวิตที่ได้มาด้วยการติดสารเสพติด

๑.๑.๓ รู้สึกในบทบาทหน้าที่ของตน โดยพึงระลึกอยู่เสมอว่าขณะนี้ตนเองมีบทบาทหน้าที่อะไร เช่น มีหน้าที่เรียนหนังสือ ก็ควรจะต้องตั้งใจศึกษาเรียนให้ดี เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครู อาจารย์ เป็นต้น

๑.๑.๔ ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใส รักษาสุขภาพอนามัยอยู่เสมอ หากบุคคลมีสุขภาพจิตที่ไม่ดี ร่างกายไม่แข็งแรง อาจนำไปสู่การใช้สารเสพติดเนื่องจากอาจต้องชื้อยาในการรักษาเป็นประจำ

๑.๑.๕ คบเพื่อนดี โดยรู้จักเลือกคบเพื่อน และนำแบบอย่างที่ดีของเพื่อนมาประยุกต์ใช้กับชีวิตของตนเอง ซึ่งถ้าหากคบเพื่อนไม่ดี เพื่อนอาจชักชวนเราไปในทางที่เสื่อมเสีย

๑.๑.๖ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในการสร้างเสริมคุณค่าให้กับตนเอง โดยการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ออกกำลังกาย เล่นดนตรี อ่านหนังสือ เป็นต้น

๑.๑.๗ มีทักษะในการดำเนินชีวิต รู้จักแก้ไขปัญหามิฉะนั้นที่ถูกรบกวน ถ้าเผชิญปัญหา รู้จักคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผล ไม่หลีกเลี่ยงปัญหาด้วยการเสพยาเสพติด

๑.๑.๘ ขอคำปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ ผู้ปกครอง เพราะแก้ไขปัญหามาตามลำพังโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์นั้น อาจนำไปสู่การดำเนินชีวิตที่ผิดพลาดได้

๑.๒ บทบาทของครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญ การสร้างครอบครัวที่อบอุ่นจะช่วยให้สมาชิกในครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้ครอบครัวเป็นสุข ดังนั้น พ่อแม่ของแต่ละครอบครัวจึงควรเอาใจใส่ดูแลบุตรหลาน อบรมสั่งสอน และที่สำคัญควรมีความรักความเข้าใจอันดี ก็จะทำให้เยาวชนห่างไกลจากสารเสพติดได้

๑.๓ บทบาทของโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญรองลงมาจากครอบครัว จึงมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้นักเรียนปลอดภัยจากสารเสพติด โดยโรงเรียนควรแสดงบทบาท ดังนี้

๑.๓.๑ ให้ความรู้ในเรื่องสารเสพติดแก่นักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ

๑.๓.๒ ครูควรให้ความเอาใจใส่ในการดูแลนักเรียน และเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้นักเรียน

๑.๓.๓ เมื่อทราบว่านักเรียนติดยาเสพติด โรงเรียนต้องรีบแจ้งให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียนทราบ และร่วมมือกันแก้ปัญหาให้กับนักเรียนต่อไป

๒. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมต่างๆ และแหล่งนันทนาการให้นักเรียนอย่าง

เพียงพอ โดยโครงการป้องกันสารเสพติดที่พบเห็นกันอยู่บ่อยๆ ได้แก่ โครงการโรงเรียนสีขาว โครงการ To be number one เป็นต้น

๒.๑ บทบาทของรัฐบาล

รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาสารเสพติดให้กับประชาชนทุกคน รัฐบาล ได้จัดทำแผนปฏิบัติการซึ่งเป็นแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดภายใต้ชื่อว่า “๕ รั้วเพื่อไทยเข้มแข็ง” โดยตั้งพลังจากทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา ดังนี้

๒.๑.๑ รั้วชายแดน จัดกำลังปฏิบัติการลาดตระเวน สกัดกั้นการนำเข้าสารเสพติดตามแนวชายแดน จัดตั้งอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้านชายแดนเพื่อเป็นกำลังเฝ้าระวัง รวมถึงปฏิบัติการสกัดกั้นสารเสพติดในเชิงรุก ตลอดจนร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งด้านการข่าว การปราบปรามสกัดกั้น และการลาดตระเวนร่วมกัน

๒.๑.๒ รั้วชุมชน จากความอ่อนแอของชุมชน ความไม่มีภูมิคุ้มกันของชุมชน ทำให้ปัญหาสารเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดได้ง่าย รัฐบาลจึงมีนโยบายอย่างชัดเจนที่จะสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาสังคมต่างๆ การเฝ้าระวังให้มีการสำรวจตรวจสอบพฤติกรรมทั้งการค้าและการเสพด้วยกระบวนการประชาคม เพื่อคัดกรองปัญหาสารเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน

๒.๑.๓ รั้วสังคม มุ่งเน้นไปที่เด็กและเยาวชน ในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา พบว่าปัจจัยลบในสังคม ทั้งสถาบันบรรเทิงที่ผิดกฎหมาย หอพักที่ไม่ได้จดทะเบียน ร้านเกม อินเทอร์เน็ต แหล่งมั่วสุมต่างๆ ล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ภารกิจนี้จึงเกิดขึ้นจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ โดยดำเนินการขยายพื้นที่และกิจกรรมทางบวกมากขึ้น รวมถึงการสร้างแกนนำต่างๆในจังหวัด ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการจัดระเบียบสังคม

๒.๑.๔ รั้วโรงเรียน ปกติแล้วเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็จะมีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องอื่น ตามมา เช่น หนีเรียน มั่วสุม เสพสารเสพติด ก้าวร้าว ดังนั้นมาตรการแก้ไขปัญหาของเยาวชนจึงต้องมุ่งเน้นไปที่สถานศึกษาทุกระดับ โดยมอบหมายให้ครูทำหน้าที่เสมือนกลไกปลูกฝังและสอดส่องพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา อาทิ

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาเฉพาะ ค่ายพัฒนาคุณธรรม กิจกรรมนันทนาการทางเลือก ตามความสนใจของเยาวชนทั้งดนตรี กีฬา ศิลปะและการพัฒนาอาชีพ

๒.๑.๕ รั้วครอบครัว เป็นรั้วสำคัญที่ป้องกันสารเสพติด เพราะเมื่อครอบครัวเข้มแข็งก็จะส่งผลต่อพื้นฐานด้านความเข้มแข็งของประเทศด้วย โดยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ศูนย์กลางพัฒนาครอบครัวในชุมชน จัดอบรมพ่อแม่ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง เกี่ยวกับความรู้ในการป้องกันสารเสพติด โดยจะมุ่งเน้นไปที่ครอบครัวที่มีบุคคลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับสารเสพติด ทั้งที่ถูกจับกุมหรือที่บำบัดรักษา เป็นเป้าหมายแรก

๓. ทักษะในการชักชวนผู้อื่นให้ลด ละ เลิก สารเสพติด

ความสามารถในการชักชวนผู้อื่นให้ลด ละ เลิก สารเสพติด ต้องเกิดจากความเข้าใจในทักษะชีวิต และมีการฝึกฝนทักษะต่างๆ ให้เกิดความชำนาญ จึงจะช่วยผู้อื่นลด ละ เลิก สารเสพติดได้ ซึ่งทักษะที่จำเป็นต้องใช้ประกอบด้วย

๓.๑ ทักษะการคิดวิเคราะห์

เมื่อประสบปัญหาใด ๆ ก็แล้วแต่ กระบวนการคิดวิเคราะห์มักถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาเสมอ ซึ่งในการชักชวนผู้อื่นให้ลด ละ เลิก สารเสพติด สามารถนำทักษะการคิดวิเคราะห์มาใช้ ดังนี้

๓.๑.๑ ประเมินปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของวัยรุ่นที่ส่งผลถึงการเสพยาเสพติด เช่น ค่านิยม กลุ่มเพื่อน สิ่งแวดล้อมรอบตัว สื่อต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหา

๓.๑.๒ ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ พยายามคิดหาเหตุผลที่มีน้ำหนักในการชักชวนให้ผู้อื่นลด ละ เลิก สารเสพติด เช่น การชี้แจง ให้ข้อมูลผลดีผลเสียที่เห็นได้ชัด เพื่อให้ผู้อื่นคล้อยตาม เป็นต้น

๓.๑.๓ ใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้ที่เราชักชวนเห็นข้อดีที่จะปฏิบัติตาม เช่น การชวนผู้อื่นไปทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การเล่นกีฬา การเล่นเกม เป็นต้น

กลยุทธ์การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดดังกล่าว กิจกรรมร้านคำสวัสดิการ PX กองทัพบกสามารถใช้สถานที่ของกิจการเป็นศูนย์การอบรม ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่เยาวชน และเป็นรั้วป้องกันปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นสถานที่ภายในค่าย ตั้งอยู่ใกล้เยาวชน และสามารถเป็นที่เลี้ยงดูแลเยาวชนเหล่านั้นได้เป็นอย่างดีดังนี้

๑. จัดสถานที่ ที่เหมาะสมภายในกิจการร้านคำสวัสดิการ PX ให้เหมาะสมแก่การฝึกอบรม สัมมนาแก่เยาวชน บุตรหลานกำลังพลในเรื่องยาเสพติด การป้องกัน การบำบัดรักษา

๒. จัดหาวิทยากรได้แก่ นายทหารภายในค่ายนั้น ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นครูพี่เลี้ยงให้การฝึกอบรม

๓. ป้องกันความเบื่อหน่ายในการฝึกอบรมด้วย การจัดสนทนาการประกอบการสัมมนา

๔. จัดสอนเสริม การเรียน ประกอบการสัมมนา เพื่อพัฒนาทักษะ ด้านการศึกษาแก่บุตรหลานกำลังพล

๕. แนวทางประกอบอาชีพที่เหมาะสมแก่บุตรหลานกำลังพล

ผลที่ได้รับจากการสร้างเยาวชนที่ปลอดจากยาเสพติด นับเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สำนักงานกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกเห็นว่าเป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐ เป็นการสร้างชาติให้เข้มแข็ง อย่างมั่นคง และยั่งยืน

การปลูกฝังค่านิยมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แก่ครอบครัวกำลังพล

ด้านการเมือง

ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ฐานะและพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์

๑. ทรงเป็นประมุขของประเทศ
๒. เป็นจอมทัพไทย
๓. เป็นที่เคารพสักการะของชาวไทย

พระราชอำนาจของกษัตริย์ไทย

๑. ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา
๒. ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี
๓. ทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

พระมหากษัตริย์จะทรงลงพระปรมาภิไธยในร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาและนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการทุกครั้ง ศาลจะเป็นผู้พิจารณาคดีในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ พระราชอำนาจในการเลือกและแต่งตั้งประธานองคมนตรีและองคมนตรี ประธานรัฐสภาจะเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการในการแต่งตั้ง และประธานองคมนตรีจะเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีคนต่อไป หน้าที่ขององคมนตรี ถวายคำปรึกษาและความเห็นในพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์

อำนาจอธิปไตยและการใช้อำนาจ

อำนาจนิติบัญญัติ คือ อำนาจสูงสุดในการออกกฎหมายโดยสถาบันรัฐสภา ในรัฐสภามี ๒ สภา คือ

๑. สภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ในอัตราส่วน ๑ : ๑๕๐,๐๐๐ มีวาระ ๔ ปี
๒. วุฒิสภา มาจากการแต่งตั้งของพระมหากษัตริย์ มีสมาชิก ๒ ใน ๓ ของสภาผู้แทนราษฎร มีวาระ ๔ ปี

หน้าที่ของรัฐสภา

๑. ทำหน้าที่ออกกฎหมาย
 ๒. ทำหน้าที่คัดเลือกรัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศ
 ๓. รัฐสภาควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐบาล
 ๔. วุฒิสภา หรือวุฒิสมาชิกทำหน้าที่กลั่นกรองพิจารณาร่างกฎหมาย
- บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ ส.ส.
๑. เลือกคณะรัฐบาลเพื่อบริหารงาน

๒. เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน
 ๓. ร่วมกันเสนอแนะ ปรับปรุงและรักษาการปกครองแบบประชาธิปไตยในสังคมให้ดีขึ้น
 ๔. ร่วมกันตรากฎหมาย แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับของสภา
 ๕. ควบคุมการทำงานของรัฐบาล
 ๖. อนุมัติงบประมาณของแผ่นดิน
- อำนาจบริหาร

คือ อำนาจในการนำกฎหมายไปบังคับใช้หรือบริหารประเทศโดยรัฐบาล อำนาจและหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

๑. ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
๒. อุทิศเวลาให้แก่การบริหารราชการแผ่นดิน
๓. รับผิดชอบร่วมกับสภาผู้แทนราษฎร
๔. มีสิทธิเข้าประชุมสภาผู้แทนราษฎร
๕. มีสิทธิขอให้รัฐสภาเปิดอภิปรายทั่วไป
๖. มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ
๗. มีอำนาจขอกราบบังคมทูลให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร
๘. มีอำนาจกราบบังคมทูลแต่งตั้งหรือถอดถอนข้าราชการฝ่ายทหาร พลเรือน ปลัด

กระทรวง อธิบดี

๙. มีอำนาจกราบบังคมทูลขอให้พระมหากษัตริย์ ประกาศกฎอัยการศึก และพระราชทานอภัยโทษแก่นักโทษได้

อำนาจตุลาการ

คือ อำนาจในการตัดสินคดี โดยสถาบันศาล ซึ่งศาลแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ผู้พิพากษาและตุลาการ มีอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย คณะกรรมการตุลาการ มีหน้าที่แต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน การลงโทษทั้งทางวินัยแก่ข้าราชการตุลาการ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่วินิจฉัยว่าบทบัญญัติของกฎหมายอื่นใดขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ถ้าขัดแย้งกฎหมายนั้นจะนำมาบังคับใช้ไม่ได้ และพิจารณาคุณสมบัติของ ส.ส. วุฒิสภาและรัฐมนตรี

การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๑. การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย
 - สำนักนายกรัฐมนตรี
 - กระทรวง
 - ทบวง
 - กรม
๒. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย
 - จังหวัด
 - อำเภอ
๓. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เทศบาล

กรุงเทพมหานคร

เมืองพัทยา

องค์การบริหารส่วนตำบล

พรรคการเมือง

การปกครองของประเทศไทย มีพรรคการเมืองหลายพรรค ทำให้เกิดรัฐบาลผสม การเลือกตั้ง กระบวนการในการเลือกตั้งของประเทศไทย มีลักษณะเป็นแบบผสม ทั้งแบบแบ่งเขตและแบบรวมเขต คือ จังหวัดใดที่มีผู้แทนได้เกิน ๓ คน ใช้วิธีการแบ่งเขต แต่จังหวัดใดที่มีผู้แทนได้ไม่เกิน ๓ คน จะใช้แบบวิธีรวมเขต

จากการที่ประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วส่งผลทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งพัฒนาการทางด้านการเมืองการปกครองที่เป็นระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการเมืองการปกครองมากขึ้น ส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่อการเมืองการปกครองขึ้นภายในประเทศ

ปัญหาวิกฤตการเมืองไทยในปัจจุบันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ปัญหาเหล่านี้เกิดจากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีความเห็นต่อต้านและสนับสนุนต่างๆ นานา และยังสะท้อนถึงความไม่เสมอภาคและความแตกแยก ระหว่างชาวเมืองและชาวชนบทอีกด้วย จึงทำให้การเมืองไทยปั่นป่วนวุ่นวายไม่มีที่จะยุติลงและยังส่งผลถึงปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ทำให้ปัญหาเหล่านี้ ส่งผลกระทบอย่างมากมายและทำให้เสื่อมลงอย่างเรื่อยๆ จนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่ และในปัจจุบันการเมืองไทยยังขาดประสิทธิภาพและความสามารถของระบบการเมืองในการแก้ไขปัญหาของสังคมซึ่งยังเป็นปัญหาของระบบการเมืองไทยที่จะต้องแก้ไขปัญหในด้านต่างๆ

การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับรูปของรัฐและการจัดระเบียบความสัมพันธ์ภายในรัฐระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง โดยเมื่อสังคมมนุษย์ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ คนเราจึงต้องแบ่งออกเป็นสองพวกใหญ่ๆ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่บังคับกับผู้ถูกบังคับเสมอ

กลุ่มแรก การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ โดยเป็นการต่อสู้กันเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและอิทธิพลในการบริหารกิจการบ้านเมือง

กลุ่มที่สอง การเมืองเป็นเรื่องของกรจัดสรรทรัพยากรของรัฐหรือสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม

กลุ่มที่สาม การเมืองเป็นเรื่องของความขัดแย้ง ทั้งนี้เนื่องจากทรัพยากรของชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด ขณะที่ผู้คนที่ต้องการใช้ทรัพยากรนั้นมีอยู่มากและความต้องการใช้ไม่มีขีดจำกัด การเมืองจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่คนในสังคมไม่อาจตกลงกันได้หรือเกิดความขัดแย้งขึ้น

กลุ่มที่สี่ มองการเมืองว่าเป็นเรื่องของการประนีประนอมผลประโยชน์ เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เกิดความขัดแย้งจากการดำเนินงานทางการเมืองที่ไม่มีทางออก

กลุ่มที่ห้า การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐและการบริหารประเทศในกิจกรรมหลัก ๓ ด้านคือ งานที่เกี่ยวกับรัฐ การบริหารประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งเป็นการควบคุมให้มีการดำเนินงานตาม

กลุ่มที่หก การเมืองเป็นเรื่องของการกำหนดนโยบายของรัฐกล่าวคือ การเมืองคือกิจกรรมใดๆที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย หน่วยงานและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการกำหนดนโยบาย

กิจการร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกสามารถเป็นที่รวบรวมเยาวชนภายในที่ตั้งร้านค้านั้น เป็นสถานที่อบรม บ่มเพาะความคิด ทักษะคติ ทางการเมืองที่ถูกต้องให้แก่เยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยวิทยากรที่กองทัพบกเห็นสมควร

ด้านเศรษฐกิจ

การเรียนรู้ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ที่ทำให้ประชากรมีงานทำ และยอมรับนับถือระบบเศรษฐกิจของประเทศ สามารถยกฐานะทางเศรษฐกิจทั้งส่วนรวมและส่วนตัวให้สูงขึ้นได้ในอัตราที่เหมาะสม โดยที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่มีความแตกต่าง เหลื่อมล้ำกันมากนัก ประเทศสามารถรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ มีระบบภาษีอากรที่เหมาะสม และเป็นธรรม สามารถพัฒนาเศรษฐกิจได้ตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถมีอิสระทางการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในกลุ่ม

สถาบันทางเศรษฐกิจประกอบด้วย สถาบันการผลิต การค้า การเงิน การธนาคารและอื่น ๆ ซึ่งทำหน้าที่กำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเช่น ผลิตอะไร ด้วยกรรมวิธีใด และจะแจกจ่ายผลผลิตให้แก่ใครบ้าง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งระบบเศรษฐกิจเกิดขึ้นกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดจากทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการทุกอย่างของมนุษย์ได้ จำเป็นต้องร่วมทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้น

ด้านสังคม

ด้านสังคมโดยการส่งเสริม สนับสนุนด้านกีฬาแก่ครอบครัวกำลังพล

กีฬามีความสำคัญต่อสังคมอย่างไร

กีฬา กีฬา เป็นยาวิเศษ...

ยาชนิดนี้รักษาโรคอะไรได้บ้าง ไม่มีใครรู้

ยาชนิดนี้ไม่เคยได้รับการรับรองจากองค์กรทางเภสัชกรรมใดๆ

แต่ทุกคนบนโลกก็ยังใช้ และให้ความสำคัญกับยานิดนี้อยู่

ยาที่เรียกว่า "กีฬา"

ถ้าพูดในเชิงของสังคม กีฬาอาจเป็นแค่กิจกรรมหนึ่งที่ทำให้คนหลายๆ คนได้มาพบปะกัน ทำให้คนที่ไม่รู้จักกัน ได้มีอะไรทำร่วมกัน

ทุกคนมีโลกส่วนตัว มีกฎเกณฑ์ มีเงื่อนไขต่างๆ เป็นของตัวเอง

กีฬาจะเป็นตัวที่ทำลายกำแพงเงื่อนไขเหล่านั้น เพื่อให้ทุกคนได้ออกมาจากโลกของตัวเอง

ตัวเอง และก้าวเข้าสู่โลกใบใหม่ ใบเดียวกัน อยู่ภายใต้เงื่อนไขใหม่ เงื่อนไขเดียวกัน

กีฬาเพื่อการพัฒนาและสันติภาพ หมายถึง การใช้กีฬา กิจกรรมทางร่างกาย และการเล่นโดยมีจุดมุ่งหมายอย่างตั้งใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนานำไปสู่สันติภาพ รวมไปถึงเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ

โครงการกีฬาเพื่อการพัฒนาและสันติภาพที่ประสบความสำเร็จนั้นดำเนินการเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องสิทธิของสมาชิกทุกคนในสังคม ที่จะมีส่วนร่วมในกีฬาและกิจกรรมยามว่าง โครงการ

ที่มีประสิทธิภาพถูกออกแบบมาเป็นพิเศษโดยให้ความสำคัญกับจุดประสงค์การพัฒนาเป็นหลัก ซึ่งโครงการเหล่านี้จะทำให้คุณค่าของกีฬาเป็นรูปธรรมมากขึ้น และในขณะเดียวกันก็จะคงคุณภาพของประสบการณ์กีฬาและความเป็นหนึ่งเดียวกันไว้

โครงการกีฬาเพื่อการพัฒนาและสันติภาพได้รวมองค์ประกอบอื่น ๆ นอกเหนือจากกีฬา ด้วยเช่นกันรวมถึงการเล่นเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ จะถูกนำไปใช้โดยผสมเข้ากับแนวความคิดเรื่องการพัฒนาและสันติภาพของคนในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ ทำ โครงการต่าง ๆ มุ่งเน้นที่จะสร้างเสริมพลังให้กับผู้ร่วมกิจกรรมและชุมชน โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ออกแบบและใช้กิจกรรม เพื่อสร้างศักยภาพชุมชน การยึดมั่นในความรับผิดชอบ และความโปร่งใส ตลอดจนสร้างความยั่งยืนผ่านองค์กรภาคี

อย่างไรก็ตาม กีฬาเพียงอย่างเดียวคงไม่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมที่ซับซ้อนหรือทำให้เกิดสันติภาพอย่างแน่นอนได้ ดังนั้นกีฬาควรจะถูกใช้เป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพสูงสำหรับการพัฒนา และควรจะถูกนำไปประยุกต์ใช้แบบบูรณาการร่วมกับเครื่องมือและหลักสูตรอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

กลยุทธ์ส่งเสริมกิจกรรมกีฬา

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสามารถเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาเยาวชนของกำลังพลให้ได้รับโอกาสในการสร้างตนและสร้างชาติได้เป็นอย่างดีดังนี้

๑. จัดกลุ่มเยาวชน บุตรหลานกำลังพล ผู้สนใจกีฬาประเภทต่าง ๆ เพื่อเตรียมเข้ารับการฝึกอบรม

๒. จัดหานักกีฬาที่มีชื่อเสียง ระดับประเทศ ระดับโลก ที่มีเป็นจำนวนมากอยู่แล้วในกองทัพบกเป็นวิทยากร เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียงต่อไปในอนาคต

๓. จัดสถานที่ฝึกอบรมที่เหมาะสม

๔. จัดแข่งขันเพื่อพัฒนาฝีมือ

๕. ส่งนักกีฬาเหล่านั้นเข้าแข่งขันทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลกต่อไป

ผลที่ได้รับคือการสร้างชาติที่มีความเข้มแข็ง พลเมือง ครอบครัวกำลังพล มีพลานามัยสมบูรณ์ อีกทั้งสามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติได้ สอดคล้องกับการสร้างชาติได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐

กลยุทธ์เป็นสถานที่ปลูกฝังค่านิยม ทศนคติที่ถูกต้อง

สามารถจัดอบรม สัมมนาในเวลาเดียวกันกับการสอนเสริม การป้องกันยาเสพติด และการส่งเสริม สนับสนุนด้านกีฬา สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีความพร้อมในการดำเนินการ ภายใต้ความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกกองทัพบก อีกทั้งเป็นการลดความขัดแย้งต่าง ๆ ทางการเมือง สร้างความมั่นคงทางการเมือง เสริมสร้างเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งปลูกฝังค่านิยม ทศนคติที่ถูกต้องอย่างยั่งยืนให้แก่ครอบครัวและกำลังพล ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐

กลยุทธ์การปฏิบัติด้วยการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก

กลยุทธ์การปฏิบัติด้วยการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก โดยสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เห็นว่าสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด ในการสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตนให้มีความเข้มแข็ง อีกทั้งเป็นการสร้างชาติให้มีความมั่นคง มั่นคง และยั่งยืนตามแนวคิดสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ภายใต้แนวทางประเทศไทย ๔.๐ กรอบระยะเวลา ๒๐ ปี โดยเริ่มจากสร้างครอบครัวกำลังพล ให้มีรายได้อย่างมั่นคง มีสุขภาพกาย สุขภาพใจ ที่เข้มแข็ง อย่างยั่งยืน

ปัจจุบันกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีจำนวน ๙ แห่งตั้งอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ ดังได้นำเสนอแล้วในบทที่ ๑ จากการสำรวจสามารถสรุปจุดอ่อน (Weakness) จุดแข็ง (Strength) อุปสรรค (Threats) และโอกาส (Opportunities) ได้ดังนี้

จุดอ่อน

๑. การจัดตกแต่งสถานที่ ไม่ทันสมัย ไม่สามารถดึงดูด หรือจูงใจ ลูกค้ำ
๒. แสงสว่างมากเกินไป และเป็นระบบแสง Fluorescent (แสงนีออน) ที่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายจำนวนมาก
๓. ระบบเสียง ไม่สร้างบรรยากาศในการจับจ่าย
๔. การวางผังสินค้า และการจัดเรียงไม่ทันสมัยตามระบบการบริหารจัดการพื้นที่ (Floor Management) สมัยใหม่ ที่ผังสินค้า (Schematic) และการจัดเรียง (Plan-O-Gram) ต้องสัมพันธ์กับยอดขาย
๕. การจัดวางผัง ตำแหน่งร้าน การตกแต่งร้านของผู้เช่า ไม่เป็นแนวคิดเดียวกับ PX
๖. ขาดประสิทธิภาพการบริหารพื้นที่ (Floor Management) พื้นที่มากเกินไป แต่ผลตอบแทนต่อพื้นที่ต่ำ
๗. ขาดประสิทธิภาพการบริหารคลังสินค้า (เนื่องจากต้องซื้อสินค้าเป็นเงินสด)
๘. ขาดความหลากหลายของสินค้า ที่อยู่ในความต้องการของลูกค้า (ครอบครัวกำลังพล)

อุปสรรค

๑. เจ้าหน้าที่ ขาดความรู้ ความชำนาญในการบริหารกิจการสวัสดิการ PX เพื่อกำลังพลและครอบครัว
๒. ขาดความร่วมมือ ส่งเสริมจากผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่ายสินค้า (Suppliers) ในเรื่องสินค้า สินเชื่อ การส่งเสริมการขาย เจ้าหน้าที่แนะนำสินค้า (PC)

จุดแข็ง

๑. ความสะดวก สบาย ใกล้ครอบครัว กำลังพล
๒. สะดวก สบาย ในการได้รับสินเชื่อ

โอกาส

๑. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เป็นหน่วยงานสำคัญและเข้มแข็งในการสร้างขวัญ กำลังใจ (อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน) ให้แก่กำลังพล และครอบครัว

๒. สามารถสร้างคุณภาพมนุษย์ อาชีพ รายได้ อย่างมั่นคง มั่นคง และยั่งยืนได้ตาม
แนวทางประเทศไทย ๔.๐

๓. สามารถขยายกิจการสวัสดิการ PX ให้ครอบคลุมได้ทุกหน่วยงานกองทัพบก

๔. สามารถจำหน่ายสินค้าจำเป็นแก่การครองชีพให้กำลังพลและครอบครัวได้ในราคาเท่า
ทุน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สิน

สรุป

นอกจากจะเป็นร้านค้าเพื่อสวัสดิการ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงาน ภายในกองทัพบก
และบุคคลภายนอกแล้ว เรายังสามารถพัฒนาให้กิจการทั้ง ๙ แห่งเป็นหน่วยเสริมสร้าง อำนาจกำลัง
รบที่ไร้ตัวตน โดยการสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งชุมชน ลดภาระหนี้สิน
ให้แก่ ครอบครัว บุตรหลานกำลังพล อีกทั้งยังสร้างชาติให้มั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง
การกีฬา การพัฒนามนุษย์ได้อีกประการหนึ่ง ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐

ในบทที่ ๔ ต่อไป จะได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกให้
ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย โครงการนำร่อง สถานที่ ผลิตภัณฑ์นำร่อง, กลยุทธ์การ
พัฒนากิจการสวัสดิการ PX, การสร้างเสริมอาชีพ รายได้ เพื่อความมั่นคง และยั่งยืน, โครงสร้าง
หน่วยงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการฯ, การผลิต ฝึกอบรม ทั้งภาคทฤษฎี และ
ภาคปฏิบัติ, การประเมินผล การปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการฯ

บทที่ ๔

กลยุทธ์โครงการนำร่อง

แนวทางในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพในบทนี้จะได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก โดยใช้กลยุทธ์โครงการนำร่องเสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยอำนาจของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (Stakeholder) ของคณะกรรมการกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก และกองทัพบก เห็นชอบประกอบด้วย

๑. โครงการนำร่อง สถานที่ ผลิตภัณฑ์นำร่อง
๒. กลยุทธ์การพัฒนากิจการสวัสดิการ PX
๓. การสร้างเสริมอาชีพ รายได้ เพื่อความมั่นคง และยั่งยืน
๔. โครงสร้างหน่วยงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการฯ
๕. การผลิต ฝึกอบรม ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ
๖. การประเมินผล การปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการฯ

โครงการนำร่อง สถานที่ ผลิตภัณฑ์ นำร่อง

โครงการเสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน โดยสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เป็นโครงการที่ดำเนินการภายใต้ แนวคิดประเทศไทย ๔.๐ โดยกำหนดเป้าหมายที่ ความเข้มแข็งด้านอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ของกำลังพล โดยสร้างอาชีพ สร้างรายได้ อย่างมีศักดิ์ และลดภาระหนี้สิน อย่างมั่นคง และยั่งยืน อย่างมีศักดิ์ศรี ของครอบครัวกำลังพล

กำลังพลสามารถทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจปฏิบัติภารกิจได้อย่างเต็มกำลัง ความสามารถ โดยไม่ต้องคำนึงความเป็นอยู่ของครอบครัว บุตรหลานที่มีอาชีพ มีรายได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน

โครงการดังกล่าวนี้เป็นโครงการที่มีผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของครอบครัวกำลังพลที่อาศัยในทุกภาคส่วนของประเทศ อีกทั้งต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ทรัพยากรต่าง ๆ ของหน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง ฯลฯ เพื่อความสำเร็จของโครงการ

การบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องคำนึงถึง อาทิ ความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้นจากการขาดประสบการณ์ของสมาชิก การโยกย้ายผู้มีอำนาจ ดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งกองทัพบกเอง หรือหน่วยราชการอื่น ๆ สภาวะแวดล้อมในการเพาะปลูก เพาะเลี้ยง เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง และรอบคอบ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่สมาชิกผู้ดำเนินการ

การทดลองปฏิบัติเพื่อค้นหาจุดอ่อน จุดแข็งอย่างละเอียดเพื่อปรับปรุงความสมบูรณ์ของโครงการ ตลอดจนสร้างความชำนาญแก่สมาชิก อีกทั้งเป็นการสร้าง ผู้ฝึกสอน (Trainer) สำหรับโครงการต่อเนื่องในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกต้องกำหนดพื้นที่

ดำเนินการสำหรับเพาะปลูก หรือเพาะเลี้ยง กำหนดผลิตภัณฑ์ โรงเรือนสำหรับขบวนการผลิต ตัดแต่ง หีบห่อบรรจุภัณฑ์และเจ้าหน้าที่ ผลตอบแทน ตลอดจนสมาชิกผู้ดำเนินการที่มีศักยภาพเป็นกลุ่มนำร่อง

โครงการนำร่องดังกล่าว รวมทั้งผลสำเร็จของการดำเนินโครงการทั้งหมดภายใต้การนำของสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยอำนาจของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (Stakeholder) ของคณะกรรมการกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก และกองทัพบก เห็นชอบ

กิจกรรมนำร่อง

๑. กำหนดผลิตภัณฑ์
๒. กำหนดพื้นที่โครงการ (พื้นที่ ที่สามารถเพาะปลูก เพาะเลี้ยง)
๓. กำหนดระยะเวลาปฏิบัติโครงการนำร่อง
๔. กำหนดหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อผลสำเร็จของโครงการ
๕. จัดหาผู้ฝึกสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้แก่สมาชิกโครงการ (โดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ อาทิ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน ฯลฯ)
๖. จัดหาสถานที่ปฏิบัติงาน (โรงเรือนเพื่อการตัดแต่ง บรรจุหีบห่อ)
๗. จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ และปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์
๘. กำหนดงบประมาณ
๙. กำหนดสมาชิกโครงการ (คัดเลือกสมาชิก)
๑๐. กำหนดร้านค้าสวัสดิการ PX เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์
๑๑. คัดเลือกสมาชิกโครงการเพื่อเป็นผู้ฝึกสอน (Trainer)
๑๒. วิเคราะห์โครงการ
๑๓. สรุปรายงาน นำเสนอคณะกรรมการกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๔. กำหนดแผนงานขั้นต่อไป

กลยุทธ์การพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีจำนวน ๙ แห่งตั้งอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ จากการวิเคราะห์ในบทที่ ๓ สามารถสรุปจุดอ่อน (Weakness) จุดแข็ง (Strength) อุปสรรค (Threats) และโอกาส (Opportunities) ได้ดังนี้

จุดอ่อน

๑. การจัดตกแต่งสถานที่ ไม่ทันสมัย ไม่สามารถดึงดูด หรือจูงใจ ลูกค้า
๒. แสงสว่างมากเกินไป และเป็นระบบแสง Fluorescent (แสงนีออน) ที่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายจำนวนมาก
๓. ระบบเสียง ไม่สร้างบรรยากาศในการจับจ่าย

๔. การวางผังสินค้า และการจัดเรียงไม่ทันสมัยตามระบบการบริหารจัดการพื้นที่ (Floor Management) สมัยใหม่ ที่ผังสินค้า (Schematic) และการจัดเรียง (Plan-O-Gram) ต้องสัมพันธ์กับยอดขาย

๕. การจัดวางผัง ตำแหน่งร้าน การตกแต่งร้านของผู้เช่า ไม่เป็นแนวคิดเดียวกับ PX

๖. ขาดประสิทธิภาพการบริหารพื้นที่ (Floor Management) พื้นที่มากเกินไป แต่ผลตอบแทนต่อพื้นที่ต่ำ

๗. ขาดประสิทธิภาพการบริหารคลังสินค้า (เนื่องจากต้องซื้อสินค้าเป็นเงินสด)

๘. ขาดความหลากหลายของสินค้า ที่อยู่ในความต้องการของลูกค้า (ครอบครัวกำลังพล)

อุปสรรค

๑. เจ้าหน้าที่ ขาดความรู้ ความชำนาญในการบริหารกิจการสวัสดิการ PX เพื่อกำลังพล และครอบครัว

๒. ขาดความร่วมมือ ส่งเสริมจากผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่ายสินค้า (Suppliers) ในเรื่องสินค้า สินเชื่อ การส่งเสริมการขาย เจ้าหน้าที่แนะนำสินค้า (PC)

จุดแข็ง

๑. ความสะดวก สบาย ใกล้ครอบครัว กำลังพล

๒. สะดวก สบาย ในการได้รับสินเชื่อ

โอกาส

๑. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เป็นหน่วยงานสำคัญและเข้มแข็งในการสร้างขวัญ กำลังใจ (อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน) ให้แก่กำลังพล และครอบครัว

๒. สามารถสร้างคุณภาพมนุษย์ อาชีพ รายได้ อย่างมั่นคง มั่นคง และยั่งยืนได้ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐

๓. สามารถขยายกิจการสวัสดิการ PX ให้ครอบคลุมได้ทุกหน่วยงานกองทัพบก

๔. สามารถจำหน่ายสินค้าจำเป็นแก่การครองชีพให้กำลังพลและครอบครัวได้ในราคาเท่าทุน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สิน

นอกจากจะเป็นร้านค้าเพื่อสวัสดิการ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงาน ภายในกองทัพบก และบุคคลภายนอกแล้ว เรายังสามารถพัฒนาให้กิจการทั้ง ๔ แห่งเป็นหน่วยเสริมสร้าง อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน โดยการสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งชุมชน ลดภาระหนี้สิน ให้แก่ ครอบครัว บุตรหลานกำลังพล อีกทั้งยังสร้างชาติให้มั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การกีฬา การพัฒนามนุษย์ได้อีกโสดหนึ่ง ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐

การสร้างเสริมอาชีพ รายได้ เพื่อความมั่นคง และยั่งยืน

สินค้าอุปโภค บริโภคที่ผลิตจากโครงการนำร่อง

๑. นำสินค้าที่ผลิตได้จาก โครงการนำร่อง เข้าจำหน่ายในร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกในราคาสวัสดิการ เพื่อข้าราชการ และพนักงานกองทัพบก (ราคาจำหน่ายจะกล่าวต่อไปในเรื่องกลยุทธ์ราคา)

๒. กำหนดราคารับซื้อผลิตภัณฑ์ จากโครงการนำร่อง เป็นราคาที่ยุติธรรมทั้งผู้ผลิตและผู้รับซื้อ

๓. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ชำระค่าสินค้าให้แก่ผู้ผลิตภายในโครงการ ภายใน ๑๕ วัน

๔. แปรรูปวัตถุดิบเพื่อการบริโภคที่เหลือจำหน่าย ให้เป็นอาหารสำเร็จรูป จำหน่ายเป็นสวัสดิการต่อไป

เป็นการสร้างเสริมอาชีพ สร้างงานและรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่ครอบครัว บุตรหลาน กำลังพลภายในกองทัพบก

สินค้าอุปโภค บริโภคที่ผลิตจากภายนอก

๑. กิจการสวัสดิการร้านค้า PX จัดสถานที่ให้ผู้ผลิตสินค้าจากภายนอก (สินค้าที่ยังไม่สามารถผลิตได้จากโครงการนำร่อง) อาทิผลิตภัณฑ์ที่ได้จาก เนื้อสัตว์ต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์ จากสัตว์ เช่น เนื้อหมู ไก่ โค ไข่ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเช่น ปลา กุ้ง ปู เป็นต้น

๒. ให้ผู้ผลิตสินค้าอุปโภค บริโภคจากภายนอกเช่าสถานที่ในราคาต้นทุน โดยมีเงื่อนไขต้องจำหน่ายสินค้าภายในร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกในราคาควบคุมของกิจการสวัสดิการ (ต่ำกว่าราคาจำหน่ายทั่วไปไม่น้อยกว่า ๒๐%) เนื่องจากสถานที่จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภคทั่วไป (Supermarket) คิดค่าใช้จ่ายจากผู้ผลิตโดยคำนวณจากยอดขายสินค้าในแต่ละเดือนไม่น้อยกว่า ๓๕% ของยอดจำหน่ายสินค้ารวม (ไม่รวมค่าแรกเข้า)

๓. สินค้าที่นำมาจำหน่ายโดยผู้ผลิตจากภายนอกต้องเป็นสินค้าสด ใหม่ มีอายุไม่ต่ำกว่า ๙๐% ของอายุผลิตภัณฑ์ ยกเว้นสินค้าสดต้องผลิตวันต่อวันเท่านั้น

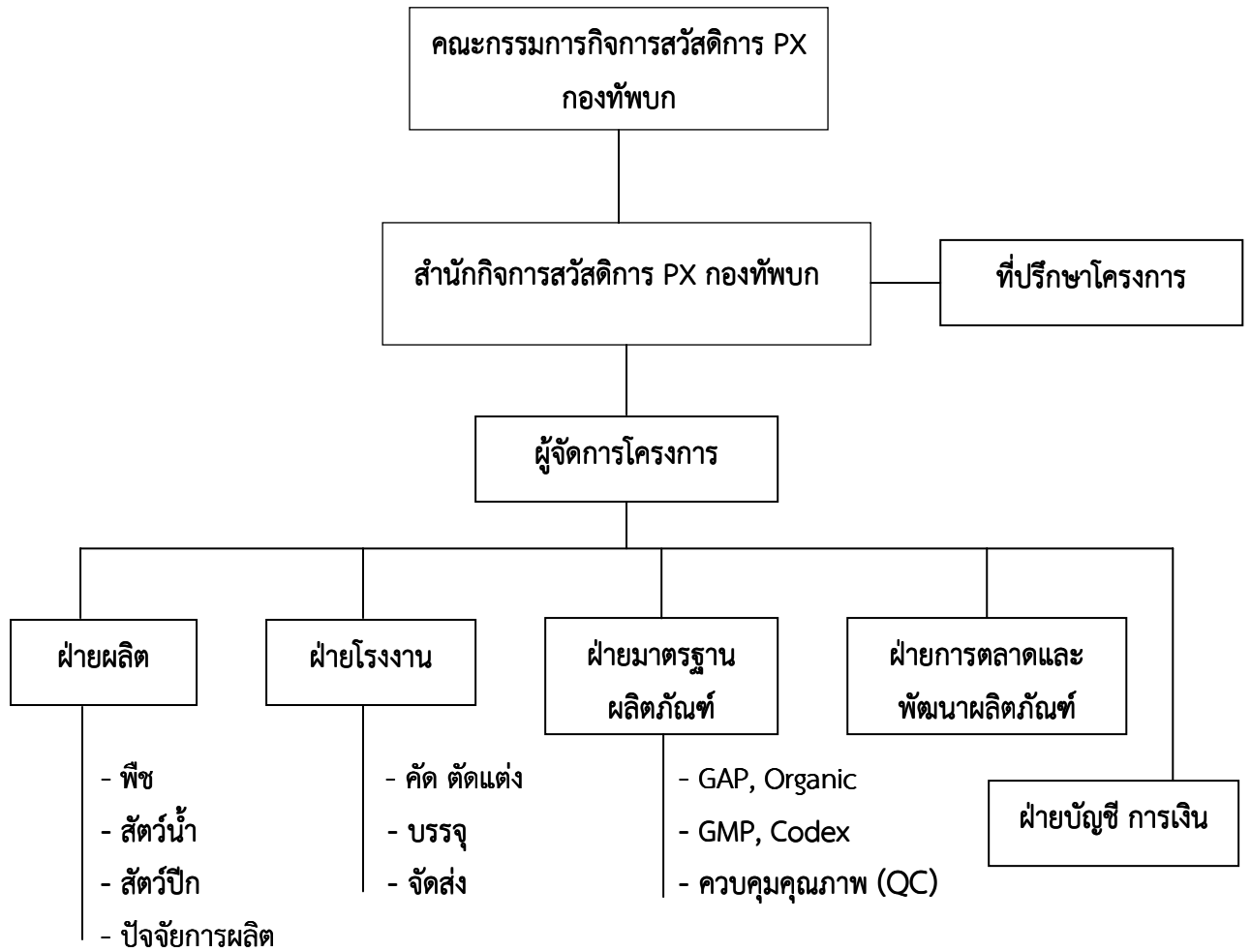
๔. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกชำระค่าสินค้าให้ผู้ผลิตจากภายนอกภายใน ๑๕ วัน จะเห็นว่ากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สามารถลดค่าครองชีพ ลดภาระหนี้สินได้อย่างยั่งยืนให้แก่ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของกองทัพ ได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นการสร้างกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่รับเป็น อำนวยกำลังรบที่ไว้ตัวตนอย่างแท้จริง

โครงสร้างหน่วยงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการฯ

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการอย่างยั่งยืน และมั่นคง ไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากผู้รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ ดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งให้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างคุ้มค่าที่สุดทั้งทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากร

ปัจจัยการผลิต และการเงิน ผลตอบแทนที่ได้แก่กำลังพลและครอบครัว จึงต้องกำหนดโครงสร้างหน่วยงานเพื่อกำหนดนโยบาย และความรับผิดชอบดังนี้

แผนภาพที่ ๔-๑ โครงสร้างหน่วยงาน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก

หน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกได้แก่

๑. กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานของโครงการฯ ร่วมกับคณะกรรมการกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก

๒. กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานร่วมกับร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกเพื่อพัฒนาระบบกิจการร้านค้า และนำสินค้าจากโครงการ สินค้าภายนอกเข้าสู่ระบบจัดจำหน่าย

๓. กำหนดนโยบายผลตอบแทนเจ้าหน้าที่ในโครงการ
๔. กำหนดนโยบายความร่วมมือจากหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน ฯลฯ เพื่อฝึกอบรมพัฒนา มาตรฐานและระบบการผลิต
๕. กำหนดแผนขยายงานเพื่อให้กิจการสวัสดิการครอบคลุมกำลังพล กองทัพบกและครอบครัว

ที่ปรึกษาโครงการ

ที่ปรึกษาโครงการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก อาจจะเป็นบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิในกองทัพ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จากภายนอกเพื่อให้คำปรึกษา ดำเนินการแก่ สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกตามความเหมาะสมแต่ละกิจกรรม อาทิ การเพาะปลูก การเพาะเลี้ยง การจัดการโรงงานคัต ตัดแต่ง และบรรจุสินค้า การสร้างตราสินค้า และความเชื่อมั่น การบริหารกิจการร้านค้าสวัสดิการ PX

ผู้จัดการโครงการ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

๑. วางแผนปฏิบัติงาน ให้สัมฤทธิ์ผลตามนโยบายของคณะกรรมการกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก
๒. วางแผนผลิตและพัฒนาสินค้าให้ ตรงตามความต้องการ อีกทั้งเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจของกำลังพล และครอบครัว
๓. ปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนด
๔. พัฒนาโครงการให้ได้มาตรฐานสากล ที่ทั่วโลกยอมรับ
๕. สร้างผลตอบแทนให้เจ้าหน้าที่ มีรายได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน
๖. ประสานหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผลผลิต และสินค้าให้ได้ มาตรฐานสากล
๗. ร่วมกับฝ่ายตลาด ขยายตลาดสินค้าโครงการสู่ภายนอก (นอกร้านค้า สวัสดิการ PX กองทัพบก)
๘. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก
๙. กำหนดผลตอบแทนเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

ฝ่ายผลิต

เป็นอีกฝ่ายหนึ่งที่มีความสำคัญ ในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสู่กระบวนการคัต ตัด แต่งและบรรจุต่อไป ต้นทุนสินค้าที่ขายจะสูงหรือต่ำนั้น ฝ่ายผลิตมีหน้าที่พัฒนาต้นทุนสินค้าให้มี ศักยภาพ ในการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้แก่ทั้งสมาชิกผู้ร่วมโครงการและกำลังพล ฝ่ายผลิตจึงมี หน้าที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. วางแผนพัฒนาพื้นที่เพาะปลูก หรือเพาะเลี้ยงให้เหมาะสมกับสินค้าที่จะผลิต

๒. วางแผนเพาะปลูก เพาะเลี้ยงให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามกำหนด และเป็นที่ต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

๓. พัฒนาระบบการเพาะปลูก เพาะเลี้ยงให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (Organic, GAP-Good Agricultural Practice)

๔. พัฒนาผลผลิตให้ได้ผลตอบแทนต่อไร่สูงสุด และต้นทุนต่ำสุด ภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายโรงงาน

คุณภาพสินค้าที่จะนำออกวางจำหน่ายร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกต้องเป็นสินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อให้กำลังพลและครอบครัว ดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ฝ่ายโรงงานจึงมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. คัด ตัดแต่งสินค้า ให้มีลักษณะ พร้อมบริโภค

๒. พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้มีคุณภาพเหมาะสมกับสินค้าแต่ละชนิด

๓. พัฒนาลากให้มีมาตรฐานสากลบนบรรจุภัณฑ์

๔. พัฒนาระบบ กระบวนการและโรงงานคัด ตัดแต่ง และบรรจุให้ได้มาตรฐาน

GMP-Good Manufacturing Practice

๕. ร่วมมือกับฝ่ายผลิต พัฒนาเศษวัตถุดิบให้เป็นปัจจัยการผลิต

๖. วางแผนจัดส่งสินค้าไปยังร้านค้าสวัสดิการในเวลาที่เหมาะสม และรักษา

คุณภาพสินค้าตลอดระยะเวลาจัดส่ง

ฝ่ายมาตรฐานผลิตภัณฑ์

เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพภายใต้มาตรฐานสากล ฝ่ายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จึงต้องมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดมาตรฐานการผลิตให้เป็นไปตามระบบมาตรฐานสากลที่รองรับ อาทิ – Organic , GAP และ GMP , HACCP เป็นต้น

๒. กำหนดมาตรฐานการผลิตและมาตรฐานสินค้าให้กับสินค้าสำเร็จรูปที่จะวางจำหน่ายทุกชนิด

๓. พัฒนาระบบการผลิตให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานสากลระดับสูงสุด

๔. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบรรจุให้แก่เจ้าหน้าที่โครงการ

๕. ดำเนินการขอการรับรองมาตรฐานการผลิตจากหน่วยงานรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายการตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ฝ่ายการตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นอีกฝ่ายหนึ่งที่สำคัญในการนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาด (ร้านค้าสวัสดิการ PX) และร้านค้าอื่น ๆ ที่เหมาะสม อีกทั้งยังมีหน้าที่พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของลูกค้า และสามารถแข่งขันได้จึงมีบทบาทและหน้าที่ต่อไปนี้

๑. กำหนดกลยุทธ์ เป้าหมายการจำหน่าย และช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า

๒. จำหน่ายสินค้า
๓. กำหนดกลยุทธ์ส่งเสริมการขาย
๔. พัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยและเป็นที่ต้องการของลูกค้า
๕. ร่วมกับฝ่ายบัญชี การเงิน กำหนดกลยุทธ์ราคาจำหน่ายสินค้าและส่งเสริม

การขาย

๖. ขยายตลาดสินค้าโครงการ
๗. หน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการตลาด และพัฒนาผลิตภัณฑ์

ฝ่ายบัญชี การเงิน

เป็นฝ่ายหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการ สรุปรายรับ รายจ่ายโครงการ อันเป็นการพิจารณาผลการดำเนินงานของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดวิธีหนึ่ง จึงมีหน้าที่และบทบาทในการดำเนินงานต่อไปนี้

๑. บันทึกรายรับ รายจ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินกิจการของโครงการให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และถูกต้องตามกฎหมาย

๒. สรุปรายรับรายจ่ายต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนดเสนอผู้มีอำนาจรับผิดชอบ

๓. ทำแผนรายรับ รายจ่าย (Cash Flow)
๔. ควบคุมรายรับ รายจ่ายให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
๕. กำหนดวงเงินสตย่อย
๖. รับ-จ่ายเงิน
๗. จัดทำงบประมาณประจำปี
๘. วางแผนการใช้เงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
๙. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงินการบัญชี

การผลิต ฝึกอบรม ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ

หลังจากสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ได้รับอนุมัติโครงการและ งบประมาณ ดำเนินการแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือกำหนดสินค้านำร่อง ต้องกำหนดสถานที่ผลิต กำหนดบุคคลากร ผู้รับผิดชอบ บรรจุเจ้าหน้าที่ตามตำแหน่งโครงสร้างองค์กร ประสานงานกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ อาทิกรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน ฯลฯ เพื่อจัดเจ้าหน้าที่ก่อสร้างโรงเรือน สถานที่ที่จำเป็นแก่ การปฏิบัติงาน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้ปฏิบัติงาน วิทยากรในการอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก (ครอบครัวกำลังพล) ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ จนกระทั่งสมาชิกสามารถผลิตสินค้าได้เองตาม มาตรฐาน ภายใต้การควบคุมของวิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ

วางแผนการผลิต และควบคุมคุณภาพ

เมื่อสมาชิกโครงการอันได้แก่ ครอบครัวกำลังพลสามารถปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นการ เพาะปลูก หรือเพาะเลี้ยง ได้ตามมาตรฐานของวิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ แล้ว ต่อไปจึงเป็นการ

วางแผนผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับการจำหน่ายของร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบก และอาจวางจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวในบริเวณสถานที่เพาะปลูกได้อีกโสดหนึ่งด้วย

ในขั้นตอนการผลิตนี้ฝ่ายควบคุมคุณภาพต้องเข้ามามีส่วนในการควบคุมคุณภาพการเพาะปลูก หรือเพาะเลี้ยงให้ผลผลิตมีมาตรฐานสากลกำหนด โดยต้องร่วมมือกับฝ่ายผลิต ทำความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานสินค้าก่อนกระบวนการผลิตจะเริ่มขึ้น และต้องร่วม กับฝ่ายการตลาดในการจัดการกับสินค้าที่มีลักษณะไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

นอกจากนี้ต้องร่วมมือกับฝ่ายผลิตอื่น ๆ ในการที่จะนำเศษผลผลิตไปผลิตเป็นสินค้าอื่น ๆ ต่อไปอาทิเช่นเศษผักที่ตัดแต่งแล้วไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ หรือปัจจัยการผลิตอื่น ๆ เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น

สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีหน้าที่ต้องวางแผนการผลิตสินค้าให้เหมาะสมกับแต่ละสภาพภูมิศาสตร์ อาจจำเป็นต้องกระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ อาทิการเพาะปลูกพืชผัก อาจดำเนินการได้ที่ภาคกลาง หรือภาคเหนือตามชนิดของพืชนั้น ข้าวอาจกำหนดพื้นที่เพาะปลูกได้ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือสินค้าประมงอาจเพาะเลี้ยงได้ที่ภาคกลาง เป็นต้น

ดังนั้นแผนการกำหนดสถานที่ผลิต นอกจากจะต้องคำนึงถึง สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวกำลังพลแล้วยังต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพในการกระจายสินค้าอีกโสดหนึ่งด้วย

สร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์

เพื่อให้สินค้าที่ผลิตออกจากโครงการได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอก การสร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์จึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากสินค้าที่ผลิตเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบแล้ว การสร้างตราสินค้า นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นเพาะนอกจากจะสร้างการจดจำในตัวสินค้าให้แก่ลูกค้าแล้ว ยังสามารถสร้างความเชื่อมั่นในการเลือกซื้อสินค้าครั้งต่อ ๆ ไปของลูกค้าได้อีกด้วย

การสร้างตราสินค้านั้นสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกควรสร้างเป็นตราเดียวกันทั้งประเทศ และเป็นตราที่สำนักกิจการฯ ให้การยอมรับ ว่าเป็นสินค้าที่ผ่านกระบวนการผลิต บรรจุภายใต้มาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแล้ว

ยุทธศาสตร์ราคาและการแข่งขัน

ราคา (Price) เป็นจำนวนเงินที่บุคคลจ่ายเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการ เป็นมูลค่าที่ผู้บริโภคจ่ายเพื่อแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สินค้า หรือบริการ และราคาเป็นสิ่งที่กำหนดมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในรูปที่เป็นตัวเงิน

ราคาเป็นตัวสร้างให้เกิดรายได้จากการขายและกำไร ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญมากที่ต้องกำหนดราคาให้เหมาะสมเพื่อความอยู่รอดของกิจการ และสร้างขวัญ กำลังใจให้แก่กำลังพลและครอบครัว

ความสำคัญของราคา

เมื่อผู้บริโภคยอมรับราคาสินค้าหรือบริการที่เรากำหนด ย่อมทำให้สินค้าและบริการขายดี ทำให้กิจการดำรงและอยู่รอดได้ ขณะเดียวกันร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกจำเป็นต้องมองถึงขวัญกำลังใจ อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน การตั้งราคาจึงมีความสำคัญ กว่ากิจการจำหน่ายสินค้าทั่วไป

กลไกราคาเป็นเครื่องมือที่ทำให้การจัดสรรทรัพยากรการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพในการผลิต ฉะนั้นราคาของสินค้าจึงถูกกระทบด้วยราคาที่ต้องจ่ายให้กับปัจจัยการผลิต

ผู้บริโภคโดยทั่วไปมีความเชื่อว่าสินค้าคุณภาพดีจะมีราคาสูงกว่าสินค้าที่คุณภาพต่ำ แต่ในมุมมองของสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกเห็นว่า สินค้าคุณภาพดีแต่ราคาสวัสดิการจะเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่กำลังพลและครอบครัว ให้ดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติ ศักดิ์ศรี

ราคาสินค้าที่จำหน่ายเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถบ่งบอกถึงความสำเร็จและความอยู่รอดของโครงการได้ การตั้งราคาต่ำเกินไปอาจ ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่ยั่งยืนแก่สมาชิกและโครงการ เช่นเดียวกันกับการตั้งราคาที่สูงเกินไป อาจเป็นเหตุให้สินค้าไม่สามารถจำหน่ายได้ ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์ราคาจึงเป็นความจำเป็นที่ต้องได้รับการพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบ อาทิ ต้นทุนการผลิต ต้นทุนขาย ต้นทุนดำเนินการ ราคาคู่แข่ง พันธุ์กรรม ผู้บริโภค ภาพพจน์ของสินค้าที่จำหน่าย เป็นต้น

วัตถุประสงค์ในการตั้งราคา

ในการตั้งราคาเราสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

๑. เพื่อสร้างรายได้ (Total revenue)
๒. มุ่งเน้นกำไร (Profit)
๓. มุ่งยอดขาย (Sales-Quantity)
๔. มุ่งการแข่งขัน (Competition)
๕. มุ่งเน้นด้านสังคม (Social)
๖. มุ่งเน้นที่ภาพลักษณ์ (Image)

ในกรณีการตั้งราคาของสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกอยู่นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ทั่วไป ได้แก่

๗. มุ่งเน้นการสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน (Intangible force)
๘. กำลังพลและครอบครัวดำรงชีพในสังคมได้อย่างมีเกียรติ และศักดิ์ศรี (สร้างรายได้และลดภาระหนี้สิน)

อย่างไรก็ตามเพื่อให้เป็นการเสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ที่ยั่งยืนแก่ครอบครัวกำลังพล กลยุทธ์ราคาสำหรับสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกจึงควรเป็นดังนี้

๑. ต้องกำหนดราคาจำหน่ายสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพในราคาเท่าทุน (ต้นทุนสินค้า+ค่าใช้จ่ายดำเนินการ) ให้แก่กำลังพลและครอบครัว โดยกำหนดกลยุทธ์เพื่อปฏิบัติดังนี้
 - ๑.๑ กำหนดกลุ่มสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพว่าประกอบด้วยสินค้าใดบ้าง
 - ๑.๒ กำหนดชนิดสินค้าที่จะจำหน่ายราคาเท่าทุน

๑.๓ กำหนดจำนวนหรือตราสินค้าที่จะจำหน่ายราคาเท่าทุน

๑.๔ กำหนดจำนวนที่สมาชิก กำลังพลและครอบครัวจะสามารถซื้อสินค้าเหล่านี้ได้ต่อเดือน

๒. สินค้าจำเป็นอื่น ๆ นอกจากข้อ ๑ จากผู้ผลิตภายนอกที่นำมาจำหน่ายในร้านค้าสวัสดิการ อาทิ ข้าวสาร หมู เนื้อ ไก่ ปลา ไข่ เป็นต้นให้จำหน่ายได้ในราคาที่ถูกลงกว่า Supermarket ได้ไม่น้อยกว่า ๒๐% (Supermarket คิดค่าใช้จ่ายจากผู้นำสินค้าไปจำหน่าย ไม่ต่ำกว่า ๓๕%) เนื่องจากร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกไม่คิดราคาค่าเช่าพื้นที่ หรือคิดราคาต่ำมาก (เฉพาะค่าสาธารณูปโภคเท่านั้น) แต่ผู้จำหน่ายจากภายนอกเหล่านั้นต้องจำหน่ายสินค้าในราคาที่น่าดึงดูดใจกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกควบคุม

๓. สินค้าอื่น ๆ ที่ไม่เป็นสินค้าจำเป็นแก่การครองชีพ แต่จำเป็นแก่การดำรงอยู่ได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีของกำลังพล ให้กำหนดกลยุทธ์ราคาเพื่อสวัสดิการเช่นเดียวกับข้อ ๒.

แผนการเงินและงบประมาณ (เงินยืม) ที่ต้องใช้ในโครงการ

สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกในฐานะผู้ดำเนินโครงการ ต้องจัดทำแผนปฏิบัติงานและงบประมาณดำเนินการ ในระยะ ๑-๓ ปีแรก เพื่อเป็นเงินยืมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกองทัพบก

หลังจากดำเนินโครงการพื้นฐานระยะ ๓ ปีแล้วโครงการมีหน้าที่ต้องชำระคืนเงินยืมทั้งหมดตามระยะเวลาชำระคืนที่ตกลงกับกองทัพบก

แผนกระจายสินค้าโครงการ

การกระจายสินค้าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการโลจิสติกส์ (Logistics) หมายถึงกระบวนการไหล (Flow) ของสินค้า หรือวัตถุดิบจากจุดเริ่มต้น ไปยังจุดที่มีการใช้สินค้าหรือวัตถุดิบนั้น The Council of Logistics Management (CLM) องค์กรด้านวิชาชีพด้าน โลจิสติกส์ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้ความหมายของการจัดการด้านโลจิสติกส์เอาไว้ว่า

“กระบวนการในการวางแผน ดำเนินการ และควบคุมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเคลื่อนย้าย การจัดเก็บสินค้า บริการ และสารสนเทศจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดที่มีการใช้งาน โดยมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค”

โลจิสติกส์เริ่มเป็นที่รู้จักและได้รับความสำคัญในครั้งแรกสืบเนื่องจากชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๒ และต่อมาคือในสงครามอ่าวเปอร์เซียระหว่างปี ๑๙๙๐-๑๙๙๑ ซึ่งความสามารถในการกระจายและจัดเก็บยุทธภัณฑ์ และกำลังพลอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นกุญแจสำคัญในชัยชนะของกองทัพครั้งนั้น

ศาสตราจารย์ Peter Drucker ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจ นักเขียนกล่าวว่า “โลจิสติกส์เป็นพรมแดนโอกาส ชั้นสุดท้าย (The Last Real Frontiers of Opportunities) ขององค์กรที่ต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้เองที่ได้หลอมรวมกันสร้างความน่าสนใจในโลจิสติกส์

ปัจจุบันการเปลี่ยนหัวอำนาจจากผู้ผลิตไปยังผู้ค้าปลีก ผู้ค้าส่ง และผู้แทนจำหน่ายได้สร้างผลกระทบอย่างมากต่อการกระจายสินค้า เมื่อมีการแข่งขันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสินค้า

อุปโภค บริโภค ทำให้เกิดผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อผู้จัดส่งสินค้า และผู้ผลิต ทำให้การแข่งขันรุนแรงมากขึ้น

การกระจายสินค้า (Channel of Distribution) หมายถึงหน่วยงานภายในหรือภายนอกองค์กรทำหน้าที่สนับสนุนกิจกรรมที่สำคัญทางการตลาดได้แก่ การซื้อ การขาย การขนส่ง การเก็บรักษาสินค้า การตัดแยกสินค้า การสนับสนุนทางการเงิน การให้ข้อมูลทางการตลาด เป็นต้น

โครงสร้างการกระจายสินค้าจะถูกกำหนดจากหน้าที่ทางการตลาดที่อยู่ภายในองค์กรนั้น ๆ บางแห่งอาจทำหน้าที่ขนส่งสินค้าจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่นระยะแรกของโครงการกระจายสินค้า สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก

ทั้งนี้โครงสร้างการกระจายสินค้าจะมีผลกระทบต่อ

๑. ความสามารถในการควบคุมผลการปฏิบัติงานของหน้าที่ทางการตลาด
๒. ความรวดเร็วในการขนส่ง และการติดต่อสื่อสาร
๓. ต้นทุนการดำเนินงาน

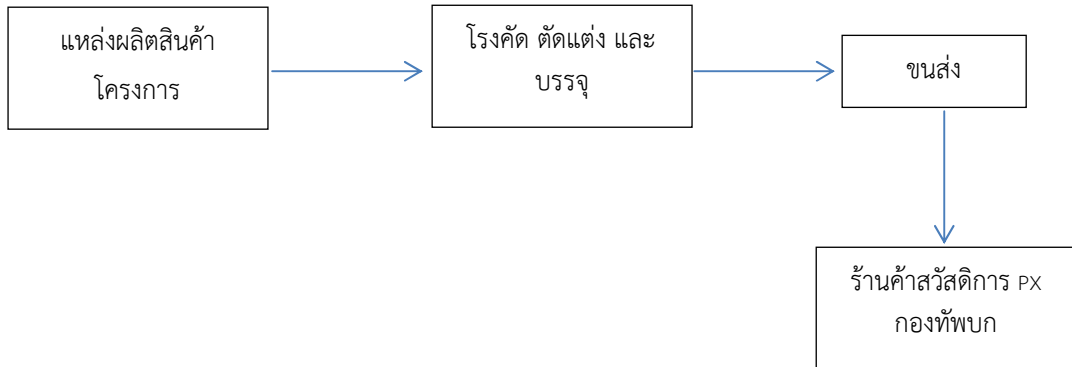
เหตุผลที่ต้องมีโครงสร้างการกระจายสินค้าได้แก่

๑. เพื่ออรรถประโยชน์ด้านเวลา (Time Utility) สถานที่ (Place Utility) และการเป็นเจ้าของ (Possession Utility)
๒. โครงสร้างการกระจายสินค้าที่ดีจะช่วยให้การตัดแยกและแบ่งประเภทสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. กิจการร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกสามารถจำหน่ายสินค้าได้อย่างต่อเนื่อง
๔. โครงสร้างการกระจายสินค้าที่ดีจะช่วยให้ลูกค้าสามารถเลือกซื้อสินค้าได้ด้วยความสะดวกพอใจ

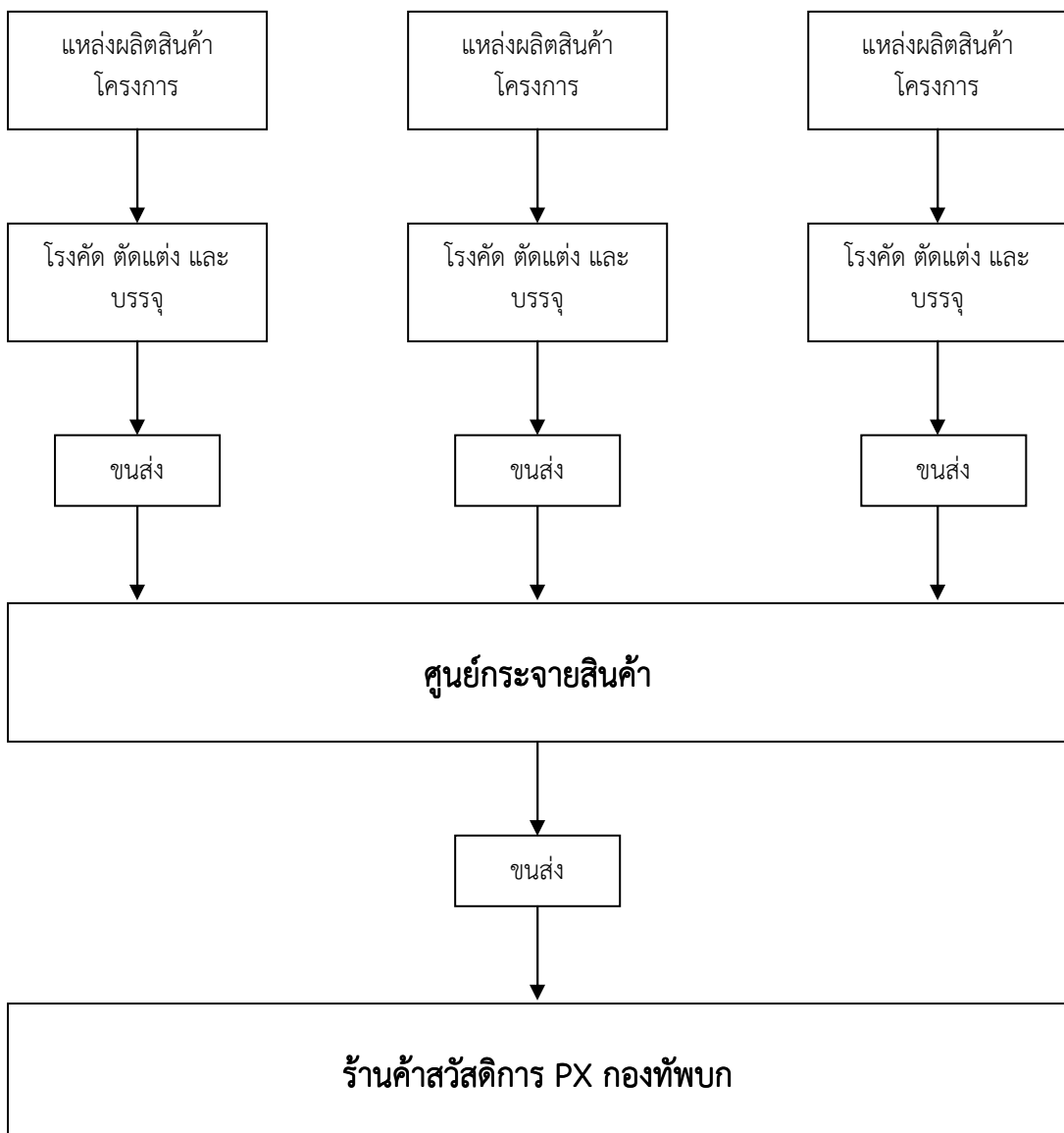
ในที่นี้จะกล่าวถึงสินค้าที่ผลิตจากโครงการเท่านั้น ไม่รวมสินค้าที่ผลิตและจำหน่ายโดยผู้ผลิตภายนอกเนื่องจากมีแหล่งผลิตสินค้าที่กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ การกำหนดนโยบายและแผนการกระจายสินค้าสู่กิจการร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกจึงต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับสินค้าโครงการหลวง ดอยคำ ทั้งสินค้าสดและสินค้าแปรรูปจากแหล่งผลิตภาคเหนือ กระจายสู่ร้านค้าต่าง ๆ ทั่วประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคงคุณค่าของสินค้าได้จนถึงมือลูกค้า

ในระยะแรกของการดำเนินโครงการ จึงต้องกระจายสินค้าตามที่ตั้งของร้านค้าสวัสดิการ จากนั้นจึงขยายตัวสู่ร้านค้าอื่น ๆ ตามความจำเป็นต่อไป

แผนภาพที่ ๔-๒ ช่องทางการกระจายสินค้าระยะแรกที่สินค้าผลิตจากโครงการเดียว

แผนภาพที่ ๔-๓ ช่องทางการกระจายสินค้า สำหรับสินค้าที่ผลิตจากหลายโครงการ

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดมาก่อนอาจส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการกระจายสินค้า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความต้องการของ กำลังพล และครอบครัว หรือลูกค้าภายนอก โครงสร้างการกระจายสินค้าจึงต้องปรับปรุงเพื่อประสิทธิภาพ

การประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพของการกระจายสินค้าได้แก่ ต้นทุนต่อหน่วยสน การกระจายสินค้า ความผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ สัดส่วนของสินค้าที่เสียหาย สูญหาย ระดับการประสานงานในช่องทางจำหน่าย ระดับความขัดแย้งในช่องทางจำหน่าย เปรียบเทียบผลงานที่เกิดขึ้นจริงกับแผนที่กำหนดไว้ ความสามารถในการทำกำไรของการกระจายสินค้า เป็นต้น

ดัชนีชี้วัด ความสำเร็จโครงการ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor: KSF) คือ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ต้องทำให้มีหรือให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นการกำหนดหลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่องค์กรจะมีปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นตัวชี้วัด ที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ผลลัพธ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยแห่งความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือวิธีการฝึกการแยกแยะ และวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายการประกอบการที่เหนือกว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้น ๆ

องค์ประกอบของ Key Success Factor

องค์ประกอบภายนอก

๑. เพื่อให้การบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลัก Good Governance จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร

๒. ความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการตรวจสอบภายใน และประเมินระบบควบคุมภายในความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการตรวจสอบภายใน และประเมินระบบควบคุมภายในของหน่วยงานต่าง ๆ องค์ประกอบภายใน

๓. มีแผนการตรวจและมีแนวทางการตรวจที่ชัดเจน ช่วยให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบฯ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ความเชี่ยวชาญของบุคลากรงานในหน้าที่ มีความรู้ในงานที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี

๕. การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันเวลา

๖. การมีระบบควบคุมภายในที่ดี

๗. การมีระบบบริหารจัดการงบประมาณที่ดี

ข้อดีของ KSF

เป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้บริหารมีส่วนร่วม และ ให้ความสนใจต่อการกำหนด KSF

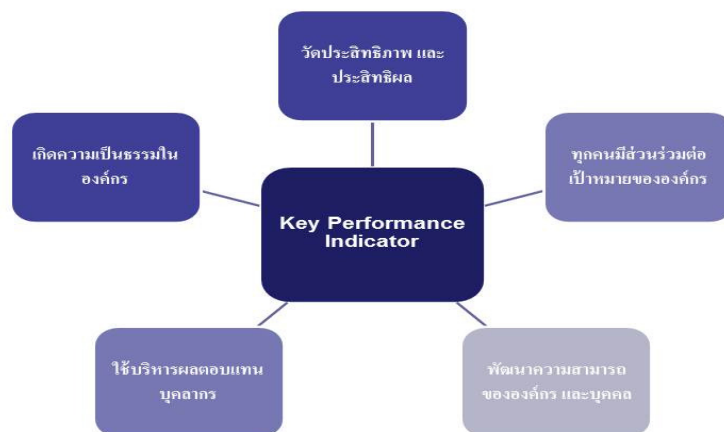
ดัชนีชี้วัดความสำเร็จโครงการ (Key Performance Indicators-KPI)

KPI: Key Performance Indicators คือตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน หรือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะหลัก หรือบางแห่งก็เรียกว่าตัวชี้วัดผลงานหลัก เป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยประเมินผลความสำเร็จขององค์กรได้ชัดเจนมากขึ้น ธุรกิจหลายแห่งมีการกำหนดตัวชี้วัดผลงานตั้งแต่ระดับองค์กร และแตกลงมาสู่ระดับฝ่าย แผนก ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ มักจะเป็นเครื่องมือในการบอกว่าหน่วยงานนั้นๆ ทำงานได้ตามเป้าหมายหรือได้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดผลงานที่กำหนดหรือไม่ ถ้าทำได้ก็หมายความว่าผลงานของหน่วยงานนั้นเป็นที่น่าพอใจ หรือมีผลงานที่ได้มาตรฐาน แต่สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้เลยก็คือ การที่หน่วยงานจะสามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้นั้น พนักงานในหน่วยงานจะต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้หน่วยงานได้ผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น พนักงานในหน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดผลงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลงานของพนักงานแต่ละคนว่า ทำงานขนาดไหนจึงจะได้มาตรฐานที่กำหนด

องค์ประกอบของ Key Performance Indicator

๑. วัตถุประสงค์ (Objective) หรือผลสัมฤทธิ์ (Result)
๒. ตัวชี้วัด (Indicators)
๓. เป้าหมายหรือมาตรฐาน (Target or Standard)
๔. เกณฑ์การวัด (Criteria)

แผนภาพที่ ๔-๔ วัตถุประสงค์ของ KPI

ที่มา: สืบค้นเนื้อหาในการบรรยายโดยอาจารย์รัตนา กลั่นแก้ว 14 พ.ค. 2547

ที่มา : ดัดแปลงเนื้อหาในการบรรยายโดยอาจารย์รัตนา กลั่นแก้ว ,๒๕๔๗

ประโยชน์ของ KPI

๑. มีความไว้วางใจในการตอบสนอง การเปลี่ยนแปลง ติดตาม และแสดงผล
๒. สามารถนำไปเพื่อการเปรียบเทียบ และประเมินได้
๓. มีความชัดเจน และเข้าใจได้ (ไม่กำกวม หรือคลุมเครือ)
๔. สามารถประสานและถ่ายทอด จุดมุ่งหมายขององค์กร ไปยังหน่วยงาน และบุคลากรได้ในที่สุด
๕. สนับสนุนการประเมินอนาคต และรายงานผลในอดีต
๖. ความเป็นไปได้ในการได้มา และความคุ้มค่าของข้อมูล
๗. สามารถสะท้อนหรือเชื่อมโยงกับ ความคาดหวัง-ความต้องการของลูกค้า, คุณภาพ-การควบคุม และการยกระดับคุณภาพ, ความสามารถในการแข่งขันได้ และจุดมุ่งหมายหลักขององค์กร
๘. สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์/พันธกิจ/กลยุทธ์
๙. วัดเป็นตัวเลขได้ แต่ถ้าจำเป็น (โดยเฉพาะในงานด้านทรัพยากรมนุษย์) อาจใช้แค่ยืนยันได้ก็เพียงพอ
๑๐. สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากไม่เหมาะสม
๑๑. มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนทุกตัววัด

ปัจจัยสำคัญ ๙ ประการที่ต้องปฏิบัติก่อนการชี้วัด เพื่อลดความเสี่ยงในการปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจในปัจจัยทั้ง ๙ ปัจจัย ดังต่อไปนี้

๑. Internal Approach

การ ที่จะทำให้โครงการด้านการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องมาจากความร่วมมือของบุคลากรภายในบริษัทตั้งแต่ ผู้บริหารระดับสูงถึงพนักงานทุกคนที่เกี่ยวข้องซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการปฏิบัติตามแผนการที่กำหนด (Implement) โดยเฉพาะฝ่ายความมั่นคงปลอดภัยและฝ่ายที่ปรึกษาเท่านั้น ผู้ปฏิบัติมีความจำเป็นต้องมีความเชื่อ (Believes) เสียก่อนจึงจะสามารถนำไปสู่ทัศนคติ (Attitudes) ในเชิงบวก และจะส่งผลให้พฤติกรรม (Behavior) ออกมาในที่สุด

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดในการให้ความเข้าใจและเพื่อให้เกิดความตระหนักในประโยชน์การกำหนด KPI จึงควรฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องในแนวทาง “AT&E” ได้แก่ “Awareness Training & Education” ซึ่งเป็นแนวทางฝึกอบรมตามมาตรฐานของ NIST SP๘๐๐-๕๐ “Building an Information Technology Security Awareness and Training Program” จะช่วยทำให้การปฏิบัติตามแผน (Implement) เป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้น เพราะได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทำจากความเข้าใจของตนเอง ไม่ได้เกิดจากการบังคับให้ทำโดยไม่มี ความเข้าใจ

๒. Management Support

ผู้บริหารระดับสูงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งยวดในความสำเร็จของโครงการ เพราะตามหลักการบริหารตามแนว “Governance, Risk Management and Compliance” (GRC) แล้ว

ผู้บริหารระดับสูงควรต้อง “สนับสนุน” และ “ใส่ใจ” กับโครงการดังกล่าวอย่างชัดเจนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องในองค์กรเกิดความตื่นตัวและตระหนักว่าการปฏิบัติตามแผนไปสู่ความสำเร็จนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนต้องช่วยกันทำ เพื่อให้เกิดระบบบริหารจัดการที่ดีขึ้นในองค์กร เพราะ หากปราศจากการสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูงแล้วโครงการคงไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ทันเวลาที่กำหนดไว้ และส่งผลด้านลบแก่ผู้บริหารระดับสูงและองค์กรในที่สุด

๓. Scoping

การกำหนดขอบเขตในการ Implement ถือเป็นหัวใจในการทำ KPI เนื่องจากการกำหนด Scope ที่ใหญ่เกินไปจะทำให้โครงการมีความเสี่ยงที่อาจไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ แนะนำว่าควรจะเริ่มจาก Scope เล็ก ๆ ก่อน แล้วค่อยขยาย Scope เพิ่มเติมในภายหลัง

๔. Planning

ผู้จัดการโครงการ หรือ “Project Manager” ก็มีส่วนสำคัญในการช่วยวางแผนและควบคุมโครงการให้เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า โดยการวางแผนควรสอดคล้องกับความเป็นจริงในองค์กร รวมทั้งทรัพยากรที่พึงมีในโครงการ ตลอดจนระยะเวลาที่เหมาะสมในการ Implement กับระบบที่ไม่ใหญ่จนเกินไป

๕. Communication

การติดต่อสื่อสารซึ่ง กันและกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการ Implement นั้น เป็นเรื่องสำคัญที่มองข้ามไม่ได้ ผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ควรได้รับการฝึกอบรมให้เกิดความเข้าใจในเรื่อง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มโครงการและ ควรมีการติดต่อ Update กันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในกระบวนการภายในโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ หากการติดต่อสื่อสารไม่ดี จะทำให้เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ ที่เกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดปัญหาในโครงการได้ในที่สุด

๖. Risk Assessment

กระบวนการประเมินความเสี่ยงทรัพย์สิน (Asset) ที่อยู่ภายใต้ขอบเขต (Scope) ของโครงการนั้น เป็นเรื่องสำคัญที่ใช้เวลาพอสมควรในการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) องค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องมี “Risk Assessment Methodology” เสียก่อนที่จะทำการประเมินความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการประเมิน ตลอดจนต้องมีการนำเสนอ “Risk Treatment Plan” (RTP) เพื่อแสดงให้ผู้ตรวจประเมินเข้าใจได้ว่าผู้บริหารองค์กรได้รับรู้ถึงความเสี่ยงด้านความมั่นคงของโครงการ และมีแผนปฏิบัติในการลดความเสี่ยงดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Risk Acceptance Level หรือ Risk Appetite ที่ผู้บริหารกำหนด)

๗. Documentation

เป็นที่ทราบกันดีว่า เรื่องการบริหารจัดการเอกสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่สำคัญในการ Implement ดังนั้นองค์กรจึงจำเป็นต้องมีระบบบริหารจัดการเอกสาร หรือ “Document Management System” ที่ดีเพื่อใช้ในการจัดการกับเอกสารต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นระเบียบและสืบค้นเข้าถึงได้ง่าย

๘. Consultant

ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญในความสำเร็จของโครงการเช่นกันกับปัจจัยอื่นๆ เนื่องจากที่ปรึกษาที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการ Implement มีส่วนช่วยองค์กร ในการลดเวลาในการปฏิบัติโดยไม่ต้องลองผิดลองถูก รวมทั้งลดเวลาในการเตรียมเอกสาร “Document Templates” ที่เกี่ยวกับ Policy, Standard, Guideline และ Procedure ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการ Implement ภายใน ดังนั้น การเลือกที่ปรึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญที่ต้องพิจารณาให้ดีสำหรับองค์กร

๙. Business Owner, Custodian and End User Involvement

ผู้รับผิดชอบโครงการ ตลอดจนผู้ปฏิบัติหน้าที่ทุกระดับชั้นต่างก็มีส่วนประกอบในความสำเร็จเช่นกัน ถ้าทุกคนมีความตระหนักและความเข้าใจในเรื่องความเสี่ยงภัยที่อาจก่อให้เกิดความล้มเหลวของโครงการ ก็จะทำให้ทุกคนให้ความร่วมมือโดยไม่ต้องร้องขอ การที่จะทำให้ทุกคนเกิดความรู้ความเข้าใจได้นั้น จำเป็นต้องมีการจัดฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความตื่นตัวและเข้าใจภัยในรูปแบบต่าง ๆ ในการปฏิบัติตามแผน

เพื่อเป็นการวัดประสิทธิภาพการดำเนินโครงการของ สำนักสวัสดิการ PX กองทัพบกจึงต้องกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จโครงการ (Key Success Factors) ดังนี้

๑. ร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังพลและครอบครัว
๒. ร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกจัดจำหน่ายสินค้าจากโครงการผลิต
๓. ครอบครัวกำลังพลมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕. ขวัญกำลังใจกำลังพลดีขึ้น
๖. โครงการผลิตสินค้าของสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ขยายตัวมากขึ้น ทั้งในแง่ปริมาณ และขนาด
๗. ตราสินค้า PX กองทัพบกเป็นที่ยอมรับของสมาชิก ครอบครัวกำลังพลมากขึ้น
๘. กิจการร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกมีความเข้มแข็งมากขึ้นโดยเฉพาะผลการดำเนินงาน

การประเมินผล การปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการฯ (Project Evaluation)

การประเมินผลหมายถึงกระบวนการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อสรุปผลว่าโครงการนั้น ๆ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด อีกทั้งยังเป็นกระบวนการวัด (Measurement) อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับคุณค่า ความเป็นไปได้ของโครงการ

การประเมินโครงการเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโครงการ การประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการ

ดำเนินงานของโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้ทราบข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของโครงการ และทราบว่าโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายเพียงใด และช่วยให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

ความหมายของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ คือ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิผลของการดำเนินโครงการจากความหมายดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

๑. การประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่จัดทำขึ้นมาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความจริง (Fact) ที่เชื่อถือได้

๒. การประเมินโครงการจุดประสงค์ที่สำคัญเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ของโครงการ

จุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการ

๑. เพื่อการหาข้อมูลต่าง ๆ นำมาใช้ในการวางแผนโครงการ
๒. เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ นำมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการ
๓. เพื่อหาข้อมูลที่แสดงถึงผลสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ
๔. เพื่อหาข้อมูลต่างๆที่แสดงให้เห็นประสิทธิภาพของโครงการ

ทำไมต้องประเมิน

๑. เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ
๒. เพื่อวัดความสำเร็จ
๓. เพื่อจัดการทรัพยากร
๔. เพื่อบันทึกเพื่อการปรับปรุงการทำงาน

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

๑. ช่วยให้ได้ข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงการ การตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ

๒. ประเมินปัจจัยหรือทรัพยากร (Input Evaluation)
๓. ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)
๔. ประเมินผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Product Evaluation)

การประเมินผลผลิตหรือผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินงานสิ้นสุดลง ซึ่งประกอบการประเมินผลลัพธ์ (Output Evaluation) โดยพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของผลผลิต เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอีกส่วนหนึ่งคือผลกระทบ (Impact) สารสนเทศที่ได้นำมาตัดสินใจคุณค่าของผลผลิตของโครงการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อที่จะตัดสินใจว่า ควรจะคงไว้ ปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือล้มเลิกโครงการ

การประยุกต์ใช้การประเมินเพื่อการตัดสินใจ ตามแบบจำลอง CIPP มาใช้ในการประเมินโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องดำเนินการประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการตัดสินใจ ปรับปรุง และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประเมินผลงานเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารโครงการโดยดำเนินการดังนี้

๑. ประเมินก่อนเริ่มโครงการ ผู้ปฏิบัติงานควรทำการประเมินสถานะแวดล้อมและปัจจัยเบื้องต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินใจเลือกวัตถุประสงค์ของโครงการ ตรวจสอบความเหมาะสมความสมเหตุสมผลของการวางแผนดำเนินโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการที่จะนำไปปฏิบัติ คุณภาพของโครงการรวมทั้งตรวจสอบโอกาส ที่โครงการนั้นจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการประเมินเพื่อตัดสินใจ หรือหาข้อมูลสรุปสำหรับการตัดสินใจเลือกโครงการ บางครั้งเรียกว่า “การวิเคราะห์โครงการ” ในขั้นนี้เน้นพิจารณาใน ๓ เรื่องใหญ่ คือ

๑.๑ ความเหมาะสมของโครงการที่จะดำเนินการประเมิน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็นของโครงการ ศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ ความพร้อมทางการบริหารโครงการ ความพร้อมในการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร โดยเฉพาะความเป็นไปได้ทางการเงิน กำลังคน วัสดุ และการจัดการ

๑.๒ การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการดำเนินโครงการ

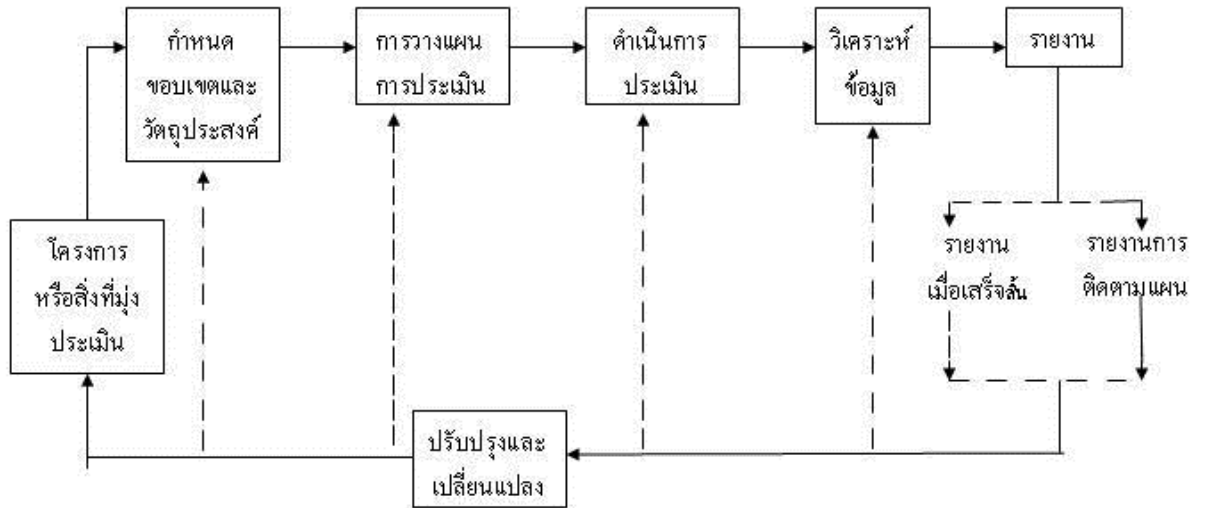
๑.๓ การศึกษาและคาดหวังถึงผลประโยชน์ หรือสิ่งที่อาจตามมาจากการดำเนินโครงการนั้นทั้งในระยะเริ่มโครงการและในขณะดำเนินโครงการ

๒" การประเมินในระหว่างการดำเนินงาน เป็นการดำเนินงาน เมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปปฏิบัติ โดยผู้รับผิดชอบโครงการควรศึกษาจุดเด่น จุดด้อยการดำเนินงาน เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคนั้น มีวิธีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่

ขั้นตอนการประเมินโครงการ

ในการประเมินขั้นตอนการประเมินแบ่งออกเป็น ๕ ขั้นตอน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ : ๒๕๔๔) ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔-๕ : แสดงวงจรระเบียบวิธีการประเมิน

ขั้นที่ ๑

กำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการประเมิน ในขั้นตอนนี้ ผู้ประเมินจะดำเนินการดังนี้

๑.๑ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหรือสิ่งที่มีมุ่งประเมินกับวัตถุประสงค์หลักการของโครงการ ใครเป็นผู้รับผิดชอบ ใครบ้างที่ต้องหาใช้ผลประเมินนี้

๑.๒ สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของผู้ประเมิน และกลุ่มผู้ใช้ผลประเมิน เกี่ยวกับความต้องการใช้ผลประเมิน ต้องการใช้เมื่อใด ต้องการสารสนเทศในประเด็นใดบ้าง

๑.๓ จากข้อมูล ๑.๑ และ ๑.๒ กำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นที่น่าสังเกตว่าวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นผลมาจากการศึกษาความต้องการของผู้ใช้ผลประเมิน และจากวัตถุประสงค์หลักของโครงการ หรือสิ่งที่มีมุ่งประเมิน

ขั้นที่ ๒

วางแผนการประเมิน เมื่อกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์การประเมินแล้ว นำวัตถุประสงค์ของการประเมินในแต่ละข้อมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการประเมิน แล้วรอกลงในแบบวางแผนประเมินดังนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมิน สามารถกำหนดได้ดังนี้

๑. ประเภทของการประเมิน
๒. ประเด็นคำถาม
๓. แหล่งที่มาของข้อมูล
๔. เวลาที่เก็บข้อมูล
๕. วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

จากวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ประเมินนำมาวิเคราะห์ว่าเป็นประเภทไหนของการประเมิน เช่น ประเมินสภาวะแวดล้อม ประเมินปัจจัยเบื้องต้น ประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต ฯลฯ ประเด็นคำถามเพื่อจะได้ช่วยให้เก็บข้อมูลอย่างครบถ้วน แหล่งที่มาของข้อมูลที่ต้องการอาจมาจากผู้เข้าร่วมโครงการ ผู้สังเกตการณ์ เอกสาร หรือผลการปฏิบัติต่าง ๆ ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลแบ่งเป็น ๓ ช่วง ก่อนการดำเนินโครงการ และขณะโครงการดำเนินโครงการอยู่และเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ขั้นที่ ๓

ดำเนินการประเมินตามแผน เมื่อจัดทำแผนการประเมินเรียบร้อยแล้ว จะเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงต่าง ๆ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ระบุไว้ในแผนการประเมิน

ขั้นที่ ๔

วิเคราะห์ข้อมูล แจนับรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการประเมินแต่ละข้อ แล้วสรุปว่าวัตถุประสงค์นั้น ๆ บรรลุหรือไม่ เพียงใด มีปัญหา หรืออุปสรรคอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ ๕

รายงานผลการประเมิน โดยทั่วไปรายงานการประเมินผลมักจะทำเป็นลายลักษณ์อักษร ในรูปของรายงาน ซึ่งอาจแบ่งเป็นรายงานรวมฉบับเดียว หรือการประเมินผลโครงการ และการติดตามผลหรือแยกเป็นรายงาน ๒ ฉบับ คือ รายงานการประเมินผลโครงการหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงาน โดยยังไม่ได้ดำเนินการติดตามผล และรายงานการติดตามผล หลังจากสิ้นสุดโครงการไปแล้วไม่น้อยกว่า ๖ เดือน

สำหรับรูปแบบของรายงานการประเมินโดยทั่วไป จะประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๗ ส่วนคือ

๑. สรุปสาระสำคัญสำหรับผู้บริหาร
๒. บทนำ
๓. ระเบียบวิธีการประเมิน
๔. ผลการวิเคราะห์
๕. สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ
๖. บรรณานุกรม
๗. ภาคผนวก ซึ่งประกอบด้วย ตัวโครงการหรือสิ่งที่มุ่งประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล สูตร สถิติ ข้อมูลพื้นฐาน เป็นต้น

การประเมินที่ดี

๑. ใช้ทุนไม่มาก
๒. ทันเวลา
๓. บูรณาการ
๔. มีส่วนร่วม

๕. ใช้ประโยชน์ได้

Balanced Scorecard

หากจะกล่าวถึงเครื่องมือยอดฮิตที่ใช้ในการวัด ประเมินและวิเคราะห์ผล ประสิทธิภาพขององค์กรในขณะนี้ก็ต้องยกให้กับ บาลานซ์สกอร์การ์ด(Balanced Scorecard) ตามแนวคิดของ Robert Kaplan และ David Norton ที่แบ่งการประเมินผลความสำเร็จขององค์กร ออกเป็น ๔ มุมมองที่สัมพันธ์กัน ดังนี้

๑. มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective) ถึงแม้มุมมองด้านการเงินจะมีข้อจำกัด แต่ยังคงเป็นมุมมองที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อบอกผลงานและสถานภาพทางการเงิน และประสิทธิผลขององค์กร

๒. มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspective) การที่องค์กรหรือจะประสบผลสำเร็จทางด้านการเงิน จะต้องมียุทธศาสตร์จากผลงานด้านลูกค้าที่ดีเช่น ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ ลูกค้ามาใช้บริการเพิ่มขึ้น ลูกค้ารู้สึกประทับใจและกล่าวถึงองค์กรในทางที่ดี เป็นต้น

๓. มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Process) การที่ลูกค้า หรือผู้รับบริการจะบังเกิดความพึงพอใจและกล่าวถึงองค์กรในทางที่ดี มาจากการที่เราสามารถสร้างผลงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต กระบวนการให้บริการ หรือแม้กระทั่งกระบวนการที่สนับสนุนที่สำคัญ ๆ ได้อย่างเป็นเลิศ มุมมองด้านผลงานของกระบวนการภายในของเราเอง ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการให้บริการ กระบวนการบริหารทรัพยากร กระบวนการส่งมอบบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการในหน่วยงานที่ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญ จึงเป็นกุญแจดอกใหญ่ที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจของลูกค้าและความสำเร็จขององค์กรที่ต้องการวัดผลงานอย่างสม่ำเสมอ

๔. มุมมองด้านการเรียนรู้ (Learning and Growth Perspective) การที่องค์กรจะสามารถสร้างผลงานด้านกระบวนการผลิตหรือให้บริการที่เป็นเลิศ ต้องการบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ต้องการความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ต้องการการเรียนรู้และวิจัยเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ มุมมองด้านการวัดผลเกี่ยวกับการเรียนรู้และทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นอีกมุมมองที่มีความสำคัญ และเป็นรากฐานของความสำเร็จในระยะยาวและอย่างยั่งยืนขององค์กร

เพิ่มประสิทธิภาพในการเสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน โดยโครงการฯ ดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกต้องประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน ทุก ๆ ๓ เดือนในระยะ ๑ ปีแรก และทุก ๆ ๖ เดือนในระยะปฏิบัติงาน หลังจากปีแรก โดยประเมินจากดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (Key Success Factors) ดังต่อไปนี้

๑. สัดส่วนสินค้าของโครงการที่วางจำหน่ายในร้านกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก

๒. ความพึงพอใจของกำลังพลและครอบครัว

๓. ระดับรายได้ที่ดีขึ้นของครอบครัวกำลังพล

๔. ภาระหนี้สินที่ลดลงของครอบครัว

๕. การขยายตัวของร้านสวัสดิการ PX กองทัพบก

๖. การขยายตัวของโครงการผลิตสินค้าเพื่อ PX กองทัพบก

สรุป

กองทัพบก ใช้กลยุทธ์โครงการนำร่อง เพิ่มประสิทธิภาพในการเสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน โครงการฯ ดังกล่าวข้างต้น ดำเนินการโดยคณะกรรมการกิจการสวัสดีการ PX กองทัพบก สำนักกิจการสวัสดีการ PX กองทัพบก

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สำนักงานกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก นอกจากจะเป็นกิจการเพื่อการสวัสดิการให้แก่กำลังพลและครอบครัวแล้วยังตระหนักถึง ภารกิจสำคัญอันยิ่งใหญ่ที่อยู่เบื้องหลังความอยู่ดีกินดีได้อย่างมีเกียรติ ในสังคมของกำลังพลและครอบครัว ได้แก่ การมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน (Intangible Power)

ประเทศไทยเป็นประเทศเล็ก ที่อยู่ระหว่างการพัฒนา ทรัพยากรทั้งหลายจึงมุ่งไปที่การพัฒนาประเทศมากกว่า การพัฒนาอาวุธ ยุทธโศปกรณ์แฉกเช่นประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจแล้วทั้งหลาย อีกทั้งยังไม่มีกำลังทางเศรษฐกิจที่สามารถผลิตอาวุธต่าง ๆ ได้เอง จึงขาดความสามารถด้านการพัฒนาอาวุธ ที่ทันสมัยเท่าเทียมกับอารยะประเทศที่มีกำลัง อำนาจทางเศรษฐกิจ

การพัฒนา การเสริมสร้างความแข็งแกร่ง อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ตามแนวทางที่สำนักงานกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ได้นำเสนอในงานวิจัยนี้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ในการสร้างความแข็งแกร่งของอำนาจกำลังรบ พร้อมกับสร้างความ มั่งคั่ง มั่นคง อย่างยั่งยืนให้แก่กำลังพลและครอบครัวตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐

สรุป

รายงานผลการวิจัยฉบับนี้กระทำให้ขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ ความเข้มแข็ง อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ด้วยกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ให้กำลังพลในกองทัพมีความพร้อมปฏิบัติการกิจ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความมั่นคงแห่งชาติ อีกทั้งจะเป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งต่อเยาวชนของชาติ และเสนอแนะแนวทางสร้างอาชีพ และรายได้ ให้แก่ครอบครัวกำลังพล ให้มีรายได้ในระดับสูง อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายประเทศไทย ๔.๐

๒. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการกิจการสวัสดิการ PX ของกองทัพบก และวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของกำลังพลและครอบครัวให้ดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติ และศักดิ์ศรี

โดยระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากข้อมูลระดับปฐมภูมิ ได้แก่ การสังเกต สัมภาษณ์ สันทนาและจากข้อมูลระดับทุติยภูมิ ได้แก่ การทบทวนวรรณกรรม ศึกษาทฤษฎีแนวคิด งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ แนวคิดการพัฒนาชุมชนในแบบโมชาฟ (Moshav) และคิบบูตซ์ (Kibbutz) ของประเทศอิสราเอล จากแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับและ เชื่อถือได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ตามนโยบายของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เข้ามาบริหารประเทศโดยมีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ และ

ปฏิรูปด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาส ภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ที่เข้ามาในยุคศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่าง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยที่กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เป็นกิจการสวัสดิการที่มีผลต่ออำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตนของกำลังพล และความเป็นอยู่ของครอบครัว ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ แผนนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจรัฐบาล ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value Based Economy) และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี จะต้องเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่ สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เปลี่ยนจาก SMEs แบบเดิมไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูงเพื่อให้แนวคิดนโยบายประเทศไทย ๔.๐ สมฤทธิ์ผล ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการให้คนไทยสามารถอยู่ได้ใน ศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างปกติสุข จากคนไทยที่มองประโยชน์ส่วนตนเป็นคนไทยที่มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความเกื้อกูลกัน

กำลังพลนับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ และสังคมอย่างยิ่ง แต่มีรายได้และผลตอบแทนน้อย โดยเฉพาะทหารชั้นประทวน ข้าราชการทหารมีรายจ่ายที่จำเป็นแก่การครองชีพ และรายจ่ายเกี่ยวกับสังคม ที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สิน โดยกำลังพลส่วนใหญ่ยอมรับว่า ปัญหาหนี้สินทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล ไม่มีสมาธิในการทำงานอาจเกิดข้อบกพร่อง หรือความเสียหายต่อราชการได้ การมีภาระหนี้สินทำให้หมดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งที่ได้ใช้ชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชการที่ ๙) อีกทั้งตั้งใจประหยัดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหานี้สินด้วยตนเอง ได้มีนักวิชาการท่านหนึ่ง รัชนี้ แสนฤทธิ์ ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินของข้าราชการทหาร และลูกจ้างกองทัพบกไว้หลายประการ อาทิ สร้างอาชีพเสริมแก่ครอบครัวกำลังพล เพื่อเพิ่มรายได้, จัดสวัสดิการสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพราคาถูก เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย และ ส่งเสริมการออมทรัพย์ เป็นต้น

สำนักงานกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก มีหน้าที่กำกับ ดูแล ร้านค้าสวัสดิการ PX จำนวน ๙ แห่งที่ตั้งอยู่แตกต่างกัน ๙ หน่วยงาน มีกำลังพลรวมกันกว่า ๑ แสนนาย ไม่นับสมาชิกในครอบครัวกำลังพลอีกประมาณ ๓ แสนคน รวมแล้ว ๙ หน่วยงานมีผู้บริโภคประมาณ ๔ แสนคน หากใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค บริโภคในครัวเรือนขั้นต่ำประมาณ ครอบครัวละ ๒๐๐-๓๐๐บาทต่อวัน จะเป็นมูลค่าตลาดประมาณ ๒๐-๓๐ ล้านบาทต่อวัน หรือ ๖๐๐-๙๐๐ ล้านบาทต่อเดือน เป็นจำนวนที่เพียงพอแก่การสร้างอาชีพเสริมให้แก่ สมาชิกครอบครัวกำลังพล โดยการผลิตสินค้าเพื่อการอุปโภค บริโภคที่จำเป็นแก่การบริโภคประจำวัน อาทิ พืช ผัก ผลไม้ หรือผลพลอยได้จากการเพาะปลูก เช่นปุ๋ย อินทรีย์ ส่งไปจำหน่ายให้แก่ร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกทั้ง ๙ แห่ง นอกจากนี้สำนักงานกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สามารถสร้างอาชีพให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้ โดยอาศัยพื้นที่ว่างเปล่าของกองทัพบกในการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม โดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ของภาครัฐ อาทิ กรมวิชาการเกษตร (เพาะปลูกพืช) กรมพัฒนาที่ดิน (คุณภาพดิน ทำปุ๋ย) กรมประมง (เลี้ยงสัตว์น้ำ อาหารสัตว์น้ำ) กรมปศุสัตว์ (เลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก อาหารสัตว์บก สัตว์ปีก) เป็นต้น ในการอบรมให้ความรู้ในการทำเกษตรสมัยใหม่ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐ (สร้างอาชีพ สร้างรายได้) แก่ สมาชิกครอบครัวกำลังพล เพื่อส่งไปจำหน่ายยังร้านค้าสวัสดิการทั้ง ๙ แห่ง

เกี่ยวกับปัญหายาเสพติด อันเป็นปัญหาบ่อนทำลายประสิทธิภาพของกำลังพล โดยเฉพาะเยาวชนของชาติ กิจการร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกสามารถใช้สถานที่ของกิจการเป็น ศูนย์การอบรม ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่เยาวชน และเป็นรั้วป้องกันปัญหาดังกล่าว เนื่องจากเป็น สถานที่ภายในค่าย ตั้งอยู่ใกล้เยาวชน และสามารถเป็นที่เลี้ยงดูแลเยาวชนเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี โดย

๑. จัดสถานที่ ที่เหมาะสมภายในกิจการร้านค้าสวัสดิการ PX ให้เหมาะสมแก่การ ฝึกอบรม สัมมนาแก่เยาวชน บุตรหลานกำลังพลในเรื่องยาเสพติด การป้องกัน การบำบัดรักษา

๒. จัดหาวิทยากรให้แก่ นายทหารภายในค่ายนั้น ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นครูพี่เลี้ยง ให้การฝึกอบรม

๓. ป้องกันความเบื่อหน่ายในการฝึกอบรมด้วย การจัดสนทนาการประกอบการสัมมนา

๔. จัดสอนเสริม การเรียน ประกอบการสัมมนา เพื่อพัฒนาทักษะ ด้านการศึกษาแก่ บุตรหลานกำลังพล

๕. แนะนำแนวทางประกอบอาชีพที่เหมาะสมแก่บุตรหลานกำลังพล

ผลที่ได้รับจากการสร้างเยาวชนที่ปลอดจากยาเสพติด นับเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สำนักกิจการ สวัสดิการ PX กองทัพบกเห็นว่าเป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐ เป็นการสร้างชาติให้เข้มแข็ง อย่างมั่นคง และยั่งยืน

เกี่ยวกับแนวทางการปลูกฝังค่านิยมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แก่ครอบครัวกำลังพล กิจการร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกสามารถเป็นที่รวบรวมเยาวชนภายในที่ตั้งร้านค้า นั้น เป็น สถานที่อบรม บ่มเพาะความคิด ทักษะคิด ทักษะการเมืองที่ถูกต้องให้แก่เยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวิทยากรที่กองทัพบกเห็นสมควร โดยดำเนินนโยบายจัดอบรม สัมมนาในเวลาเดียวกันกับการสอน เสริม การป้องกันยาเสพติด สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีความพร้อมในการดำเนินการ ภายใต้ความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกกองทัพบก อีกทั้งเป็นการลดความ ซัดแย้งต่าง ๆ ทางการเมือง สร้างความมั่นคงทางการเมือง อย่างยั่งยืนให้แก่ประเทศตามแนวทาง ประเทศไทย ๔.๐ สามารถเป็นที่รวบรวมเยาวชนภายในที่ตั้งร้านค้า นั้น เป็นสถานที่อบรม บ่มเพาะ ความคิด ทักษะคิด ทักษะการเมืองที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน และสามารถพัฒนาเศรษฐกิจ มีอิสระทางการ ทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยวิทยากรที่กองทัพบกเห็นสมควร

เกี่ยวกับกิจกรรมกีฬาเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ได้จากการร่วมกิจกรรมกีฬาได้ดังนี้ กิจกรรมกีฬาสร้างเสริมวินัย และความรับผิดชอบ สร้างเสริม ภาวะการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ปฏิบัติตามกฎระเบียบกติกา ได้อย่างดี มีทักษะในการบริหารจัดการ เสียสละ ช่วยเหลือบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น อีกทั้ง ช่วยเหลือห่างไกลยาเสพติด เป็นต้น กิจกรรมกีฬาเปรียบได้กับการจำลองสถานการณ์ในการดำเนินชีวิต จริงดังนั้นเยาวชนไทยทุกคนสามารถถ่ายโยงและประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่าง มีความสุข กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสามารถเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาเยาวชนของกำลัง พลให้ได้รับโอกาสในการสร้างตนและสร้างชาติได้เป็นอย่างดีดังนี้

๑. จัดกลุ่มเยาวชน บุตรหลานกำลังพล ผู้สนใจกีฬาประเภทต่าง ๆ เพื่อเตรียมเข้ารับการ ฝึกอบรม

๒. จัดหานักกีฬาที่มีชื่อเสียง ระดับประเทศ ระดับโลก ที่มีเป็นจำนวนมากอยู่แล้วใน กองทัพบกเป็นวิทยากร เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียงต่อไปในอนาคต

๓. จัดสถานที่ฝึกอบรมที่เหมาะสม

๔. จัดแข่งขันเพื่อพัฒนาฝีมือ

๕. ส่งนักกีฬาเหล่านั้นเข้าแข่งขันทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลกต่อไป

ผลที่ได้รับคือการสร้างชาติที่มีความเข้มแข็ง พลเมือง ครอบครัวกำลังพล มีพลานามัย สมบูรณ์ อีกทั้งสามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติได้ สอดคล้องกับการสร้างชาติได้อย่างยั่งยืน และมั่นคง ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐

สรุปได้ว่า สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ตระหนักความสำคัญอย่างยิ่งยวด ในการสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตนให้มีความเข้มแข็ง อีกทั้งเป็นการสร้างชาติให้มีความมั่นคง มั่นคง และยั่งยืนตามแนวคิดสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ภายใต้แนวทางประเทศไทย ๔.๐ กรอบ ระยะเวลา ๒๐ ปี โดยเริ่มจากสร้างครอบครัวกำลังพล ให้มีรายได้อย่างมั่นคง มีสุขภาพกาย สุขภาพใจ ที่เข้มแข็ง อย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ก็ยังมีปัญหาเช่นเดียวกับองค์กรต่างๆ จากการ ประมวลการบริหารจัดการสามารถสรุปจุดอ่อน (Weakness) จุดแข็ง (Strength) อุปสรรค (Threats) และโอกาส (Opportunities) ได้ดังนี้

จุดอ่อน

๑. การจัดตกแต่งสถานที่ ไม่ทันสมัย ไม่สามารถดึงดูด หรือจูงใจ ลูกค้า

๒. แสงสว่างมากเกินไป และเป็นระบบแสง Fluorescent (แสงนีออน) ที่สิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายจำนวนมาก

๓. ระบบเสียง ไม่สร้างบรรยากาศในการจับจ่าย

๔. การวางผังสินค้า และการจัดเรียงไม่ทันสมัยตามระบบการบริหารจัดการพื้นที่ (Floor Management) สมัยใหม่ ที่ผังสินค้า (Schematic) และการจัดเรียง (Plan-O-Gram) ต้องสัมพันธ์กับ ยอดขาย

๕. การจัดวางผัง ตำแหน่งร้าน การตกแต่งร้านของผู้เช่า ไม่เป็นแนวคิดเดียวกับ PX

๖. ขาดประสิทธิภาพการบริหารพื้นที่ (Floor Management) พื้นที่มากเกินไป แต่ ผลตอบแทนต่อพื้นที่ต่ำ

๗. ขาดประสิทธิภาพการบริหารคลังสินค้า (เนื่องจากต้องซื้อสินค้าเป็นเงินสด)

๘. ขาดความหลากหลายของสินค้า ที่อยู่ในความต้องการของลูกค้า (ครอบครัวกำลังพล)

อุปสรรค

๑. เจ้าหน้าที่ ขาดความรู้ ความชำนาญในการบริหารกิจการสวัสดิการ PX เพื่อกำลังพล และครอบครัว

๒. ขาดความร่วมมือ ส่งเสริมจากผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่ายสินค้า (Suppliers) ในเรื่องสินค้า สิ้นเชื่อ การส่งเสริมการขาย เจ้าหน้าที่แนะนำสินค้า (PC)

จุดแข็ง

๑. ความสะดวก สบาย ใกล้เคียงครอบครัว กำลังพล
๒. สะดวก สบาย ในการได้รับสินเชื่อ

โอกาส

๑. กิจกรรมสวัสดิการ PX กองทัพบก เป็นหน่วยงานสำคัญและเข้มแข็งในการสร้างขวัญกำลังใจ (อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน) ให้แก่กำลังพล และครอบครัว
๒. สามารถสร้างคุณภาพมนุษย์ อาชีพ รายได้ อย่างมั่นคง มั่นคง และยั่งยืนได้ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐
๓. สามารถขยายกิจกรรมสวัสดิการ PX ให้ครอบคลุมได้ทุกหน่วยงานกองทัพบก
๔. สามารถจำหน่ายสินค้าจำเป็นแก่การครองชีพให้กำลังพลและครอบครัวได้ในราคาเท่าทุน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สิน

กลยุทธ์โครงการนำร่อง เสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน เป็นแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมสวัสดิการ PX ของกองทัพบก จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยอำนาจของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (Stakeholder) ของคณะกรรมการกิจกรรมสวัสดิการ PX กองทัพบก และกองทัพบกเห็นชอบ สำหรับ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการอย่างยั่งยืน และมั่นคง ไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากผู้รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ ดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งให้ใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างคุ้มค่าที่สุดทั้งทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรปัจจัยการผลิต และการเงิน ผลตอบแทนที่ได้แก่กำลังพลและครอบครัว จึงต้องกำหนดโครงสร้างหน่วยงานเพื่อกำหนด นโยบาย และความรับผิดชอบ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดมาก่อนอาจส่งผลกระทบต่อ โครงสร้างการกระจายสินค้า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความต้องการ ของ กำลังพลและครอบครัว หรือลูกค้าภายนอก

ดัชนีชี้วัด ความสำเร็จโครงการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor: KSF) คือ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ต้องทำให้มีหรือให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นการกำหนด หลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละองค์กรจะมีปัจจัยแห่ง ความสำเร็จเป็นตัวชี้วัด ที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทาง เดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กร ตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยแห่งความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการ ตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือ วิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมาย การประกอบการ

ปัจจัยสำคัญที่ต้องปฏิบัติก่อนการชี้วัด เพื่อลดความเสี่ยงในการปฏิบัติให้ประสบ ผลสำเร็จ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัย

Management Support ผู้บริหารระดับสูงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งยวดในความสำเร็จของ โครงการ เพราะตามหลักการบริหารตามแนว “Governance, Risk Management and Compliance” (GRC) แล้ว ผู้บริหารระดับสูงควรต้อง “สนับสนุน” และ “ใส่ใจ” กับโครงการ ดังกล่าวอย่างชัดเจนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องในองค์กรเกิดความตื่นตัวและตระหนักว่าการปฏิบัติตาม

แผนไปสู่ความสำเร็จนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนต้องช่วยกันทำ เพื่อให้เกิดระบบบริหารจัดการที่ดีขึ้นในองค์กร เพราะ หากปราศจากการสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูงแล้วโครงการคงไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ทันเวลาที่กำหนดไว้ และส่งผลด้านลบแก่ผู้บริหารระดับสูงและองค์กรในที่สุด

Planning ผู้จัดการโครงการ หรือ “Project Manager” ก็มีส่วนสำคัญในการช่วยวางแผน และควบคุมโครงการให้เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า โดยการวางแผนควรสอดคล้องกับความเป็นจริงในองค์กร รวมทั้งทรัพยากรที่มีในโครงการ ตลอดจนระยะเวลาที่เหมาะสมในการ Implement กับระบบที่ไม่ใหญ่จนเกินไป

Communication การติดต่อสื่อสารซึ่ง กันและกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการ Implement นั้น เป็นเรื่องสำคัญที่มองข้ามไม่ได้ ผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ควรได้รับการฝึกอบรมให้เกิดความเข้าใจในเรื่อง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มโครงการและ ควรมีการติดต่อ Update กันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในกระบวนการภายในโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ หากการติดต่อสื่อสารไม่ดีจะทำให้เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ ที่เกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดปัญหาในโครงการได้ในที่สุด

Consultant ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญในความสำเร็จของโครงการเช่นกันกับปัจจัยอื่นๆ เนื่องจากที่ปรึกษาที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการ Implement มีส่วนช่วยองค์กร ในการลดเวลาในการปฏิบัติโดยไม่ต้องลองผิดลองถูก รวมทั้งลดเวลาในการเตรียมเอกสาร “Document Templates” ที่เกี่ยวกับ Policy, Standard, Guideline และ Procedure ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการ Implement ภายใน ดังนั้น การเลือกที่ปรึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญที่ต้องพิจารณาให้ดีสำหรับองค์กร

เพื่อเป็นการวัดประสิทธิภาพการดำเนินโครงการของ สำนักสวัสดิการ PX กองทัพบกจึงต้องกำหนด**ดัชนีชี้วัดความสำเร็จโครงการ** (Key Success Factors) ดังนี้

๑. ร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังพลและครอบครัว
๒. ร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกจัดจำหน่ายสินค้าจากโครงการผลิต
๓. ครอบครัวกำลังพลมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕. ขวัญกำลังใจกำลังพลดีขึ้น
๖. โครงการผลิตสินค้าของสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ขยายตัวมากขึ้น ทั้งในแง่ปริมาณ และขนาด
๗. ตราสินค้า PX กองทัพบกเป็นที่ยอมรับของสมาชิก ครอบครัวกำลังพลมากขึ้น
๘. กิจการร้านค้าสวัสดิการ PX กองทัพบกมีความเข้มแข็งมากขึ้นโดยเฉพาะผลการดำเนินงาน

ข้อจำกัดในการปฏิบัติ

โครงการฯ แนวทางพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกที่สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกได้นำเสนอในงานวิจัยนี้เป็น โครงการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน เป็นการสร้างความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของชาติ และป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงของชาติในมิติต่าง ๆ เป็นโครงการขนาดใหญ่ เป็นโครงการระดับชาติ ไม่สามารถปฏิบัติได้เพียง

ลำพังกองทัพบก เป็นโครงการที่ต้องการความร่วมมือ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และ เอกชนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งกำลังพลและครอบครัวที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ

สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกได้สรุปข้อจำกัดที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

๑. ข้อจำกัดด้านนโยบายจากกองทัพบก ในการดำเนินภารกิจของสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางที่ได้รับจากการวิจัย
๒. ข้อจำกัดด้านบุคลากรผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐและเอกชนในกิจการ สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
๓. ข้อจำกัดด้านพื้นที่การปฏิบัติการกิจโครงการ
๔. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

๑. เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติ สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกเห็นควรเสนอแนะดังนี้

๑.๑ เห็นควรให้กองทัพบกกำหนดเป็นนโยบาย สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกปฏิบัติตามแนวทางวัตถุประสงค์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๒ แต่งตั้ง เชื้อเชิญบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมรับผิดชอบโครงการ

๑.๓ กำหนดโครงสร้างองค์กรผู้ดำเนินงาน อำนาจและความรับผิดชอบตามโครงการ

๑.๔ ให้ผู้ดำเนินงานและรับผิดชอบตามโครงการนำเสนอแผนปฏิบัติงาน เพื่อการประเมินผลต่อไป

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

กระแสโลกาภิวัตน์ในโลกยุคปัจจุบัน ได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว จนมีคำกล่าวที่ว่า “โลกไร้พรมแดน” ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปจึงเป็นดังนี้

๒.๑ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เพื่อความมั่นคงของชาติ

๒.๒ เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตภาคการผลิตสินค้าโครงการด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กมลชนก สุทธิวาหนฤพุดิ. การจัดการโลจิสติกส์. กรุงเทพฯ : แมคกรอ-ฮิล อินเทอร์เน็ตเน็ซร์แนล เอ็นเตอร์ไพรส์ อิงค์, ๒๕๕๔.

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก, สำนักงาน. ระเบียบคณะกรรมการสวัสดิการกองทัพบก. กรุงเทพฯ : กองบริการกำลังพล กองทัพบก, ๒๕๕๕.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. นโยบายผลิตภัณฑ์และราคา. กรุงเทพฯ : บริษัท ดวงกมลสมัย จำกัด, ๒๕๕๓.

วิทยานิพนธ์ เอกสารวิจัย

เจษฎา มีบุญลือ, พันเอกหญิง. "ความมั่นคงแห่งชาติ : การสร้างชาติไทยให้ยั่งยืน". ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๕๓.

นฤมล อินทโณม. "ศึกษาผลกระทบต่อภาระหนี้สินของทหารชั้นประทวน สังกัด กรมสนับสนุน กองพลทหารราบ ๙". บัณฑิตวิทยาลัย, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๔.

พจน์ พงศ์สุวรรณ, พลตรี. "ความมั่นคงแห่งชาติกับภัยคุกคามที่ทำให้ไม่มั่นคง". กรมยุทธศึกษาทหารบก, ๒๕๕๙.

เพชร พานิชกุล. "ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของลูกค้าจากร้านสวัสดิการพีเอกซ์". เอกสารวิจัย, วิทยาการทัพบก, ๒๕๕๙.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

"ไซเบอร์ : หนึ่งในพลังอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน". (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://rittee๑๘๓๔.blogspot.com/๒๐๑๕/๐๖/blog-post.html>, ๒๕๕๘.

"โมซาฟ คิบบุตส์ และแรงงานไทย". (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://sameaf.mfa.go.th/th/diplomatdiary/detail.php?ID=๑๐๖๘>, ๒๕๕๓.

"โมเดลประเทศไทย ๔.๐, สปช. รายงานประชาชน: เปลี่ยนประเทศไทยกับ สป.ช. (สภาปฏิรูปแห่งชาติ)". (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://www.thansettakij.com/content/๙๓๐๙>, ๒๕๕๘.

ภาษาต่างประเทศ

Books

Bowersox, Donald J. and Closs, David J. Logistical Management. New York : McGraw-Hill, ๑๙๙๖.

Levy, Michael and Weitz, Barton A. Retailing Management. New York : McGraw-Hill, ๒๐๐๔.

Kaplan, Robert S. and Norton, David P. "The Balanced Scorecard ; Measures that Drive Performance", Harvard Business Review. January - February, ๑๙๙๒.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี สุรพล เจียรณัย
วัน เดือน ปีเกิด	๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๓
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนโยธินบูรณะโรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ ๒๐) - โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รุ่นที่ ๓๑) - โรงเรียนสงครามพิเศษ (หลักสูตรจู่โจม รุ่นที่ ๖๙ หลักสูตรส่งทางอากาศรุ่นที่ ๑๔๕) - โรงเรียนทหารราบ (หลักสูตรชั้นนายร้อย รุ่นที่ ๗๔ หลักสูตรชั้นนายพัน รุ่นที่ ๕๓) - โรงเรียนเสนาธิการทหารบก (หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ ๗๓) - วิทยาลัยเสนาธิการทหาร (รุ่นที่ ๔๘) - กรมอู่ตุนิยมวิทยา กระทรวงคมนาคม ฝึกอบรมหลักสูตรนักอู่ตุนิยมวิทยารุ่นที่ ๒ หลักสูตรนักอู่ตุนิยมวิทยาชั้นสูง รุ่นที่ ๑๔ - มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ร่วมกับ TESCO LOTUS ศึกษาหลักสูตรการบริหารการจัดการค้าปลีก - บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน) ฝึกอบรมหลักการบริหารจัดการร้านค้าปลีก
ประวัติการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๘ - รองผู้บังคับกองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่ ๓ กองพลทหารราบที่ ๓ - ผู้บังคับกองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่ ๑ กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ฯ - นายทหารยุทธการและการฝึก กรมทหารราบที่ ๑๑๑ กองพลทหารราบที่ ๑๑ - หัวหน้าแผนก กรมข่าวทหารบก - หัวหน้าฝ่ายแผนและโครงการ สำนักงานกิจการสวัสดิการพีเอ็กซ์กองทัพบก - รองผู้อำนวยการ สำนักงานกิจการสวัสดิการพีเอ็กซ์กองทัพบก
ตำแหน่งปัจจุบัน	- ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง แนวทางการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ

ผู้วิจัย พลตรี สุรพล เจริญชัย หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กิจการสวัสดิการพี เอ็กซ์ (PX- Post Exchange) กองทัพบกเป็นกิจการของกองทัพบกที่ดำเนินการจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค รวมทั้งสินค้า หรือบริการอื่น ๆ ให้แก่ข้าราชการและครอบครัวโดยไม่มุ่งเน้นผลกำไร เพื่อให้กำลังพล และครอบครัวได้ใช้สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพดี ราคายุติธรรม และสนับสนุนการนำสินค้า หรือบริการจากหน่วย หรือกำลังพล และครอบครัวมาจำหน่าย หรือให้บริการแก่ลูกค้าของ PX อีกโสดหนึ่งด้วย

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค รวมทั้งสินค้าอื่น โดยไม่มุ่งเน้นกำไร เพื่อให้ข้าราชการและครอบครัวซื้อสินค้า หรือ บริการที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และสนับสนุนการนำสินค้าหรือบริการจากหน่วย หรือข้าราชการ และครอบครัว มาขายหรือให้บริการ

๒. เพื่อเป็นสวัสดิการ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้แก่ข้าราชการและครอบครัว

๓. เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และเพิ่มรายได้ในการดำรงชีพของข้าราชการและครอบครัว

๔. เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานของข้าราชการ

๕. เพื่อเสริมสร้างอำนาจกำลังรบที่ไม่มีตัวตนให้แก่กองทัพบก (ระเบียบคณะกรรมการสวัสดิการกองทัพบก ว่าด้วยกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ๒๕๕๕ : ๔)

กิจการสวัสดิการ PX มีกำเนิดมาจากร้านสวัสดิการของทหาร สหรัฐอเมริกาที่ตั้งขึ้นมาในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ หรือ ค.ศ. ๑๙๔๑ ณ เมืองดัลลัส มลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อ จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภคให้ราคาถูกกว่าท้องตลาดประมาณ ๒๐% บรรเทาภาระค่าครองชีพให้แก่ข้าราชการทหาร และครอบครัว ภายใต้นโยบายของรัฐสภาสหรัฐอเมริกา ที่กำหนดให้ยกเว้นภาษีสินค้าที่นำมาจำหน่าย จากแนวคิดที่ว่าประชาชนให้เกียรติและรักทหาร โดยมีกิจการสวัสดิการ PX ตั้งอยู่ในค่ายทหารต่าง ๆ ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา และนอกประเทศอาทิ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เยอรมนี อีรัก และอัฟกานิสถาน

เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๐ พลเอก เชษฐา ฐานะจาโร ในฐานะผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้นได้กำหนดนโยบายให้จัดตั้ง กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกไทย โดยกำหนดโครงการนำร่องใน ๕ พื้นที่ของกองทัพบกภาคที่ ๑ ภายในกรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ กองทัพบกภาคที่ ๒ ค่ายสุร

นารี จังหวัดนครราชสีมา กองทัพอากาศที่ ๓ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก กองทัพอากาศที่ ๔ ค่ายวชิราวุธ จังหวัดนครศรีธรรมราช หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก และมณฑลทหารบกที่ ๑๓ จังหวัดลพบุรี และให้ใช้สถานที่ภายในค่ายนั้น ๆ เป็นสถานประกอบ กิจการสวัสดิการ PX และ คอมมิสซารี (Commissary)

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกในปัจจุบันประกอบด้วยสาขา ๙ แห่งดังต่อไปนี้

๑. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา มณฑลทหารบกที่ ๑๑ ที่ตั้ง กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ฯ เขตบางเขน กรุงเทพฯ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ มณฑลทหารบกที่ ๑๑

๒. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา มณฑลทหารบกที่ ๑๓ ที่ตั้ง มณฑลทหารบกที่ ๑๓ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ มณฑลทหารบกที่ ๑๓

๓. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองทัพอากาศที่ ๒ ที่ตั้ง กองทัพอากาศที่ ๒ ค่ายสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ กองทัพอากาศที่ ๒

๔. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองทัพอากาศที่ ๓ ที่ตั้ง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๓ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ กองทัพอากาศที่ ๓

๕. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองทัพอากาศที่ ๔ ที่ตั้ง กองทัพอากาศที่ ๔ ค่ายวชิราวุธ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ มณฑลทหารบกที่ ๔๑

๖. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก ที่ตั้ง หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศกองทัพบก แขวงทุ่งสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก

๗. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองพลทหารม้าที่ ๒ รักษาพระองค์ฯ ที่ตั้ง กองพลทหารม้าที่ ๒ รักษาพระองค์ฯ เขตพญาไท กรุงเทพฯ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ กองพลทหารม้าที่ ๒ รักษาพระองค์ฯ

๘. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา ศูนย์การทหารราบ ที่ตั้ง ศูนย์การทหารราบค่ายชนะรัชต์ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ ศูนย์การทหารราบ

๙. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสาขา กองบัญชาการกองทัพบก ที่ตั้ง กองบัญชาการกองทัพบก ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพฯ รับผิดชอบโดย คณะกรรมการสวัสดิการ กรมสวัสดิการทหารบก

วัตถุประสงค์หลักของกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกได้แก่การจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค และอาหารสด เพื่อพัฒนาสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของข้าราชการทหารและครอบครัว ให้มีโอกาสได้บริโภคสินค้าในราคาถูกลงกว่าท้องตลาด และให้มีความสะดวกในการซื้อสินค้าจากภายในค่ายบริเวณที่พักอาศัย และเปิดโอกาสให้กำลังพลนำสินค้าที่ตนเองผลิตมาจำหน่าย เพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับกำลังพลและครอบครัวอีกด้วย

ลักษณะการดำเนินกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกมีดังต่อไปนี้

สถานประกอบกิจการสวัสดิการ PX ของแต่ละค่ายมีที่ตั้ง แตกต่างกันตามบริเวณต่าง ๆ ที่แต่ละค่ายจะจัดหาได้ ขนาดห้องใหญ่บ้าง เล็กบ้าง ไม่แน่นอน ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มาใช้บริการ การตกแต่งสถานที่ ที่ส่วนใหญ่เป็นเพียง การจัดเรียง ชั้นวางสินค้าและสินค้า ตามความต้องการที่ต่างกันของผู้บริหารแต่ละกิจการฯ อาจเป็นไปตามลักษณะที่ดีของการวางผังสินค้า และการบริหารพื้นที่ (Schematic & Floor Management) ร้านค้าปลีกบ้าง

ผลตอบแทนต่อพื้นที่จึงอาจไม่เป็นไปตาม ความเหมาะสม สถานที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลา

๑. การจัดเรียงสินค้า มีบ้างบางกิจการฯ ที่อาจจัดเรียงตามลักษณะที่ดีของ ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (Plan - O - Gram) ที่จัดเรียงสินค้า ตามความสามารถในการสร้างยอดขายของสินค้านั้น ๆ

สินค้าไม่อาจสร้าง ผลการจำหน่ายและยอดขาย ได้ตามความต้องการ

๒. การบริหารสินค้า และสินค้าคงคลัง ส่วนมากเป็นไปตามความต้องการ และความรู้สึกส่วนบุคคลมากกว่าหลักการบริหารสินค้า (Safety Stock & ABC Analysis)

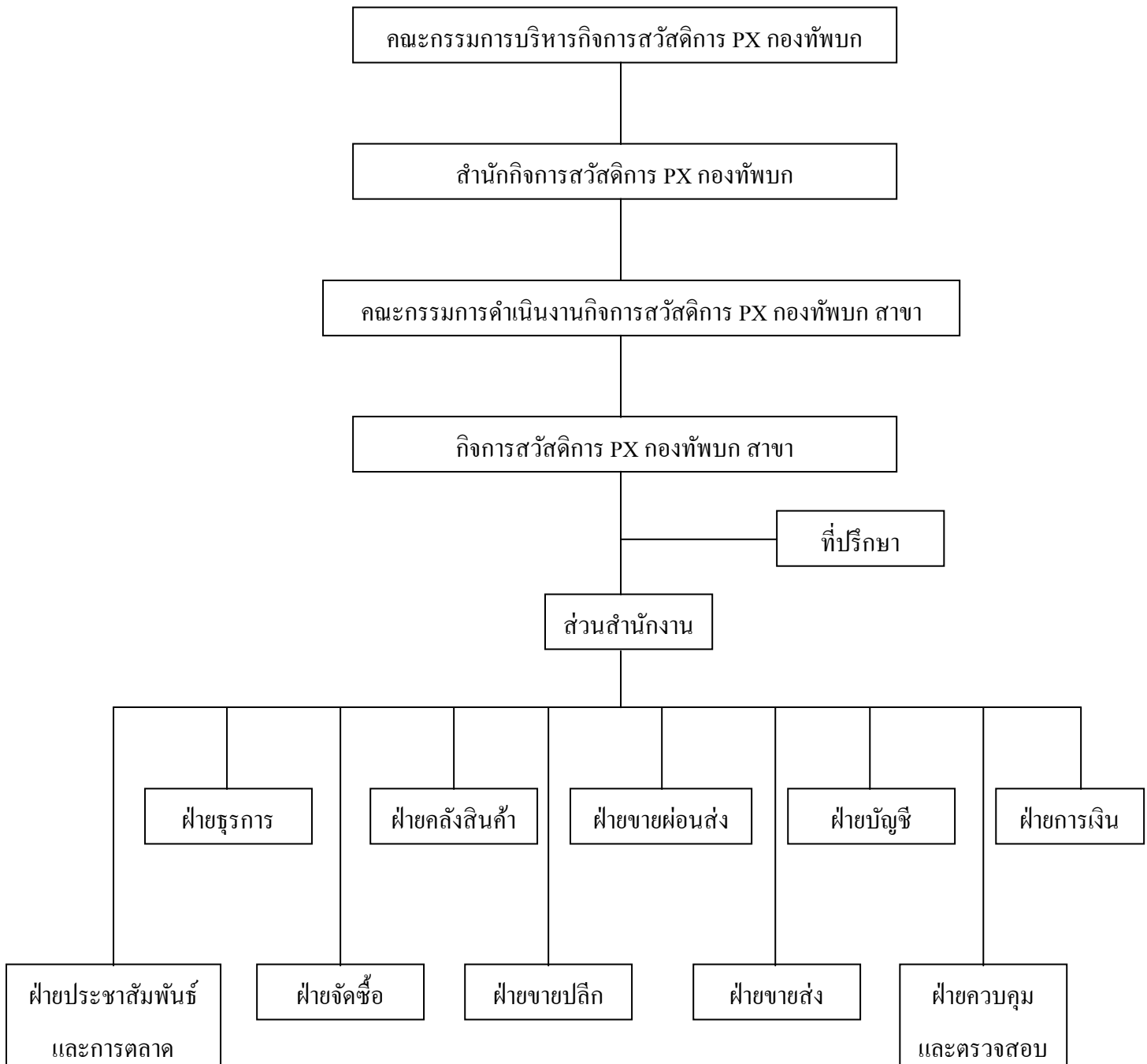
สินค้าที่มียอดจำหน่ายสูง อาจไม่เพียงพอต่อความต้องการ สูญเสียโอกาสในการขาย ในขณะที่สินค้า ที่ไม่เป็นที่ต้องการอาจมีคงคลังเป็นจำนวนมาก เป็นความสิ้นเปลืองและสูญเสียบประมาณในการลงทุน

๓. สินค้าที่นำมาจำหน่ายในกิจการสวัสดิการ PX ทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภค เป็นสินค้าที่สั่งซื้อจาก ผู้ผลิต หรือตัวแทนจำหน่าย โดยเจ้าหน้าที่จัดซื้อแต่ละกิจการฯ

วิธีการจัดซื้อ ดังกล่าวอาจเป็นวิธีการที่ให้ความสะดวก แก่กิจการฯ แต่ ไม่เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพด้านต้นทุนสินค้า ไม่ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดในการจัดซื้อ (Economy of Scale) และราคาจำหน่ายที่อาจสูงกว่าตลาดภายนอก

๔. กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกดำเนินการโดย คณะกรรมการบริหารกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก และคณะกรรมการดำเนินกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก สาขาและคณะเจ้าหน้าที่บริหาร ซึ่งล้วนแต่เป็นข้าราชการ ทหารทั้งสิ้น

แผนภาพที่ ๑ คณะกรรมการที่เป็นทหารทั้งสิ้น

ข้าราชการทหารที่ได้รับมอบหมายให้ เป็นผู้ดำเนินกิจการสวัสดิการ PX ล้วนแล้วแต่เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการทหารทั้งสิ้น จึงขาดความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารกิจการสวัสดิการ PX ที่มี ลักษณะเป็นธุรกิจค้าปลีก (Supermarket) ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ในการบริหารจัดการ เพื่อตอบสนองและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และ

โดยเฉพาะกับการแข่งขันกับกิจการร้านค้าปลีกต่าง ๆ ของเอกชนภายนอก ที่มีความเชี่ยวชาญจากในและต่างประเทศ

๕. กลยุทธ์ราคาของกิจการฯ ไม่จูงใจให้ผู้บริโภคหันมาใช้บริการ เนื่องจากสินค้าที่ได้มาจำหน่ายนั้นซื้อมาจากผู้แทนจำหน่าย หรือผู้ผลิตในจำนวนไม่เพียงพอแก่การได้ราคา ที่สามารถแข่งขันได้อย่างแท้จริง

๖. กิจการสวัสดิการ PX ดำเนินกิจการ ภายใต้นโยบาย ของคณะกรรมการบริหารฯ ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการทหารระดับสูง ขาดความเชี่ยวชาญด้านการค้าปลีก ในขณะที่การแข่งขันของธุรกิจค้าปลีก ภายนอกค่ายเป็นไปอย่างดุเดือด รุนแรง เกินกว่า กิจการสวัสดิการ PX จะสามารถต่อสู้ได้เพียงลำพัง โดยปราศจาก คู่คิดธุรกิจ

๗. พฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความต้องการ ในการเลือกซื้อสินค้าในราคาประหยัด จากร้านค้าที่ให้ความสะดวก และรวดเร็ว ซึ่งไม่สามารถหาได้จากกิจการสวัสดิการ PX

๘. ระบบการปฏิบัติงานของกิจการสวัสดิการ ยังคงเป็นระบบปฏิบัติงานในรูปแบบดั้งเดิม ของ Computer ที่ล้าสมัย และเชิงซ้ำ ไม่ทันต่อความต้องการและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ปัญหาของกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกสรุปได้ดังต่อไปนี้

ปัญหาที่กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกกำลังเผชิญอยู่และเป็นเหตุให้ กิจการไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ในขณะนี้ได้แก่

๑. อาคาร และสถานที่ปราศจากการตกแต่ง ให้เกิดความประทับใจและบรรยากาศในการซื้อสินค้า

๒. การจัดเรียงสินค้าไม่มีประสิทธิภาพ

๓. บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญและความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน

๔. ราคาไม่สามารถแข่งขันได้และไม่เป็นที่พอใจของลูกค้า

๕. ระบบปฏิบัติงานล้าสมัยและเชิงซ้ำทั้งระบบปฏิบัติการ Computer และขั้นตอน

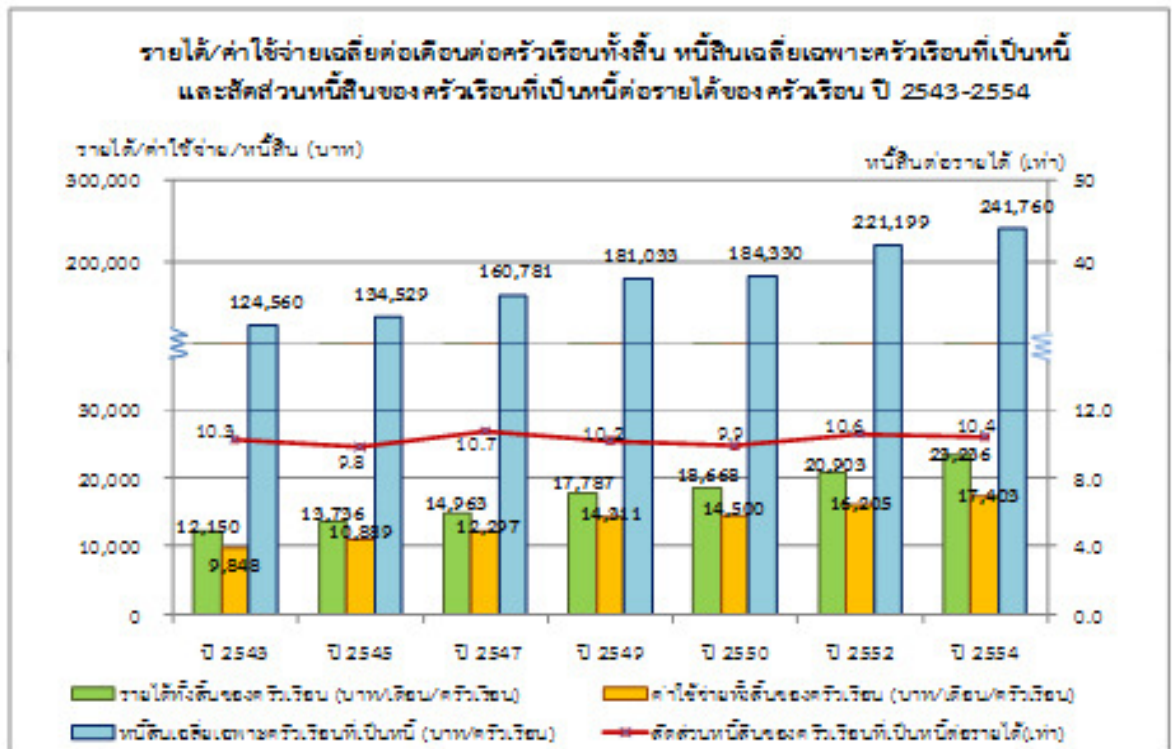
๖. การจัดซื้อที่ไม่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการแข่งขันและกลยุทธ์ราคา

๗. การบริหารสินค้าคงคลังที่ขาดประสิทธิภาพตามหลักการบริหารสินค้า

ปัญหาการดำรงชีพของกำลังพลและครอบครัว

จากการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วง ๑ ทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้ภาคครัวเรือนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าในระหว่างปี ๒๕๔๓-๒๕๕๔ ครัวเรือนมีระดับรายได้ และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากที่มีรายได้เฉลี่ย ๑๒,๑๕๐ บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๔๓ เพิ่มขึ้นเป็น ๒๓,๒๓๖ บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๕๔ ซึ่งหมายถึงอำนาจการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของครัวเรือนสูงตามไปด้วยจากที่มีค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปโภคบริโภคเฉลี่ย ๙,๘๔๘ บาทต่อเดือน ในปี ๒๕๔๓ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๗,๔๐๓ บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๕๔

แผนภาพที่ ๒ รายได้และค่าใช้จ่าย

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ; Online

แต่อย่างไรก็ตามนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ และเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดการค้าเสรี การปล่อยสินเชื่อให้แก่ครัวเรือน และการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ส่งผลให้ภาคครัวเรือนประสบกับปัญหาหนี้สินที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากที่มีปริมาณหนี้สินเฉลี่ย ๖๘,๔๐๕ บาทต่อครัวเรือนในปี ๒๕๔๓ เพิ่มเป็น ๑๓๔,๙๐๐ บาทต่อครัวเรือนในปี ๒๕๕๔ และเมื่อพิจารณาหนี้สินเฉพาะครัวเรือนที่มีหนี้ พบว่าในปี ๒๕๕๔ ครัวเรือนที่มีหนี้สินมีหนี้สินเฉลี่ย ๒๔๑,๗๖๐ บาทต่อครัวเรือน โดยกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ชลบุรี สมุทรสาคร มีหนี้สินเฉลี่ยมากกว่า ๔๐๐,๐๐๐ บาท ในขณะที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ส่วนใหญ่มีหนี้สินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท และมากกว่าร้อยละ ๔๐ นำไปใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน ส่วนครัวเรือนในภาคเหนือมีหนี้สินเฉลี่ยไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนใหญ่นำไปใช้เพื่อการเกษตรและทำธุรกิจที่ก่อให้เกิดรายได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ; ข้อมูล Online)

เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ โดยพิจารณาจากสัดส่วนของหนี้สินต่อรายได้ พบว่า ครัวเรือนมีแนวโน้มว่าสามารถชำระหนี้ได้ไม่แตกต่างกันมากนักในแต่ละปี ในขณะที่หนี้สินเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ต่ำลง

จากปัญหาหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในระดับครัวเรือนในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย หากครัวเรือนสะสมหนี้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับที่สูงแล้วความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยของครัวเรือนก็จะลดลง ส่งผลให้มาตรฐานการครองชีพต่ำลง เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ผลที่ตามมาคือ ความเครียด ปัญหาครอบครัว ขาดความสามารถ

ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่การงาน โดยเฉพาะกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงชีวิต ป้องกันประเทศ ที่มีความวิตกกังวล ต่อสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว

แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของกำลังพลและครอบครัวให้ตรงจุดนั้น ควรให้ความสำคัญกับการสร้างอาชีพ เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวกำลังพล การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมค่าใช้จ่ายโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง สร้างวินัยทางการเงิน โดยการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ทั้งนี้เพื่อลดการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย กลุ่มครัวเรือนที่มีปัญหา และมีความเปราะบางต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก เป็นกิจการที่มีความสำคัญในการสร้างอาชีพ สร้างงาน และรับซื้อผลิตภัณฑ์ เหล่านั้นเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวกำลังพล อีกทั้งกำหนดชนิดสินค้า (ปัจจัยสี่) ที่จำเป็นแก่การครองชีพ จำหน่ายในราคาต้นทุนให้แก่ครอบครัว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

รายงานผลการวิจัยฉบับนี้กระทำให้ขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของกำลังพลและครอบครัวให้ดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติ และศักดิ์ศรี ตามเจตนารมณ์ ในการก่อตั้ง เพิ่มความเป็นมนุษย์ชั้นนำตามแนวคิดประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐)

๒. เพื่อทราบแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ ความเข้มแข็ง อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน ด้วยกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ให้กำลังพลในกองทัพมีความพร้อมปฏิบัติการกิจ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ ในทุกมิติของภัยคุกคามความมั่นคงแห่งชาติ

๓. เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร วิทยาศาสตร์ พลังงานและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความมั่นคง และยั่งยืน ด้วยนวัตกรรม (Innovative) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) ปัญญา และเทคโนโลยี (Wisdom and Technology) ตามแนวคิดประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐) ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

๔. เป็นแนวทางในการป้องกันภัยคุกคามต่อประสิทธิภาพ อำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตนของกองทัพ

๕. เป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งต่อเยาวชนของชาติในด้านกีฬา และป้องกันเยาวชนให้พ้นจากปัญหาเสพติด

๖. เป็นแนวทางสร้างอาชีพ และรายได้ ให้แก่ครอบครัวกำลังพล ให้มีรายได้ในระดับสูงอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายประเทศไทย ๔.๐

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพจากการวิจัย และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการนำไปปฏิบัติ จึงได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

๑. การดำเนินกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก
๒. สภาวะ ความเป็นอยู่ ของครอบครัวกำลังพลกองทัพบก
๓. แนวคิดการพัฒนาชุมชนในแบบโมชาฟ (Moshav) และคิบบุตซ์ (Kibbutz) ของประเทศอิสราเอล

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากข้อมูลระดับปฐมภูมิ ได้แก่ การสังเกต สัมภาษณ์ สันทนา และศึกษาข้อมูลระดับทุติยภูมิ ได้แก่ การทบทวนวรรณกรรม วิเคราะห์ทฤษฎี แนวคิด เอกสารที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับและ เชื่อถือได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ผลการวิจัย

แนวทางพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกที่สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ได้นำเสนอในงานวิจัยนี้เป็น โครงการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน เป็นการสร้างความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของชาติ และป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงของชาติในมิติต่าง ๆ เป็นโครงการขนาดใหญ่ เป็นโครงการระดับชาติ ไม่สามารถปฏิบัติได้เพียงลำพัง กองทัพบก เป็นโครงการที่ต้องการความร่วมมือ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งกำลังพลและครอบครัวที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ

สำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกได้สรุปข้อจำกัดที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

๑. ข้อจำกัดด้านนโยบายจากกองทัพบก ในการดำเนินการกิจของสำนักกิจการสวัสดิการ PX กองทัพบกให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางที่ได้รับจากการวิจัย
๒. ข้อจำกัดด้านบุคคลกรผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐและเอกชนในกิจการ สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
๓. ข้อจำกัดด้านพื้นที่การปฏิบัติการโครงการ
๔. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการดนำผลวิจัยไปใช้ในครั้งนี้ได้แก่

๑. เป็นการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก ตามแนวนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
๒. แนวคิดในการเพิ่มประสิทธิภาพของอำนาจกำลังรบที่ไร้ตัวตน
๓. เป็นแนวทางในการพัฒนากิจการสวัสดิการ PX เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ
๔. เป็นแนวทางให้กำลังพลและครอบครัวดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีในสังคม
๕. แนวทางการส่งเสริมอาชีพให้แก่ครอบครัวกำลังพล
๖. ลดภาระหนี้สินของกำลังพลและครอบครัว
๗. ลดปัญหาเสพติดในหมู่ครอบครัวกำลังพล
๘. ปลูกฝังทัศนคติ ความเชื่อที่ถูกต้องในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองให้แก่ครอบครัว

กำลังพล

๙. เป็นแนวทางในการสร้างนักกีฬาที่มีความสามารถในอนาคต

คำจำกัดความ

กิจการสวัสดิการ PX กองทัพบก	หมายถึง	กิจการของกองทัพบกที่ดำเนินการขายสินค้า อุปโภคบริโภค รวมทั้งสินค้าอื่น ๆ หรือบริการให้แก่ข้าราชการและครอบครัวโดยไม่มุ่งเน้นผลกำไร
ข้าราชการ	หมายถึง	ข้าราชการทหารตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้แก่ทหารประจำการและข้าราชการกลาโหม พลเรือนที่บรรจุในอัตราทหาร
ครอบครัว	หมายถึง	บิดา มารดา คู่สมรส และบุตรของข้าราชการ และหมายรวมถึงบิดา มารดา ของคู่สมรสด้วย
สินค้าอุปโภค	หมายถึง	สินค้าที่ไม่สามารถรับประทาน หรือดื่มได้ แต่ช่วยให้ชีวิตมีความสุข ความสะดวก สบาย
สินค้าบริโภค	หมายถึง	สินค้าที่สามารถรับประทาน หรือดื่มได้ ช่วยให้ชีวิตดำรงอยู่ได้
สินค้าอื่น	หมายถึง	สินค้านอกเหนือจากสินค้าอุปโภค บริโภค หมายรวมถึง อุปกรณ์ทางทหารด้วย
การบริการ	หมายถึง	กิจกรรม หรือกิจการ หรือการกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีค่า ซึ่งมีใช่เป็นการขายสินค้า
พี เอ็กซ์ (PX)	หมายถึง	Post Exchange สถานที่ขายสินค้าอุปโภค รวมทั้งสินค้าอื่น และบริการของกิจการสวัสดิการ พีเอ็กซ์ กองทัพบก
คอมมิสซารี	หมายถึง	Commissary สถานที่ขายสินค้าบริโภค รวมทั้งสินค้าอื่น และบริการ ของกิจการสวัสดิการ พีเอ็กซ์ กองทัพบก
สินค้าคงคลัง	หมายถึง	จำนวน สินค้าที่เก็บรักษาไว้ในคลังสินค้า เพื่อการขาย
Safety Stock	หมายถึง	จำนวนสินค้าที่คาดว่าจะขายได้ในแต่ละวัน ที่เก็บรักษาไว้ตามจำนวนวัน นับจากวันสั่งซื้อ ถึงวันที่จะได้รับสินค้าที่สั่งซื้อ
Schematic	หมายถึง	แผนผังการจัดวางสินค้าชนิดต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่ และ ประเภท ภายในบริเวณร้านค้า
Plan-O-Gram	หมายถึง	การจัดเรียง และแสดงสินค้า บนชั้นวางสินค้าโดยจำนวนสินค้าที่จัดเรียง หรือแสดงเป็นผลโดยตรงและสัมพันธ์ กับยอดขาย

๑๐

Floor Management	หมายถึง	การบริหาร การจัดการ บนพื้นที่ต่าง ๆ ในกิจการ เพื่อให้เกิดผลตอบแทนจากการขายสูงสุด
ABC Analysis	หมายถึง	การบริหารสินค้าคงคลัง โดยแบ่งสินค้าชนิดต่าง ๆ ตามยอดขายจากมาก ไปหาน้อย มากที่สุดเป็น A รองลงมาเป็น B และ C ตามลำดับ
Economy of Scale	หมายถึง	จำนวนสินค้าที่สั่งซื้อในราคาต่ำที่สุดแต่ได้จำนวนมากที่สุด